

«TURKTIME!»: Ықпалдастықты кеңейту жалғасады

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Түркі мемлекеттері ұйымының бейресми саммитіне қатысты. Сөзінің кіріспесінде Мемлекет басшысы саммиттің «Көлік, коммуникация және климаттық өзгерістерді бақылау арқылы баянды болашақ құру» атты тақырыбы барлық елдің мүддесіне сай келетінін атап өтті.

Сондай-ақ аталған басқосу түркі елдерінің игілігін көздейтініне, дамудың тың бағыттарын айқындайтынына және бауырластық байланысты нығайтып, өңірдегі тұрақтылықты қамтамасыз етуге ықпал ететініне назар аударды.

Қасым-Жомарт Тоқаевтың айтуынша, Қазақстан Түркі мемлекеттері ұйымының қазіргі төрағасы ретінде оның қызметі барынша тиімді болғанын қалайды.

– Ұйымның халықаралық мәртебесін арттыруға күш саламыз. Бұл ретте, «TURKTIME!» ұраны аясында ықпалдастықты кеңейтуді жалғастырамыз. Бұған дейін 40-қа жуық іс-шара өткіздік. Елдеріміз арасындағы байланыстың жаңа тетіктері пайда болды. Бұл – әлеуметтік саясат, құқық қорғау, білім,

Суреттерді түсіріскендер – А. ДИЯСЕНБЕК, Е. ИМБЕК

технология, инновация және өнеркәсіп сияқты салалар. Сондай-ақ Астанада қыркүйек айында 5-ші Дүниежүзілік көшпелілер ойындары өтеді. Бұл – түркі мәдениетін кеңінен дәріптейтін маңызды іс-шара. Осы сәтті

пайдаланып, бауырлас елдердің спортшыларын дүбірлі додаға қатысуға шақырамын, – деді Қазақстан Президенті.

2 >

Саланы сапалы қайта құру қажет

Мемлекет басшысы Денсаулық сақтау министрі Ақмарал Әлizarованы қабылдады. Кездесуде сала басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевқа ведомствоның жұмысы және денсаулық сақтау жүйесін дамыту жоспарлары туралы баяндады.

Президентке қазіргі уақытта болжамды өмір сүру ұзақтығының көрсеткіші 75 жастан асатыны жөнінде айтылды. Жыл басынан бері инфекциялық аурулардың 21 түрі бойынша, соның ішінде коронавируспен

сырқаттану көрсеткіштері төмендеген. Вакцинациялау және профилактикалық іс-шараларды жүргізу жұмыстары жалғасып жатыр.

2 >

Олимпиадада ел намысын 80 спортшы қорғайды

Мемлекет басшысы Туризм және спорт министрі Ермек Маржықпаевты қабылдады.

Қасым-Жомарт Тоқаевқа ел спортшыларының XXXIII жазғы Олимпиада ойындарына дайындығы туралы есеп берілді. Сондай-ақ лицензиялық турнирлердің қорытындысы жөнінде баяндалды.

Министрдің айтуынша, төрт жылдықтың басты додасына Қазақстан ұлттық құрамасы

спорттың 25 түрінен 92 лицензия иеленген. Парижде барлығы 80 спортшы ел намысын қорғайды.

Ермек Маржықпаев ұлттық құраманың Олимпиадаға дейінгі оқу-жаттығу жиындары мен

спортшыларды қолдау шаралары туралы айтты. Сонымен қатар спортты басқару институттарын жетілдіру бағытында жүргізіліп жатқан жұмыстардың есебін берді.

Мемлекет басшысы Олимпиада ойындарының спортшыларымызға зор жауапкершілік жүктейтінін атап өтті. Сондай-ақ Қазақстан құрамасы әлем алдында мәдениетті, ұстамды әрі озық үлгілерімен ерекшеленуге тиіс екеніне назар аударды.

Президент бастамаларына қолдау білдірді

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев қоғам қайраткері, академик Мұхтар Құл-Мұхаммедті қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстанның ғылыми мен мәдениеті, мемлекеттік және ақпараттық қауіпсіздігі, сондай-ақ халықаралық ынтымақтастық мәселелері талқыланды.

Академик жақында өткен Шанхай ынтымақтастығы

ұйымы саммитінде Мемлекет басшысының қауіпсіздікті нығайту, бейбітшілікті, тұрақтылық пен орнықты дамуды қамтамасыз ету жөніндегі бастамаларына қолдау білдірді.

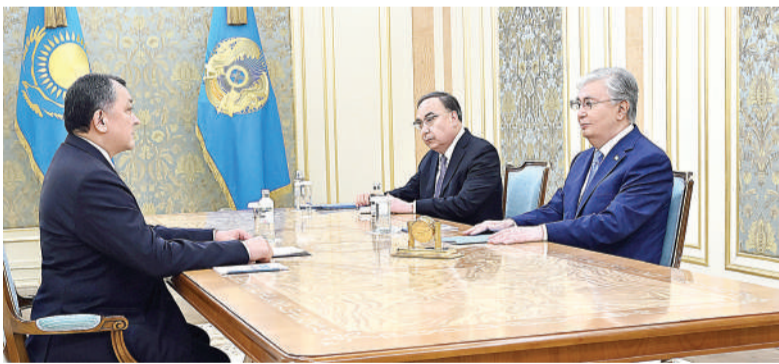
2 >

Құттықтау жеделхаты

Қасым-Жомарт Тоқаев Масуд Пезешкианды Иран Президенті лауазымына сайлануымен құттықтады.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Иран Ислам Республикасының жаңадан сайланған Президенті Масуд Пезешкианға құттықтау жеделхатын жолдап, иран халқының игілігі мен кемел келешегі жолындағы бастамаларына сәттілік тіледі.

Серіктестікті нығайту маңызды

Мемлекет басшысы Қазақстанның Түрікменстандағы жаңадан тағайындалған елшісі Нұрлан Ноғаевты қабылдады.

Кездесу барысында Қасым-Жомарт Тоқаев бауырлас Түрікменстанмен достық, тату көршілік және стратегиялық серіктестік байланыстарын одан әрі нығайтудың маңыздылығын атап өтті.

Президент екіжақты ықпалдастықты, оның ішінде энергетика, көлік-транзит, сауда және

мәдени-гуманитарлық салалардағы ынтымақтастықты дамыту жөнінде Нұрлан Ноғаевқа бірқатар міндет жүктеді.

Мемлекет басшысы алдағы уақытта өтетін жоғары деңгейдегі келіссөздердің мазмұнды әрі сапалы болуына баса назар аударуды тапсырды.

ӘДІЛЕТТІ ҚАЗАҚСТАН

ДЕРТТІҢ ЕМІ – ҚОҒАМДЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

4

БІЛІМ

БӘСІ БИІК БИОЛОГИЯ ОЛИМПИАДАСЫ

5

РУХАНИЯТ

ТЕҢІЗГЕ ТАМҒАН КӨЗ ЖАСЫ

22

РЕСМИ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ойын бизнесі, лотерея қызметі, денсаулық сақтау, мемлекеттік еңбек инспекциясы, мемлекеттік бақылау және артық заңнамалық регламенттеуді болғызбау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 1999 жылғы 1 шілдедегі Қазақстан Республикасының азаматтық кодексіне (ерекше бөлім):

913-баптың 1-тармағының екінші бөлігіндегі «түбіртекпен немесе өзге құжаттың», «түбіртекпен немесе өзге құжатты» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билетінің», «электрондық лотерея билетін» деген сөздермен ауыстырылсын.

8 >

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1-бап. 2014 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1) 444-бапта:

екінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

9 >

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ерекше қорғалатын табиғи аумақтар және электр энергетикасы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 2003 жылғы 8 шілдедегі Қазақстан Республикасының Орман кодексіне:

104-баптың 4) тармақшасы алып тасталсын.

10 >

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

«Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне (Салық кодексі) өзгерістер енгізу туралы

1-бап. 2017 жылғы 25 желтоқсандағы «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне (Салық кодексі) мынадай өзгерістер енгізілсін:

1) 189-баптың 1-тармағы 2) тармақшасының он бірінші абзацы алып тасталсын;

10 >

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Жылу энергетикасы туралы

Осы Заң коммунальдық және өндірістік мұқтаждықтарға жылу энергиясын өндіру, тасымалдау, өткізу мен тұтыну, сондай-ақ жылумен жабдықтау жүйелерінің сапалы жұмыс істеуі мен оларды дамыту және жылу энергетикасы саласындағы мемлекеттік реттеу процесінде туындайтын қоғамдық қатынастарды реттейді.

10 >

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жылу энергетикасы, электр энергетикасы және реттеліп көрсетілетін қызметтер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 2015 жылғы 29 қазандағы Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне:

15 >

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1-бап. 2014 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1) 168-бап мынадай редакцияда жазылсын:

20 >

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мініс және мініс-жегі жылқылардың отандық тұқымдарын сақтау және өсімін молайту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтыру енгізілсін:

20 >

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ойын бизнесі, лотерея қызметі, денсаулық сақтау, мемлекеттік еңбек инспекциясы, мемлекеттік бақылау және артық заңнамалық регламенттеуді болғызбау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1 <

2. 2014 жылғы 3 шілдедегі Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне:

307-баптың бірінші бөлігінің бірінші абзацы «және өткізу» деген сөздерден кейін «, электрондық казино және интернет-казино қызметін ұйымдастыру» деген сөздермен толықтырылсын.

3. 2014 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Қылмыстық-атқару кодексіне:

119-баптың оныншы бөлігінің бірінші және екінші абзацтарындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органды», «Еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті орган» деген сөздер тиісінше «еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның аумақтық бөлімшесін», «Еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның аумақтық бөлімшесі» деген сөздермен ауыстырылсын.

4. 2015 жылғы 29 қазандағы Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне:

1) 193-баптың 3-тармағының үшінші бөлігіндегі «біріншай операторына және» деген сөздер «біріншай операторына, лотерея операторына, сондай-ақ» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 324-бап мынадай мазмұндағы 14-1-тармақпен толықтырылсын:

«14-1. Осы Кодекстің 129-бабы 4-1-тармағының және 6-тармағының 4) тармақшасының қолданысы 2025 жылғы 1 шілдеге дейін тоқтатыла тұрсын.».

5. 2015 жылғы 23 қарашадағы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне:

1) 1-баптың 1-тармағында:

18) тармақшадағы «басшылықты және салааралық үйлестіруді» деген сөздер «мемлекеттік саясатты қалыптастыруды және іске асыруды» деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 18-1) тармақшамен толықтырылсын:

«18-1) еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның аумақтық бөлімшелері (аумақтық бөлімшелер) – еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік шегінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес еңбек қатынастарын реттеу саласындағы өкілетті қызметті жүзеге асыратын құрылымдық бөлімшелері»;

19) тармақша алып тасталсын;

2) 12-баптың 7-тармағындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

3) 16-бапта:

2) тармақшадағы «, сондай-ақ еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органның қызметін үйлестіреді және қызметін тексеруді жүзеге асырады» деген сөздер алып тасталсын;

4) және 41-8) тармақшалар алып тасталсын;

4) 17-бапта:

тақырып мынадай редакцияда жазылсын:

«17-бап. Аумақтық бөлімшенің құзыреті» бірінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«Аумақтық бөлімше»;

11) және 13) тармақшалар алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 15) тармақшамен толықтырылсын:

«15) Қазақстан Республикасының дербес деректер және оларды қорғау туралы заңнамасының талаптарын ескере отырып, жеке және заңды тұлғаларға еңбек шарттарын есепке алудың біріншай жүйесінен мәліметтер ұсынады.»;

5) 22-баптың 1-тармағының 20) тармақшасындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

6) 23-баптың 2-тармағының 22) тармақшасындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органның» деген сөздер «аумақтық бөлімшенің» деген сөздермен ауыстырылсын;

7) 156-баптың 11-тармағындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

8) 170-баптың 5-тармағының 1) және 2) тармақшаларындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органды» деген сөздер «аумақтық бөлімшені» деген сөздермен ауыстырылсын;

9) 181-баптың 1-тармағының 3) тармақшасындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

10) 182-баптың 2-тармағының 9) тармақшасындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

11) 186-баптың 5-тармағындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

12) 187-баптың 2-тармағының 1) тармақшасындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

13) 188-баптың 4-тармағы бірінші бөлігінің бірінші абзацындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті орган» деген сөздер «аумақтық бөлімше» деген сөздермен ауыстырылсын;

14) 188-1-баптың 3-тармағы бірінші бөлігінің бірінші абзацындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті орган» деген сөздер «аумақтық бөлімше» деген сөздермен ауыстырылсын;

15) 189-баптың 2-тармағындағы «Еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органдарға» деген сөздер «Аумақтық бөлімшелерге» деген сөздермен ауыстырылсын;

16) 190-бапта:

9-тармақтың 2) тармақшасындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

10-тармақтағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

14-тармақтағы «еңбек инспекциясы жөніндегі тиісті жергілікті органға» деген сөздер «тиісті аумақтық бөлімшеге» деген сөздермен ауыстырылсын;

17) 191-баптың 2-тармағының 3) және 4) тармақшаларындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органның» деген сөздер «аумақтық бөлімшесінің» деген сөздермен ауыстырылсын;

18) 200-баптың бірінші бөлігіндегі «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті орган» деген сөздер «аумақтық бөлімше» деген сөздермен ауыстырылсын.

6. 2020 жылғы 7 шілдедегі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне:

1) 1-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 133-1), 208-1), 208-2) және 294-3) тармақшалармен толықтырылсын:

«133-1) консультативтік байқау – психикаға белсенді әсер ететін затты қатерлі тұтынып және (немесе) құмар ойындарға патологиялық әуестігі бар адамды медициналық байқау»;

«208-1) психикаға белсенді әсер ететін заттарды қатерлі тұтыну – тоуелділік синдромының белгілерінің тәндік және (немесе) психикалық және (немесе) құқықтық салдарға алып келген медициналық емес мақсатта тұтыну»;

«208-2) психикаға белсенді әсер ететін затты тұтыну фактісін және масаң күйде болуын анықтау үшін медициналық куәландыру – уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен, психикалық денсаулықты сақтау саласындағы қызметті жүзеге асыратын мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарында жүргізілетін, адамды есірткілік, алкогольдік масаң күйін және басқа да психикаға белсенді әсер ететін заттардан масаң күйін анықтау мақсатында зерттеу-қарау»;

«294-3) энергетикалық сусын – кофе мен шайды қоспағанда, сергіту әсерін көрсететін, құрамында кофеин және оны қамтитын өсімдіктер (өсімдік сығындылары), таурин, гуарана, мате, сондай-ақ дәрілік өсімдіктер мен олардың сығындылары, қант, минералды заттар, жеңіл қорытылатын көмірсулар, дәрумендер мен дәрумен тәрізді заттар, энергетикалық алмасу субстраттары мен стимуляторлары бар, шамадан тыс тұтынылуы кезінде адам организмне теріс әсер ететін алкогольсіз және алкоголь аз сусын»;

2) 45-баптың 7-тармағында:

екінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«Жарнама мониторингінің объектілері масс-медиа және сыртқы (көрнекі) жарнама болып табылады.»;

төртінші бөліктің 3) тармақшасындағы «бұқаралық ақпарат құралдары» деген сөздер «масс-медиа» деген сөздермен ауыстырылсын;

3) мынадай мазмұндағы 108-1-баппен толықтырылсын:

«108-1-бап. Энергетикалық сусындарды тұтыну профилактикасы және тұтынуды шектеу

1. Энергетикалық сусындарды тұтыну профилактикасы және тұтынуды шектеу халық денсаулығын оларды тұтыну салдарынан сақтауға және инфекциялық емес аурулардың пайда болуының алдын алуға бағытталған.

2. Энергетикалық сусындарды:

1) жиырма бір жасқа дейінгі адамдарды;

2) сауда автоматтары, өзге де электрондық немесе механикалық құрылғылар арқылы сатушының тікелей қатысуынсыз;

3) сәйкестікті бағалау (расту) туралы құжаттарсыз өткізуге тыйым салынады.

3. Энергетикалық сусындарды таңбалау Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттардың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

4. Энергетикалық сусындарды сату кезінде энергетикалық сусындар саудасын жүзеге асыратын адамдар сатып алушының жиырма бір жасқа толғанына күмән туындаған жағдайда:

1) жеке басты куәландыратын құжатты көрсетуді талап етуге;

2) егер жеке басты куәландыратын құжат көрсетілмеген жағдайда, энергетикалық сусындарды сатудан бас тартуға міндетті.

5. Энергетикалық сусындарды сату жүзеге асырылатын орындардағы көрнекі жерде мынадай мазмұндағы: «Энергетикалық сусындарды жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға сатуға тыйым салынады.» деген жазба орналастырылуға тиіс»;

4) 165-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 3) тармақшамен толықтырылсын:

«3) уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен психикаға белсенді әсер ететін затты тұтыну фактісін және масаң күйде болуын анықтау үшін медициналық куәландырудың ұйымдастырылуын және жүргізілуін қамтамасыз етеді.»;

6) 20-тараудың 1-параграфы мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

«Психиатр-дәрігер психиатриялық сараптама мен психиатриялық, оның ішінде құқыққа қайшы және (немесе) қоғамға қауіпті іс-әрекеттер жасауға бейімділігі бар психикалық және мінез-құлықтық бұзушылықтардың (аурулардың) бар-жоғына куәландыруды жүргізеді.»;

6) 20-тараудың 1-параграфы мынадай мазмұндағы 176-1-баппен толықтырылсын:

«176-1-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзушылықтары (аурулары) бар адамды консультативтік байқау

1. Консультативтік байқау психикаға белсенді әсер ететін затты қатерлі тұтынып адамға және (немесе) құмар ойындарға патологиялық әуестігі бар адамға белгіленеді.

2. Консультативтік байқау психиатр-дәрігердің ұдайы қарап-тексерулері арқылы адамның психикалық денсаулық жағдайын байқауды және оған қажетті медициналық-әлеуметтік көмек көрсетуді көздейді.

3. Консультативтік байқаудағы адам психикалық жағдайы өзгерген кезде куәландырылуы және психиатр-дәрігерлер комиссиясының шешімі бойынша динамикалық байқауға ауыстырылуы мүмкін.

4. Консультативтік байқау көрсету тәртібін уәкілетті орган бекітеді.»;

7) 273-баптың 6-тармағы («аурулары) бар» деген сөздерден кейін «, динамикалық байқауда» деген сөздермен толықтырылсын.

7. 2021 жылғы 2 қантардағы Қазақстан Республикасының Экология кодексіне:

21-баптың 1-тармағының 4) тармақшасындағы «бұқаралық ақпарат құралдарында, мерзімді және арнаулы баспа басылмаларында және өзге де ақпараттық өнімде, интернет-ресурстарда, өзге де жалпыға бірдей қолжетімді ақпараттық-коммуникациялық құралдарды қолдана отырып» деген сөздер «масс-медиада, телекоммуникация желілерінде немесе онлайн-платформаларда» деген сөздермен ауыстырылсын.

8. «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы Қазақстан Республикасының Заңына:

50-бапта:

4-тармақтың екінші бөлігі 1-9) тармақшасының жетінші абзацындағы «сұыну банк құпиясын жария ету болып табылмайды.» деген сөздер «усыну» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 1-10) тармақшамен толықтырылсын:

«1-10) банктердің мемлекеттік кірістер органына қызметі құмар ойындарды және (немесе) бас тіпуді ұйымдастыру және өткізу болып табылатын, оған қатысты камералдық бақылау жүзеге асырылатын заңды тұлғаның банктік шоттарының бар-жоғы және олардың нөмірлері, шоттарындағы ақша қалдықтары мен қозғалысы туралы мәліметтерді ұсынуды банк құпиясын жария ету болып табылмайды.»;

6-тармақ мынадай мазмұндағы ж) тармақшамен толықтырылсын:

«ж) қызметі құмар ойындарды және (немесе) бас тіпуді ұйымдастыру және өткізу болып табылатын заңды тұлғаларға қатысты камералдық бақылауды жүзеге асыру мақсатында мемлекеттік кірістер органдарына беріледі.»;

9. «Жарнама туралы» 2003 жылғы 19 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 8-баптың 1-тармағының төртінші бөлігіндегі «бұқаралық ақпарат құралдары», «бұқаралық ақпарат құралдарының» деген сөздер тиісінше «масс-медиа», «масс-медияның» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 11-баптың 1-1-тармағы 8) тармақшасындағы «өбезндіру жатпайды.» деген сөздер «өбезндіру» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 9) тармақшамен толықтырылсын:

«9) спорт құрылысжайларының ішінде орналастырылған бұкмеркерлік кеңселердің немесе тотализаторлардың жарнамасы жатпайды.»;

3) 13-бап мынадай мазмұндағы 1-4 және 1-5-тармақтармен толықтырылсын:

«1-4. Букмеркерлік кеңселерді және (немесе) тотализаторларды:

1) букмеркерлік кеңсе және (немесе) тотализатор орналаасқан жерде, спорт құрылысжайларының ішінде және спортшылардың керек-жарақтарында орналасқан жарнаманы қоспағанда, сыртқы (көрнекі);

2) көлік құралдарында;

3) масс-медиа саласындағы уәкілетті органда тіркелген бұқаралық ақпарат құралдарында спорт тақырыбы бағытындағы, сондай-ақ отандық телеарналардың халықаралық спорттық жарыстарды тікелей трансляциялау кезіндегі жарнаманы қоспағанда, масс-медиада, кино-, бейне- және анықтамалық қызметтер көрсетуге жарнамаалуға тыйым салынады.

1-5. Букмеркерлік кеңселердің және (немесе) тотализаторлардың жарнамасында букмеркерлік кеңсенің және (немесе) тотализатордың тек атауы, тауар белгісінің элементтері, орналасқан жері, интернет-ресурсы (ол болған кезде), букмеркерлік кеңсе және (немесе) тотализатор қызметімен айналысуға арналған лицензияның берілген күні, қолданылу мерзімі мен нөмірі қамтылуы мүмкін.»;

4) 14-2-баптың 1-тармағының 1) және 2) тармақшаларындағы «телеардио хабарларын тарату» деген сөздер «масс-медиа» деген сөздермен ауыстырылсын;

5) 17-1-баптың 2-тармағының бірінші абзацындағы «Телеардио хабарларын тарату» деген сөздер «Масс-медиа» деген сөздермен ауыстырылсын.

10. «Байланыс туралы» 2004 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

40-бап мынадай мазмұндағы 1-5-тармақпен толықтырылсын:

«1-5. Байланыс операторларының халықтың ұялы байланысының абоненттік құрылыстарына электрондық казиноның, интернет-казиноның жарнамасын, сондай-ақ құмар ойындардың және (немесе) бас тіпудің жарнамасын қамтитын мәтіндік хабарлар жіберу бойынша қызметтер көрсетуге тыйым салынады.».

11. «Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» 2005 жылғы 7 ақпандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

10-баптың 7) тармақшасындағы «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның аумақтық бөлімшесіне» деген сөздермен ауыстырылсын.

12. «Ойын бизнесі туралы» 2007 жылғы 12 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) кіріспе алып тасталсын;

2) 1-бапта:

мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын:

«3-1) біріншай есепке алу жүйесі – телекоммуникация желілері арқылы букмеркерлік кеңсенің және (немесе) тотализатордың аппараттық-бағдарламалық кешеніне қосылған және қолма-қол ақшамен және қолма-қол ақшасыз төлемдерді, оның ішінде электрондық ақшаны пайдалана отырып қабылдауды (жүзеге асыруды), ұтыстарды төлеуді қамтамасыз ететін, сондай-ақ бас тіпуге әрбір қатысушы, бас тіпуге әрбір қатысушы бойынша бас тіпуге қабылданған мөлшерлемелер (оның ішінде электрондық), бас тіпу нәтижесінің нұсқаларына коэффициенттер, олар бойынша ұтыстар мен төлемдер туралы ақпаратты дербестендірілген жинауды, өңдеу мен сақтауды және осы заңда көзделген өзге де функцияларды жүзеге асыратын бағдарламалық қамтылым мен техникалық құралдар жиынтығы»;

7-2) тармақшадағы «өзін шектеген жеке тұлға» деген сөздер «өзін шектеген Қазақстан Республикасының азаматы» деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 7-3) тармақшамен толықтырылсын:

«7-3) мерчент ID – төлем жүйелерін пайдалана отырып, шетелдік компанияның төлем және (немесе) ақша аударымын алушы ретінде сәйкестендіретін символдардың бірегей жиынтығы»;

17-3) тармақша алып тасталсын;

3) мынадай мазмұндағы 1-1-баппен толықтырылсын:

«1-1-бап. Қазақстан Республикасының ойын бизнесі туралы заңнамасының мақсаты мен міндеттері

1. Азаматтардың, қоғам мен мемлекеттің мүддесі үшін ойын бизнесі саласындағы қызметті жүзеге асыруға байланысты қоғамдық қатынастарды реттеу Қазақстан Республикасының ойын бизнесі туралы заңнамасының мақсаты болып табылады.

2. Қазақстан Республикасының ойын бизнесі туралы заңнамасының міндеттері:

1) ойын бизнесі саласындағы қызметтің шарттарын және оны ұйымдастыру тәртібін айқындау;

2) ойын бизнесі саласында мемлекеттік бақылау мен реттеуді ұйымдастырушылық негіздерін белгілеу.»;

4) 6-баптың 2-тармағында:

мынадай мазмұндағы 2-1) және 2-2) тармақшалармен толықтырылсын:

«2-1) Қазақстан Республикасында ойын бизнесі саласындағы қызметпен айналысу құқығына лицензиялары жоқ шетелдік букмеркерлік кеңселер мен тотализаторлардың интернет-ресурстарына;

2-2) КЗ немесе ҚАЗ домендік атаулармен тіркелгендерден және Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес тіркеу есебіне қойылғандардан басқа, тотализатордың немесе букмеркерлік кеңсенің электрондық кассаларына»;

9) тармақшадағы «сот актісі негізінде Қазақстан Республикасының аумағында заңсыз деп танылған» деген сөздер «осы Заңға сәйкес уәкілетті органның шешімі бойынша Қазақстан Республикасының аумағында заңсыз болып табылған» деген сөздермен ауыстырылсын;

5) мынадай мазмұндағы 6-1-баппен толықтырылсын:

«6-1-бап. Қызметі Қазақстан Республикасының аумағында заңсыз болып табылатын шетелдік ойын бизнесін ұйымдастырушылардың тізбесі

1,8 <

тіудің қағидалары уәкілетті орган бекіткен ойын мекемесі, букмекерлік кеңсе немесе тотализатор жұмысының, мөлшерлемелер қабылдаудың және өткізілетін құмар ойындарының және (немесе) бас тіудің үлгілік қағидаларына сәйкес болуға тиіс.»;

12) 15-1-бапта:
1, 2, 3, 4 және 5-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Жиырма бір жасқа толған Қазақстан Республикасының азаматы уәкілетті органға өзін құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге қатысуы шектелген адамдардың тізіміне енгізу туралы өтініш беру арқылы өзінің алты айда он жылға дейінгі мерзімге құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге қатысуын өз бетінше шектей алады.

Өтініште тегі, аты, әкесінің аты (егер ол жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілсе), жеке басын куәландыратын құжаттың деректері, құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге қатысуын шектеу мерзімі, жеке немесе электрондық-цифрлық қолтаңба қамтылуға тиіс. Берілген өтініш қайтарылуға немесе кері қайтарып алуға жатпайды.

2. Жақын туыстары, отбасы мүшелері азаматтың әрекет қабілетін шектеу туралы заңды күшіне енген сот шешімі негізінде уәкілетті органға мұндай адамды құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге қатысуы шектелген адамдар тізіміне енгізу туралы өтінішпен жүгінуге құқылы.

3. Құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге қатысуы шектелген адамдар тізіміне енгізу туралы өтініш беру, сондай-ақ тізімді жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

Құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге қатысуы шектелген адамдар туралы ақпарат құпия болып табылады.

18. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» 2015 жылғы 23 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 44-баптың 5-тармағының бірінші бөлігіндегі «11), 12) және 15)» деген сөздер «11) және 12)» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 50-баптың 1-тармағы бірінші бөлігінің 15) тармақшасы алып тасталсын.

19. «Лотереялар және лотерея қызметі туралы» 2016 жылғы 9 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) кіріспе алып тасталсын;

2) 1-бапта:
2) және 3) тармақшалардағы «түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды», «түбіртектер немесе өзге де құжаттар» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттері», «электрондық лотерея билеттері» деген сөздермен ауыстырылсын;

5) тармақшадағы «түбіртектер немесе өзге де құжаттар», «түбіртектерден немесе өзге де құжаттардан» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттері», «электрондық лотерея билеттерінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

6) тармақша мынадай редакцияда жазылсын: «6) лотерея билеті – лотереяға қатысу құқығын растайтын құжат»; 7) тармақшадағы «түбіртектер немесе өзге де құжаттар», «түбіртектерден немесе өзге де құжаттардан» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттері», «электрондық лотерея билеттерінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

10) тармақшадағы «түбіртектен немесе өзге де құжатта» деген сөздер «электрондық лотерея билетінде» деген сөздермен ауыстырылсын;

11) тармақшадағы «түбіртекті немесе өзге де құжатты» деген сөздер «электрондық лотерея билетін» деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 11-1) тармақшамен толықтырылсын:

«11-1) лотерея мобильді қосымшасы – лотерея операторының ұялы байланыстың абоненттік құрылысында орнатылған және іске қосылған электрондық лотерея билеттерін өткізуге (ресімдеуге) қолжетімділік беретін бағдарламалық өнім»; 14) және 14-1) тармақшалардағы «түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды», «түбіртектерге немесе өзге де құжаттарға» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттерін», «электрондық лотерея билеттеріне» деген сөздермен ауыстырылсын;

15) тармақшадағы «, түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды» деген сөздер алып тасталсын;

16) тармақшадағы «түбіртектерге немесе өзге де құжаттарға», «түбіртек немесе өзге де құжат» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттеріне», «электрондық лотерея билеті» деген сөздермен ауыстырылсын;

17) және 18) тармақшалардағы «түбіртектердің немесе өзге де құжаттарды», «түбіртектер немесе өзге де құжаттар» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттерін», «электрондық лотерея билеттері» деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 20) тармақшамен толықтырылсын:

«20) электрондық лотерея билеті – лотереяға қатысу құқығын растайтын электрондық-цифрлық нысандағы құжат.»;

3) мынадай мазмұндағы 1-1-бапмен толықтырылсын: «1-1-бап. Қазақстан Республикасының лотереялар және лотерея қызметі туралы заңнамасының мақсаттары мен міндеттері

1. Лотереяға қатысушылар құқықтарының кепілдіктерін қамтамасыз ету, лотерея операторының қызметін реттеу Қазақстан Республикасының лотереялар және

өзге де құндылықтарға бас тіуге» деген сөздермен толықтырылсын.

16. «Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» 2012 жылғы 16 ақпандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

26-баптың 2-тармағының 11) тармақшасы екінші бөлігінің жетінші абзацы «құмар ойындарға» деген сөздерден кейін «және (немесе) ақшаға, заттарға және өзге де құндылықтарға бас тіуге» деген сөздермен толықтырылсын.

17. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 12-баптың 1-тармағында: бірінші абзаптағы «, сондай-ақ көрсетілген функцияларды орындауға уәкілеттік берілген кандидаттар болып табылатын адамдардың» деген сөздер алып тасталсын;

5) тармақша «сақтау бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.» деген сөздер «сақтау» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 6) тармақшамен толықтырылсын:

«6) «Ойын бизнесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген анықтамаға жататын ойын мекемелерінде құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге қатысу, сол сияқты құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге сол үшін бөлінбеген орындарға қатысу немесе телекоммуникация желілерін, оның ішінде Интернет желісін пайдалану арқылы өткізілетін құмар ойындарға және (немесе) бас тіуге қатысу бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.»;

2) 24-2-баптың 4-тармағының бірінші бөлігіндегі «еңбек инспекциясы жөніндегі жергілікті органға» деген сөздер «еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның аумақтық бөлімшесіне» деген сөздермен ауыстырылсын.

«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» 2015 жылғы 23 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 44-баптың 5-тармағының бірінші бөлігіндегі «11), 12) және 15)» деген сөздер «11) және 12)» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 50-баптың 1-тармағы бірінші бөлігінің 15) тармақшасы алып тасталсын.

19. «Лотереялар және лотерея қызметі туралы» 2016 жылғы 9 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) кіріспе алып тасталсын;

2) 1-бапта:
2) және 3) тармақшалардағы «түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды», «түбіртектер немесе өзге де құжаттар» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттері», «электрондық лотерея билеттері» деген сөздермен ауыстырылсын;

5) тармақшадағы «түбіртектер немесе өзге де құжаттар», «түбіртектерден немесе өзге де құжаттардан» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттері», «электрондық лотерея билеттерінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

6) тармақша мынадай редакцияда жазылсын: «6) лотерея билеті – лотереяға қатысу құқығын растайтын құжат»; 7) тармақшадағы «түбіртектер немесе өзге де құжаттар», «түбіртектерден немесе өзге де құжаттардан» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттері», «электрондық лотерея билеттерінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

10) тармақшадағы «түбіртектен немесе өзге де құжатта» деген сөздер «электрондық лотерея билетінде» деген сөздермен ауыстырылсын;

11) тармақшадағы «түбіртекті немесе өзге де құжатты» деген сөздер «электрондық лотерея билетін» деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 11-1) тармақшамен толықтырылсын:

«11-1) лотерея мобильді қосымшасы – лотерея операторының ұялы байланыстың абоненттік құрылысында орнатылған және іске қосылған электрондық лотерея билеттерін өткізуге (ресімдеуге) қолжетімділік беретін бағдарламалық өнім»; 14) және 14-1) тармақшалардағы «түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды», «түбіртектерге немесе өзге де құжаттарға» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттерін», «электрондық лотерея билеттеріне» деген сөздермен ауыстырылсын;

15) тармақшадағы «, түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды» деген сөздер алып тасталсын;

16) тармақшадағы «түбіртектерге немесе өзге де құжаттарға», «түбіртек немесе өзге де құжат» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттеріне», «электрондық лотерея билеті» деген сөздермен ауыстырылсын;

17) және 18) тармақшалардағы «түбіртектердің немесе өзге де құжаттарды», «түбіртектер немесе өзге де құжаттар» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттерін», «электрондық лотерея билеттері» деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 20) тармақшамен толықтырылсын:

«20) электрондық лотерея билеті – лотереяға қатысу құқығын растайтын электрондық-цифрлық нысандағы құжат.»;

3) мынадай мазмұндағы 1-1-бапмен толықтырылсын: «1-1-бап. Қазақстан Республикасының лотереялар және лотерея қызметі туралы заңнамасының мақсаттары мен міндеттері

1. Лотереяға қатысушылар құқықтарының кепілдіктерін қамтамасыз ету, лотерея операторының қызметін реттеу Қазақстан Республикасының лотереялар және

лотерея қызметі туралы заңнамасының мақсаттары болып табылады.

2. Қазақстан Республикасының лотереялар және лотерея қызметі туралы заңнамасының міндеттері:

1) лотереялар және лотерея қызметін ұйымдастырудың және оны өткізудің шарттары мен ерекшеліктерін айқындау;

2) лотереялар және лотерея қызметі саласындағы мемлекеттік бақылау мен реттеудің ұйымдастырушылық негіздерін бөлілеу.»;

4) 4-бапта:

1-тармақтағы «түбіртекті немесе өзге де құжатты», «түбіртекті немесе өзге де құжатты» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билетін», «электрондық лотерея билеті» деген сөздермен ауыстырылсын;

2-тармақтың бірінші абзацындағы «түбіртекті немесе өзге де құжатты» деген сөздер «электрондық лотерея билетін» деген сөздермен ауыстырылсын;

5-тармақтағы «түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды», «түбіртектері немесе өзге де құжаттар» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттерін», «электрондық лотерея билеттері» деген сөздермен ауыстырылсын;

1-тармақтың екінші бөлігі алып тасталсын;

2-тармақтағы «Қазақстан Республикасының лотереялар және лотерея қызметі туралы заңнамасында» деген сөздер «Осы Заңда» деген сөздермен ауыстырылсын;

5-тармақтағы «түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды» деген сөздер «электрондық лотерея билеттерін» деген сөздермен ауыстырылсын;

6) 7-бап мынадай мазмұндағы 3-2) тармақшамен толықтырылсын:

«3-2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лотереялар және лотерея қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілерді әзірлейді және бекітеді.»;

7) 8-баптың 3-тармағының екінші бөлігіндегі «түбіртектер немесе өзге де құжаттар», «түбіртектерден немесе өзге де құжаттардан» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттері», «электрондық лотерея билеттерінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

8) 10-бапта:
1-тармақ мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

«Лотереяны өткізу, өзгерістер мен толықтырулар енгізу шарттары уәкілетті органға осы бапта белгіленген тәртіппен келісілуі тиіс.»;

2-тармақта:
8) және 10) тармақшалардағы «түбіртектерге немесе өзге де құжаттарға», «түбіртектерді немесе өзге де құжаттарды» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттерін», «электрондық лотерея билеттері» деген сөздермен ауыстырылсын;

1) тармақшадағы «түбіртекті немесе өзге де құжатты» деген сөздер «электрондық лотерея билетін» деген сөздермен ауыстырылсын;

3-тармақ мынадай редакцияда жазылсын: «3. Лотерея операторы лотереяны өткізу, өзгерістер мен толықтырулар енгізу шарттарын уәкілетті органға Қазақстан Республикасының лотереялар және лотерея қызметі туралы заңнамасына сәйкестіі тұрғысынан келісуге міндетті.

Лотерея операторы уәкілетті органға бекітілген және келісілген лотереяны өткізу шарттарысыз лотерея өткізуге құқылы емес.

Лотереяны өткізу, өзгерістер мен толықтырулар енгізу шарттары уәкілетті органмен келісу болмаған кезде жарамсыз деп есептеледі.»;

мынадай мазмұндағы 4 және 5-тармақтармен толықтырылсын:

«4. Уәкілетті орган лотерея өткізу, өзгерістер мен толықтырулар енгізу шарттарын келіп түскен күнінен бастап бес жұмыс күні ішінде келісеіп не келісулен бас тартады.

5. Лотерея операторы уәкілетті органмен келісілген лотереяны өткізу шарттары бекітілгеннен кейін олардың тұпнұсқа данасын оны өткізу басталғанға дейін күнтізбелік он күннен кешіктірмей уәкілетті органға жіберуге және лотереяны өткізу шарттарын күнтізбелік бір күннен кешіктірмей өзінің интернет-ресурсына орналастыруға міндетті.»;

9) 11-баптың 1-тармағындағы «түбіртектерінен немесе өзге де құжаттарынан» деген сөздер «электрондық лотерея билеттерінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

10) 12-бапта:
тақырыптағы «түбіртектерге немесе өзге де құжаттарға» деген сөздер «электрондық лотерея билеттеріне» деген сөздермен ауыстырылсын;

1-тармақта:
бірінші абзацтағы «Электрондық нысанның қоспағанда, лотерея билеттерінде, түбіртектерде немесе өзге де құжаттарда» деген сөздер «Лотерея билеттерінде» деген сөздермен ауыстырылсын;

4) және 5) тармақшалардағы «, түбіртекті немесе өзге де құжатты» деген сөздер алып тасталсын;

1-1-тармақта:
бірінші абзацтағы «Лотерея билеттерінің, түбіртектердің немесе өзге де құжаттардың электрондық нысанында» деген сөздер «Электрондық лотерея билеттерінде» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) және 3) тармақшалардағы «лотерея билетінің, түбіртектің немесе өзге де құжатты» деген сөздер «электрондық лотерея билетін» деген сөздермен ауыстырылсын;

4) тармақшадағы «(тираждық лотереялар үшін)», «(тираждық лотерея үшін)» деген сөздер алып тасталсын;

2-тармақтағы «Лотерея билеттеріндегі, түбіртектердегі немесе өзге де құжаттардағы» деген сөздер «Электрондық лотерея билеттеріндегі» деген сөздермен ауыстырылсын;

3-тармақтағы «Лотерея билетінің, түбіртектің немесе өзге де құжаттың электрондық нысаны» деген сөздер «Электрондық лотерея билеті» деген сөздермен ауыстырылсын;

11) мынадай мазмұндағы 12-1-бапмен толықтырылсын: «12-1-бап. Лотерея билеттерін, электрондық лотерея билеттерін таратуға (өткізуге), лотерея терминалдарын орнатуға қойылатын талаптар

1. Лотерея операторы лотерея билеттерін таратуды (өткізуді) дербес және (немесе) лотерея таратушы (агенті) арқылы жүзеге асырады.

2. Лотерея операторы электрондық лотерея билеттерін таратуды (өткізуді) өзінің ресми интернет-ресурсы және (немесе) лотерея мобильді қосымшасы арқылы дербес жүзеге асырады.

3. Лотерея билеттерін тарату (өткізу):

1) лотерея терминалдары;

2) стационарлық емес сауда объектілері;

3) Ұлттық пошта операторының пошта байланысы бөлімшелері;

4) лотерея операторының бөлімшелері (лотерея орталығы) арқылы жүзеге асырылады.

4. Мыналарда:
1) көпөлгерлі тұрғын үйлерде, жатақханаларда;

2) білім беру ұйымдарында және олардан бір жүз метр радиусты;

3) денсаулық сақтау ұйымдарында және олардан бір жүз метр радиусты;

4) ғибадат ғимараттарында (құрылысқайларында);

5) мәдениет ұйымдары орналасқан жеке тұрған ғимараттар мен құрылысқайларда лотерея билеттерін таратуға, ал лотерея терминалдарын орнатуға болмайды.

5. Осы Заңда көзделгеннен басқа, өзгеше тәртіппен және тәсілдермен лотерея билеттерін, электрондық лотерея билеттерін таратуға (өткізуге), лотерея терминалдарын орнатуға тыйым салынады.»;

12) 13-бапта:
2-тармақтағы «осы ұтыс ойынындағы» деген сөздер «өзінің лотерея билетіндегі, электрондық лотерея билетіндегі» деген сөздермен ауыстырылсын;

4-тармақтың бірінші бөлігінің 2) тармақшасындағы «түбіртектердің немесе өзге де құжаттарды» деген сөздер «электрондық лотерея билеттерінің» деген сөздермен ауыстырылсын;

6-тармақтағы «түбіртектері немесе өзге де құжаттары» деген сөздер «электрондық лотерея билеттері» деген сөздермен ауыстырылсын;

8-тармақтың 1) тармақшасындағы «лотерея билетін, түбіртек немесе өзге де құжатта» деген сөздер «лотерея билетінде, электрондық лотерея билетінде» деген сөздермен ауыстырылсын;

13) 14-баптағы «түбіртектерден немесе өзге де құжаттардан» деген сөздер «электрондық лотерея билеттерінен» деген сөздермен ауыстырылсын.

20. «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» 2016 жылғы 26 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 24-бапта:
1-тармақ «заңнамасының» деген сөзден кейін «және «Ойын бизнесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының» деген сөздермен толықтырылсын;

4-тармақ «заңнамасының» деген сөзден кейін «және «Ойын бизнесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының» деген сөздермен толықтырылсын;

2) 25-бап мынадай мазмұндағы 13-тармақпен толықтырылсын:

«13. Төлем ұйымдарының төлемдерді және (немесе) акция аударымдарын жүзеге асырудан бас тартуы осы Заңда және «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылжытпауға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» және «Ойын бизнесі туралы» Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда жүргізіледі.»;

3) 46-баптың 7-тармағы бірінші бөлігінің 4) тармақшасы «Қазақстан Республикасының Заңында» деген сөздерден кейін «, «Ойын бизнесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында» деген сөздермен толықтырылсын.

21. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Мемлекет басшысының жекелеген тапсырмаларын іске асыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2022 жылғы 30 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

3-баптың 1) тармақшасының бірінші бөлігі алып тасталсын.

2-бап. Осы Заң:
алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 4-тармағының 2) тармақшасын;

алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізілетін 1-баптың 3, 5, 11-тармақтарын және 17-тармағының 2) тармақшасын;

«Масс-медиа туралы» Қазақстан Республикасының Заңы қолданысқа енгізілген күннен бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 6-тармағының 2) тармақшасын, 7-тармағын, 9-тармағының 1), 4) және 5) тармақшаларын;

2025 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 6-тармағы 1) тармақшасының бесінші абзацы және 3) тармақшасын қоспағанда, алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ерекше қорғалатын табиғи аумақтар және электр энергетикасы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1 <

2. 2008 жылғы 4 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне:
1) 49-баптың 1-тармағының 21) тармақшасы алып тасталсын;
2) 50-баптың 1-тармағының 8) тармақшасы алып тасталсын;
3) 51-баптың 1-тармағының 12) тармақшасы алып тасталсын.
3. «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына:
6-баптың 5-тармағындағы « ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды пайдаланғаны» деген сөздер алып тасталсын.
4. «Электр энергетикасы туралы» 2004 жылғы 9 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:
1) 5-2-бап мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:
«Жергілікті атқарушы органдар жылыту маусымын іркіліссіз өткізу үшін отын сатып алу бойынша энергия өндіруші ұйымдарға субсидия беру қағидаларында айқындалған тәртіппен акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) жүз пайызы мемлекетке тиесілі, коммуналдық меншіктегі және суды (дистиллятты), электр және жылу энергиясын өндіру жөніндегі қызметті бір мезгілде жүзеге асыратын энергия өндіруші

ұйымдардың залалдарын (борыштарын) субсидиялауды жүзеге асырады.»;
2) 25-бап мынадай мазмұндағы 15-тармақпен толықтырылсын:
«15. 5-2-баптың үшінші бөлігі 2026 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылады деп белгіленсін.»
5. «Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы» 2006 жылғы 7 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:
1) 3-баптың 5) тармақшасы алып тасталсын;
2) 6-баптың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:
«3) қарауында ерекше қорғалатын табиғи аумақтар бар орталық атқарушы және өзге де мемлекеттік органдар;»;
3) 6-1-баптың 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:
«4) қарауында ерекше қорғалатын табиғи аумақтар бар орталық атқарушы және өзге де мемлекеттік органдар;»;
4) 8-баптың бірінші бөлігінің 7) тармақшасы алып тасталсын;
5) мынадай мазмұндағы 9-1-бапмен толықтырылсын:
«9-1-бап. Қарауында ерекше қорғалатын табиғи аумақтар бар мемлекеттік органдардың құзыреті
Қарауында ерекше қорғалатын табиғи аумақтар бар мемлекеттік органдар өз құзыреті шеңінде:
1) мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесі, ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың

жүйесі мен экологиялық желілерді дамыту жөніндегі ұсыныстарды дайындайды және уәкілетті органға ұсынады;
2) ерекше қорғалатын табиғи аумақтар құру және өздерінің қарауындағы осындай аумақтарды кеңейту жөніндегі жаратылыстану-ғылыми және техникалық-экономикалық негіздемелердің жобаларын мемлекеттік экологиялық сараптама жүргізуді қамтамасыз етіп және оны негіздемелерді кейіннен уәкілетті органның бекітуіне енгізе отырып әзірлеуді Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен ұйымдастырады;
3) уәкілетті органмен келісу бойынша өздерінің қарауындағы ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың паспорттарын әзірлейді және бекітеді, паспорттарды уәкілетті органдар тіркеуді (қайта тіркеуді) жүзеге асырады;
4) уәкілетті органмен келісу бойынша өздерінің қарауындағы ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды басқару жоспарларын әзірлеуді ұйымдастырады және бекітеді;
5) өздерінің қарауындағы ерекше қорғалатын табиғи аумақтарға басшылықты жүзеге асырады, оларды сақтауды, қорғауды және қалпына келтіруді, сондай-ақ ғылыми зерттеулер жүргізуді қамтамасыз етеді;
6) ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың мемлекеттік кадастрын жүргізуге қатысады;
7) уәкілетті органға ғылыми табиғи объектілерге «Ғылыми табиғи объект – ұлттық игілік» мәртебесін беру туралы ұсыныстар енгізеді;

8) «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес өздерінің қарауындағы ерекше қорғалатын табиғи аумақтар және мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілері саласындағы ашық ақпаратқа еркін қол жеткізуді қамтамасыз етеді;
9) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өздерінің қарауындағы республикалық маңызы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда табиғат қорғау мекемелері көрсететін қызметтер үшін тарифтердің мөлшерін бекітеді;
10) Қазақстан Республикасының заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.»;
6) 10-баптың 1-тармағының 1-1) тармақшасы және 2-тармағының 14) тармақшасы алып тасталсын;
7) 29-баптың 5-тармағы «органдармен» деген сөзден кейін «немесе өзге де мемлекеттік органдармен» деген сөздермен толықтырылсын.
2-бап. Осы Заң алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Президенті
Қ.ТОҚАЕВ

Астана, Ақорда, 2024 жылғы 8 шілде
118-VIII ҚРЗ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

«Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне (Салық кодексі) өзгерістер енгізу туралы

1 <

2) 381-баптың 17-тармағындағы «квитанцияларды немесе өзге де құжаттарды», «квитанциялардың немесе өзге де құжаттар» деген сөздер тиісінше «электрондық лотерея билеттерін», «электрондық лотерея билеттерінің», «электрондық лотерея билеттері» деген сөздермен ауыстырылсын;
3) 394-баптың бірінші бөлігінің 48) және 53) тармақшалары мынадай редакцияда жазылсын:
«48) мынадай шарттар сақталған кезде:
өткізуші заңды тұлға көлік құралдарын және (немесе) ауыл шаруашылығы техникасын өндірушінің уәкілетті өкілі болып табылса;
көлік құралдары және (немесе) ауыл шаруашылығы техникасы өндірушіден осы баптың бірінші бөлігінің 38) тармақшасына сәйкес қосылған күн салынғанымен сатып алынса, көлік құралдарын және (немесе) ауыл шаруашылығы техникасын өткізу бойынша айналымдар қосылған күн салынғанымен босатылады.
Осы тармақшаны қолдану мақсатында көлік құралдарын және (немесе) ауыл шаруашылығы техникасын өндірушімен жасалған мәміле шеңберінде уәкілетті өкіл

болып тағайындалған және өндірушісінен сатып алынған көлік құралдарын және (немесе) ауыл шаруашылығы техникасын өткізу кезінде қосылған күн салынғанымен босатуы қолданатын уәкілетті өкілдердің тізіліміне енгізілген заңды тұлға көлік құралдарын және (немесе) ауыл шаруашылығы техникасын өндірушінің уәкілетті өкілі деп танылады.
Өндірушісінен сатып алынған көлік құралдарын және (немесе) ауыл шаруашылығы техникасын өткізу кезінде қосылған күн салынғанымен босатуы қолданатын уәкілетті өкілдердің тізілімін өнеркәсіпті мемлекеттік ынталандыру саласындағы уәкілетті орган өз бекіткен нысан бойынша жүргізеді;»
53) мынадай шарттар сақталған кезде:
тұрмыстық аспаптарды және (немесе) тұрмыстық электроника аспаптарын, сондай-ақ олардың құрамдастарын өндіруші үшін – өткізілетін тұрмыстық аспаптың және (немесе) тұрмыстық электроника аспабының, сондай-ақ олардың (оның) құрамдастарының құрамына бұрын әкелінген, осы Кодекстің 399-бабының 3-тармағына немесе 451-бабының 5-тармағына сәйкес қосылған күн салынғанымен босатылатын шикізат және (немесе) материалдар кірсе;
тұрмыстық аспаптарды және (немесе) тұрмыстық

электроника аспаптарын, сондай-ақ олардың құрамдастарын өндірушінің уәкілетті өкілі үшін – тұрмыстық аспаптар және (немесе) тұрмыстық электроника аспаптарын, сондай-ақ олардың құрамдастарын өндірушіден осы тармақшаға сәйкес қосылған күн салынғанымен сатып алынса;
тұрмыстық аспаптарды және (немесе) тұрмыстық электроника аспаптарын, сондай-ақ олардың құрамдастарын өткізетін өзге де тұлғалар үшін – көрсетілген тұрмыстық аспаптар және (немесе) тұрмыстық электроника аспаптары, сондай-ақ олардың құрамдастары өндірушіден немесе уәкілетті өкілден осы тармақшаға сәйкес қосылған күн салынғанымен сатып алынса, мемлекеттік жоспарлау жөніндегі орталық уәкілетті органмен және уәкілетті органмен келісу бойынша өнеркәсіпті мемлекеттік ынталандыру саласындағы уәкілетті орган бекіткен тізбеге енгізілген тұрмыстық аспаптарды және (немесе) тұрмыстық электроника аспаптарын, сондай-ақ олардың құрамдастарын өткізу бойынша айналымдар қосылған күн салынғанымен босатылады.
Осы тармақшаны қолдану мақсатында өнеркәсіпті мемлекеттік ынталандыру саласындағы уәкілетті орган:
тұрмыстық аспаптарды және (немесе) тұрмыстық

электроника аспаптарын, сондай-ақ олардың құрамдастарын өндірушілер;
өндірушінің уәкілетті өкілдері;
тұрмыстық аспаптарды және (немесе) тұрмыстық электроника аспаптарын, сондай-ақ олардың құрамдастарын өткізетін өзге де тұлғалар болып табылатын заңды тұлғалардың тізілімін өзі бекіткен нысан бойынша жүргізеді.»;
4) 69-тараудың 7-параграфы алып тасталсын.
2-бап. Осы Заң, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ойын бизнесі, лотерея қызметі, денсаулық сақтау, мемлекеттік еңбек инспекциясы, мемлекеттік бақылау және артық заңнамалық регламенттеді болығзбау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы қолданысқа енгізілген күннен бастап қолданысқа енгізілетін 2) тармақшасын қоспағанда, алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Президенті
Қ.ТОҚАЕВ

Астана, Ақорда, 2024 жылғы 8 шілде
№ 119-VIII ҚРЗ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Жылу энергетикасы туралы

1 <

1-тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар
Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:
1) әзірлік паспорт – жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілердің күзгі-қысқы кезеңдегі жұмысқа әзірлігін растайтын, жыл сайын берілетін құжат;
2) жеке жылумен жабдықтау жүйесі – жеке тұрғын үйді жылыту мұқтажығы үшін орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінің жылу желілеріне қосылмай, бірден-бір тұтынушыны автономды жылу энергиясы көзінен жылу энергиясымен қамтамасыз ететін жылумен жабдықтау жүйесі;
3) жергілікті жылумен жабдықтау жүйесі – бір жеке немесе заңды тұлға тиесілі не кондоминиум объектісінің ортақ мүдкінің құрамына кіретін және орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесінің желілері болып табылатын жылу желілері арқылы бір немесе бірнеше жылу энергиясы көзінен бір немесе бірнеше жылу энергиясын тұтынушы үшін жұмыс істейтін жылумен жабдықтау жүйесі;
4) жылу желісі – жылу энергиясын жылу энергиясы көздерінен жылу тұтынушы қондырғыларға дейін беру мақсатында жылу жеткізгішті тасымалдауға және оның ағынын реттеуге арналған құбыржолдар мен құрылғылар (орталық жылу пункттерін, сорғы станцияларын қоса алғанда) жүйесі;
5) жылу жеткізгіш – жылу энергиясын тасымалдау үшін пайдаланылатын сұйық немесе газ тәрізді зат (бу, ауа, су және басқа да заттар);
6) жылу қуаты – жылу энергиясының көзімен өндірілуі, жылу желілері арқылы берілуі және (немесе) жылу энергиясын тұтынушы уақыт бірлігі ішінде қабылдауы мүмкін жылу энергиясының мөлшері;
7) жылумен жабдықтау – тұтынушыларды жылу энергиясымен, жылу жеткізгішпен қамтамасыз ету, оның ішінде жылу қуатын ұстап тұру;
8) жылумен жабдықтауды дамыту схемасы – осы Заңға сәйкес әзірленетін және бекітілетін, тиісті аумақтың ерекшеліктері ескеріле отырып, жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметті ұсынуға перспективалық қажеттілікті қамтамасыз ету мақсатында тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің жылу энергетикасын дамыту жөніндегі әрекеттер кешенін сипаттайтын және негіздейтін құжат;
9) жылумен жабдықтаудың авариялық броні – технологиялық процесі толық тоқтатылған, жылу энергиясын тұтынушының жылу тұтынушы қондырғыларының персонал мен қоршаған орта үшін қауіпсіз жай-күйін қамтамасыз ететін, ең аз тұтынылатын жылу қуаты немесе жылу энергиясының мөлшері;
10) жылумен жабдықтаудың сенімділігі – жылу энергиясын тұтынушыларды жылумен жабдықтаудың сапасы мен қауіпсіздігі қамтамасыз етілетін жылумен жабдықтау жүйесі жай-күйінің сипаттамасы;
11) жылумен жабдықтаудың технологиялық броні – уақыт ұзақтығы сағатпен есептелетін технологиялық өндіріс процесі аяқталғаннан кейін тиісті жылу тұтынушы қондырғылар ажыратылуы және жүктемесі жылумен жабдықтаудың авариялық броніне дейін төмендетілуі мүмкін осы процесі аяқтау үшін жылу энергиясын тұтынушыға қажетті ең аз тұтынылатын жылу қуаты;
12) жылумен жабдықтау жүйесі – жылу жеткізгішті өндіруге, тасымалдауға және пайдалануға арналған қондырғылар кешені;
13) жылумен жабдықтау сапасы – жылумен жабдықтау сипаттамаларының Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген термодинамикалық параметрлерге сәйкес келуі;

14) жылумен жабдықтау субъектілері – жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілері;
15) жылу өндіруші субъекті – осы Заңға сәйкес жылу энергиясын өндіру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын дара кәсіпкер немесе заңды тұлға;
16) жылу тасымалдаушы субъекті – осы Заңға сәйкес жылу энергиясын тасымалдау және (немесе) өткізу жөніндегі қызметті жүзеге асыратын дара кәсіпкер немесе заңды тұлға;
17) жылу тұтынушы қондырғылар – жылу энергиясын тұтынушының мұқтажындары үшін жылу энергиясын, жылу жеткізгішті пайдалануға арналған құрылғылар кешені;
18) жылу энергетикасы – жылу энергиясын өндіру, тасымалдау, өткізу және тұтыну саласы;
19) жылу энергетикасының жоспарды көрсеткіштері – қысқа мерзімді перспективада қол жеткізу жоспарланатын түйінді көрсеткіштердің маңы;
20) жылу энергетикасының нақты көрсеткіштері – осы (ағымдағы) уақыт кезеңіндегі түйінді көрсеткіштердің мәндері;
21) жылу энергетикасының нысаналы көрсеткіштері – ұзақ мерзімді (стратегиялық) перспективада қол жеткізу жоспарланатын түйінді көрсеткіштердің маңы;
22) жылу энергетикасының түйінді көрсеткіштері – жылу энергетикасының жай-күйін бағалайтын негізгі көрсеткіштер (индикаторлар);
23) жылу энергетикасы объектілері – жылу энергиясының көздері, жылу желілері және жылу тұтынушы құрылғылар;
24) жылу энергетикасы саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) – жылу энергетикасы саласында басшылықты және салаларалық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;
25) жылу энергетикасы субъектілері – жылумен жабдықтау субъектілері және жылу энергиясын тұтынушылар;
26) жылу энергиясын – тұтыну кезінде жылу жеткізгіштердің термодинамикалық параметрлері өзгеретін, тауар болып табылатын энергетикалық ресурс;
27) жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызмет – жылу энергиясын өндіру, тасымалдау және өткізу жөніндегі көрсетілетін қызметтердің жиынтығы;
28) жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізгішті коммерциялық есепке алу – жылу энергиясының және (немесе) жылу жеткізгіштің мөлшері мен параметрлерін коммерциялық есепке алу аспаптарымен, ал олар ақаулы болған немесе жоқ болған кезде коммерциялық өзара есеп айырысуларға арналған есептесе тәсілімен анықтау;
29) жылу энергиясын тасымалдау – жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізгішті қабылдауды және оны жылу энергиясының көзінен жылу энергиясын тұтынушыға дейін жеткізуді қамтитын жылу энергиясын беру және тарату;
30) жылу энергиясын тұтынушы (бұдан әрі – тұтынушы) – осы Заңға сәйкес жылу энергиясын өзі тұтыну және (немесе) қосалқы тұтынушыға одан әрі сату үшін сатып алатын жеке немесе заңды тұлға;
31) жылу энергиясының көзі – жылу энергиясын өндіруге арналған жылу электр орталығы, қазандықтар және басқа да құрылғылар және (немесе) қондырғылар;
32) коммерциялық есепке алу аспабы – жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізгішті коммерциялық есепке алуға арналған, Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен қолдануға рұқсат етілген техникалық құрылғы;
33) қосалқы тұтынушы – жылу желілері және (немесе) жылу тұтынушы қондырғылары тұтынушының жылу желілеріне жалғанған тұтынушы;
34) орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесі – тұтынушылардың жиынтық қосылған жүктемесі жиырма мегаватттан асатын жылу желілері арқылы тұтынушыларға жылу жеткізгішті тасымалдау отырып, бір немесе бірнеше жылу энергиясы көзінен жылумен жабдықтайтын жүйе;
35) отын – жауу кезінде жылу энергиясын өндіру үшін шаруашылық қызметте пайдаланылатын заттар;

36) отын-энергетика кешенін басқарудың бірыңғай мемлекеттік жүйесі (бұдан әрі – уәкілетті органның ақпараттық жүйесі) – жылу энергетикасы субъектілерін мониторингтеу және олармен өзара і-қимыл жасау бойынша уәкілетті органның ақпараттық жүйесі;
37) технологиялық бұзушылық – электр және (немесе) жылу энергиясын өндірудің, берудің, тұтынудың технологиялық процесінің бұзылуына алып келген, жылу энергиясының көздері жабдығының, жылу желілерінің істен шығуы немесе зақымдануы, оның ішінде жану немесе жарылыс, белгіленген режимдерден ауытқу, жабдықты санкцияланбаған ажырату немесе оның жұмыс қабілеттігін шектеу немесе ақауыншы болуы салдарынан істен шығуы немесе зақымдануы;
38) тұрғын үй қатынастары және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы уәкілетті орган – жылу энергиясын тұтыну бөлігінде жылу энергетикасы саласындағы басшылықты жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;
39) тікелей тұтынушы – жылу желілері жылу өндіруші субъектінің жылу энергиясы көздерінің коллекторларына қосылған және (немесе) жылу өндіруші субъектінің жылу энергиясы көздерінің бу құбырына қосылған тұтынушы.
2-бап. Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасы
1. Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.
2. Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттардың осы Заңнан басымдығы болады. Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттардың Қазақстан Республикасының аумағында қолданылу тәртібі мен талаптары Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалады.
3-бап. Жылу энергетикасы саласындағы заңнамалық реттеудің негізгі мақсаттары, міндеттері мен қағидалары
1. Жылу энергетикасы саласындағы заңнамалық реттеу Қазақстан Республикасының жылу энергетикасын еддің шаруашылық-экономикалық және әлеуметтік кешендерінің тыныс-тіршілігін қамтамасыз ететін ерекше маңызды жүйе ретінде басқарудың біртұтастығын қамтамасыз ету мақсатында жүзеге асырылады.
2. Жылу энергетикасы саласындағы заңнамалық реттеудің негізгі міндеттері:
1) тұтынушылар, жылумен жабдықтау субъектілері және мемлекет мүдделерінің теңгерімін қамтамасыз ету;
2) шығындары мейлінше аз жоспарлы және бағдарламалық құжаттардың негізінде жылу энергетикасының озық, орнықты жұмыс істеуін және дамуын қамтамасыз ету;
3) техникалық регламенттердің, стандарттару жөніндегі құжаттардың талаптарына және осы Заңда белгіленген, жасалған шарттардың талаптарына сәйкес жылумен жабдықтаудың сапасы мен сенімділігін қамтамасыз ету;
4) төмен көміртекті дамуға көшу және экологияны жақсарту жөніндегі, оның ішінде қоршаған ортаны жылу энергетикасы объектілері қызметінің зиянды әсерінен қорғау арқылы мемлекеттің басымдықтарын іске асыруды қамтамасыз ету, сондай-ақ тиімділігі жоғары жылу энергиясы когенерациясына, энергиялық тиімді технологиялар мен жабдықты, жаңартылатын энергия көздерін және қоршаған ортаға ластаушы заттар мен парниктік газдардың шығарындарынан азайтуға мүмкіндік беретін өзге де энергия көздерін пайдалануға негізделген орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелерін дамыту және басым түрде пайдалануды қамтамасыз ету;
5) жылумен жабдықтау жүйелерінің қауіпсіз және сенімді түрде пайдаланылуы үшін жылу энергетикасы субъектілерінің, оның ішінде жылу энергетикасы объектілері меншік иелерінің жауаптылығын айқындау;
6) энергия тиімділігі деңгейін арттыру және энергия

үнемдеу, ресурс үнемдеу технологияларын өндіру жөніндегі іс-шаралардың жүргізілуін қамтамасыз ету және жылу энергетикасында әртүрлі энергия көздерінің оңтайлы үйлесімін қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;
7) техникалық және экономикалық орындылығын ескере отырып, өнеркәсіптік процестерден артылған жылуды қадете жарату кезінде жылу энергиясын өнеркәсіптік кәсіпорындардан жылумен жабдықтау субъектілерінің бағым түрде сатып алуын;
8) бағалық реттеу қолданылатын жылумен жабдықтау субъектілері үшін операциялық тиімділікті арттыруға, жылу энергиясының ысырабын азайтуға, жылумен жабдықтаудың сапасы мен сенімділігін арттыруға ынталандыруларды қамтамасыз ету;
9) ұзақ мерзімді инвестициялық бағдарлама бекітілген жағдайда бағалық реттеу қолданылатын жылумен жабдықтау субъектілері үшін реттеліп көрсетілетін қызметтерден түсетін кірістердің болжамдылығын қамтамасыз ету;
10) жеке кәсіпкерлік субъектілерінің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік-жекеменшік әріптестік тетігі арқылы жылу энергетикасына қатысуын кеңейту;
11) жылу энергетикасының инвестициялық тартымдылығын қамтамасыз ету;
12) жылу энергиясының реттелетін нарығын жетілдіру;
13) жылу энергиясын ұтымды және үнемді тұтыну;
14) жылумен жабдықтау жүйелерін салуды, реконструкциялауды және жаңғыртуды кредиттеу мен субсидиялауды қамтамасыз ету;
15) бекітілген жылумен жабдықтауды дамыту схемаларын ескере отырып, жылу энергетикасын дамыту.
3. Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасының негізгі қағидаларына мыналар жатады:
1) жылу энергетикасын дамытуды тиімді, экономикалық тұрғыдан негізделген, экологиялық және жүйелі жоспарлау;
2) жылумен жабдықтау жүйелерінің энергия тиімділігін арттыру;
3) жылу энергетикасы саласындағы мемлекеттік бақылауды қамтамасыз ету;
4) жылу энергетикасы субъектілерін мониторингтеу және олардың есеп беруі;
5) сенімді, орнықты және сапалы жылумен жабдықтауға қол жеткізу үшін жылумен жабдықтау субъектілері мен орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерін тұтынушылардың мүдделерін ескере отырып, жылу энергетикасы саласындағы тарифтерді әділ түрде мемлекеттік реттеу;
6) жылу энергиясының тұтынушылар үшін, оның ішінде субсидиялар есебінен қолжетімді болуы;
7) орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерін дамытуды мемлекеттік қолдауды, оның ішінде жылумен жабдықтау жүйелерін салуды, реконструкциялауды және жаңғыртуды бюджет қаражаты есебінен кредиттеу және субсидиялау арқылы мемлекеттік қолдауды қамтамасыз ету.
4. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда қоспағанда, орталық мемлекеттік органдар, сондай-ақ жергілікті өкілді және атқарушы органдар жылу энергиясын өндіруге және тасымалдауға немесе осы процестерді технологиялық жағынан басқаруға байланысты жылумен жабдықтау субъектілерінің өндірістік-технологиялық қызметіне араласуға құқылы емес.

2-тарау. ЖЫЛУ ЭНЕРГЕТИКАСЫ САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ

4-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің құзыреті Қазақстан Республикасының Үкіметі:

1) жылу энергетикасы саласындағы мемлекеттік

1, 10-12 <

- Егер бақылау органы тексерулерді осы Заңда белгіленген, тексеруді ұйымдастыру мен жүргізуге қойылатын талаптарды өрескел бұзып жүргізе, олар жарамсыз деп танылады.
- Осы Заңның талаптарын өрескел бұзушылықтарға мыналар жатады:
 - 1) тексеруді жүргізу негіздерінің болмауы;
 - 2) тексеруді тағайындау туралы актінің болмауы;
 - 3) тексеру мерзімдерінің сақталмауы;
 - 4) тексеруді жүргізу кезеңділігін бұзу;
 - 5) бақылау субъектісіне (объектісіне) тексеруді тағайындау туралы актінің ұсынуы;
 - 6) бақылау органдарының өз қызметіне кірмейтін мәселелер бойынша тексеру тағайындауы.
- 19-бап. Жылу энергетикасы саласындағы өндірістік бақылау

1. Жылу энергетикасы саласындағы өндірістік бақылау (бұдан әрі – өндірістік бақылау) орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілердің жылу энергетикасы объектілерінде жүзеге асырылады.

2. Өндірістік бақылаудың міндеттері:
 - 1) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасы талаптарының орындалуын қамтамасыз ету;
 - 2) жылу энергетикасының объектілерін және олардың құрамына кіретін ғимараттарды, үй-жайларды, құрылыс-жайларды қауіпсіз пайдалану бойынша мониторинг жүргізу;
 - 3) жылумен жабдықтаудың сапасы мен сенімділігі, жылумен жабдықтау жүйесінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
 - 4) техникалық пайдалану қағидалары мен қауіпсіздік техникасы қағидаларын білуіне тексеруден өткен жұмыскерлердің жұмысты жүзеге асыруы;
 - 5) жабдықты, ғимараттар мен құрылысжайларды пайдалануға әзір күйінде күтіп-ұстау;
 - 6) жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілерді уақтылы дайындау және жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын, оның ішінде күзгі-қысқы кезеңде уақтылы жүзеге асыру;
 - 7) қауіпсіздік техникасы қағидаларын сақтауға бағытталған шараларды талдау және әзірлеу;
 - 8) жұмыстардың жүргізілу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге әсер ететін бұзушылықтардың мән-жайлары мен себептерін анықтау;
 - 9) технологиялық бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған жұмыстарды үйлестіру.
3. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілер өндірістік бақылау туралы ережені әзірлейді.

- Өндірістік бақылау туралы үлгілік ережені уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.
- Өндірістік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адам біліктілік талаптарына, жұмыс тәжірибесі бойынша және атқаратын лауазымын құрылымдық бөлімше басшысынан төмен болмауы тұрғысынан сәйкес келуі бөлігінде мемлекеттік энергетикалық қадағалау және бақылау жөніндегі мемлекеттік органның аумақтық бөлімшесімен келісу бойынша жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілер басшысының актісімен тағайындалады және босатылады.
5. Өндірістік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адам:
 - 1) жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілердің бөлімшелерінде өндірістік бақылауды жүзеге асыру жөніндегі жұмыс жоспарын әзірлеуге;
 - 2) жұмыскерлердің Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасының талаптарын сақтауына өндірістік бақылауды жүзеге асыруға;
 - 3) жылу энергетикасы объектілерін пайдалану мен жұмыстар жүргізу қауіпсіздігінің қамтамасыз етілуін тексеруді ұйымдастыруға және жүргізуге;
 - 4) қауіпсіздікті қамтамасыз ету және технологиялық бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарларын әзірлеуді ұйымдастыруға;
 - 5) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасы талаптарын өзгерту туралы ақпаратты жылу өндіруші, жылу тасымалдаушы субъектілер жұмыскерлерінің назарына жеткізуге;
 - 6) жылу өндіруші немесе жылу тасымалдаушы субъектінің басшысына немесе оны алмастыратын адамға:
 - қауіпсіздікті қамтамасыз ету, Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасының талаптарын бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шараларды жүргізу;
 - жұмыскерлердің өміріне, денсаулығына қатер төндіретін немесе технологиялық бұзушылықтарға алып келуі мүмкін, Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасының талаптарын бұзып жүзеге асырылатын жұмыстарды тоқтата тұру;
 - техникалық пайдалану қағидалары мен қауіпсіздік техникасы қағидалары бойынша даярлауды, қағида даярлаудың уақтылы өтпеген жұмыскерлерді жұмыстан шеттетуге жөнінде ұсыныстар енгізуге;
 - ай сайын есепті айдан кейінгі айдың 10-ына дейін не сұрау салу бойынша (авариялар мен I дәрежедегі істен шығулар орын алған жағдайларда) мемлекеттік энергетикалық қадағалау және бақылау жөніндегі мемлекеттік органның аумақтық бөлімшелеріне өндірістік бақылау міндеттерін сәйкес есепті ұсынуға;
 - 8) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасында көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асыруға міндетті.
 6. Өндірістік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамның:
 - 1) жылу энергетикасының объектілеріне және олардың құрамына кіретін ғимараттарға, үй-жайларға, құрылысжайларға тәуліктің кез келген уақытында кедерісіз кіруге;
 - 2) қағаз және электрондық жеткізілген құжаттарды (мәліметтерді) не олардың көшірмелерін, сондай-ақ автоматтандырылған дерекқорларға (ақпараттық жүйелерге) қолжетімділікті алуға құқығы бар.

4-тарау. ЖЫЛУ ЭНЕРГЕТИКАСЫНДАҒЫ ЖОСПАРЛАУ ЖӘНЕ МОНИТОРИНГТЕУ

20-бап. Жылу энергетикасындағы жоспарлау

1. Жылу энергетикасы Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттары негізінде жұмыс істейді және дамиды.

2. Мемлекеттік органдар Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің жылу энергетикасына қолданылатын құжаттарын әзірлеу мен бекіту кезінде Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасын және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін басшылыққа алуға міндетті.

3. Республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандар мен облыстық маңызы бар қалалардың жылу энергетикасының жұмыс істеуі және оларды дамыту жылумен жабдықтауды дамытудың ұзақ мерзімді және орта мерзімді схемалары негізінде жүзеге асырылады.
4. Жылумен жабдықтауды дамыту схемаларында мыналар ескерілуі тиіс:
 - 1) жылу энергетикасының нақты көрсеткіштері;
 - 2) жылу энергетикасының нысаналы көрсеткіштері;
 - 3) жылу энергетикасының жоспары көрсеткіштері;
 - 4) әкімшілік-аумақтық бірліктің ерекшеліктері ескеріле отырып, жылумен жабдықтаудың әртүрлі жүйелерін онтайлы үйлестіру;
 - 5) жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметке ағымдағы және перспективалық сұранысты қанағаттандыру;
 - 6) елді мекендердің бекітілген бас жоспарлары, шағын елді мекендерді дамытудың және құрылыс салудың схемалары;
 - 7) барлық тұтынушының жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтерге қол жеткізу мен ортаға ақы төлеу деңгейінің тең жағдайлары (кемсітпеушілік тәсіл);
 - 8) осы Заңға және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес жылумен жабдықтаудың сапасы мен сенімділігін, қоршаған ортаға

зиянды әсердің барынша аз болуын қамтамасыз ету жөніндегі талаптар ескеріле отырып, жылу энергетикасын дамытудың энергия үнемдеу және ресурс үнемдеу технологияларын дамытудың, жанартылатын энергия көздерін пайдалануды кеңейтудің, қаржыландыруды және өзге де факторларды қамтамасыз етудің онтайлы шешімдері.

5. Жергілікті атқарушы органдар жылумен жабдықтауды дамыту схемаларын әзірлеген кезде жергілікті жағдайды ескере отырып, жылу энергетикасының нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізу үшін іс-шараларды қаржыландыру мерзімдерін, көлемдерін, басымдығы мен көздерін айқындайды.

21-бап. Жылу энергетикасының жай-күйін мониторингтеу

1. Уәкілетті орган, тұрғын үй қатынастары және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы уәкілетті орган, мемлекеттік энергетикалық қадағалау және бақылау жөніндегі мемлекеттік орган және жергілікті атқарушы органдар облыстық, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жылу энергетикасы объектілері мен жылу желілерінің жай-күйі туралы ақпаратты жинауды, жаңартып отыруды және жариялауды қоса алғанда, жылу энергетикасының жай-күйін ұдайы мониторингтеуді жүзеге асырады.

2. Жылу энергетикасының жай-күйін мониторингтеу жылу энергетикасының нақты және жоспарлы көрсеткіштерінің негізінде, оның ішінде жылу энергиясын өндіру, тасымалдау, өткізу және тұтыну секторлары бойынша уәкілетті орган айқындайтын тәртіпке сәйкес жүзеге асырылады.

3. Жергілікті атқарушы органдар жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтерге қол жеткізуге және оларға ақы төлеу мүмкіндігіне қатысты кемсітушілік тәсілді болғызбау мақсатында облыстық, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жылу энергетикасының жай-күйін ұдайы мониторингтеуді жүзеге асырады.

4. Орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйесінде жұмыс істейтін жылумен жабдықтау субъектілері жылумен жабдықтаудың сапасы мен көлемі, жылу энергиясын тұтыну режимдері, жабдықтың, жылу желілерінің және қызметті жүзеге асыру үшін пайдаланылатын өзге де мүліктің жай-күйі, көрсетілген мүлікті жаңғырту, жөндеу, реконструкциялау, ауыстыру жөніндегі шаралар, энергия тиімділігін арттыру және жылу энергиясының ысырабын азайту жөніндегі шаралар, жаңартылатын энергия көздерін пайдалану технологияларын өндіру жөніндегі шаралар туралы ақпаратты, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге де ақпаратты уәкілетті органның ақпараттық жүйесі арқылы береді.

5. Жылу энергиясын тұрмыстық емес мұқтаждықтарға тұтынатын тұтынушылар уәкілетті орган бекіткен жылу энергетикасының жай-күйін мониторингтеу қағидаларына сәйкес жергілікті атқарушы органдарға ақпарат береді.

6. Жергілікті атқарушы органдар мен мемлекеттік энергетикалық қадағалау және бақылау жөніндегі мемлекеттік орган жылу энергетикасының жай-күйін мониторингтеу қағидаларына сәйкес орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйелеріндегі жылумен жабдықтау субъектілерінің халыққа осы баптың 4-тармағына сәйкес ақпаратты беруді талап етуге құқылы.

5-тарау. ЖЫЛУ ЭНЕРГЕТИКАСЫ САЛАСЫНДАҒЫ ТАРИФ БЕЛГІЛЕУ

22-бап. Жылу энергетикасы саласындағы тарифтерді мемлекеттік реттеу

Жылу энергетикасы саласындағы тарифтерді мемлекеттік реттеу Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

23-бап. Жылумен жабдықтау жүйелерінде тарифтерді мемлекеттік реттеуді қолдану

1. Жылу энергиясын өндірету, тасымалдауға және өткізуге арналған тарифтерді мемлекеттік реттеу орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесінде жүзеге асырылады.

2. Жылу энергиясын өндірету, тасымалдауға және өткізуге арналған тарифтерді мемлекеттік реттеу мынадай жағдайларда:

- 1) Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен жылумен жабдықтау объектілері үшінші тұлғалардың меншігінде болған;
- 2) жылумен жабдықтау объектілері кондоминиум объектісінің ортақ мүлікке бағытылған және табиғи монополиялардың тиісті салаларында басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органды өз жүйеге қатысушы болып табылатын тұтынушылар (көпкөптері тұрғын үйдің тұрғын және тұрғын емес үй-жайларының меншік иелері) санының отыз пайызынан астамы жүгінен жағдайларда жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінде жүзеге асырылады.

6-тарау. ЖЫЛУМЕН ЖАБДЫҚТАУ ЖҮЙЕЛЕРІ

24-бап. Жылумен жабдықтау жүйелері

1. Жылу энергетикасында мынадай жылумен жабдықтау жүйелері жұмыс істейді:

- 1) орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесі;
 - 2) жергілікті жылумен жабдықтау жүйесі;
 - 3) жеке жылумен жабдықтау жүйесі.
2. Жылумен жабдықтау жүйелеріне қатысушылар арасында туындайтын қатынастар осы Заңда, уәкілетті орган бекітетін жылумен жабдықтау субъектілері мен тұтынушылардың өзара іс-қимылы жасау қағидаларында және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінде реттеледі.

25-бап. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесі

1. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесінде жұмыс істейтін жылу энергетикасы субъектілері осы жүйеге қатысушылар болып табылады.

2. Жылу өндіруші субъектілер жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізгішті өзі тұтыну және (немесе) жылу тасымалдаушы субъектілерге және (немесе) тікелей тұтынушыларға, сондай-ақ бар болса, олардың қосалқы тұтынушыларына сату үшін өндіруді жүзеге асырады.

3. Жылу тасымалдаушы субъектілер жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізгішті тасымалдауды, сондай-ақ жылу энергиясын тұтынушыларға өткізуді жүзеге асырады.

4. Бір мезгілде жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілер болып табылатын жылумен жабдықтау субъектілері осы Заңның 30-бабы 1-тармағының 1) тармақшасында көзделген шартты жасаспайды.

5. Мемлекеттік органдар өзге де тең жағдайларда (техникалық және экономикалық) шешімді:

- 1) құқықтық актілерді әзірлеу мен бекіту;
- 2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің бағдарламаларын, жоспарларын, құжаттарын және өзге де құжаттарды әзірлеу мен бекіту;
- 3) жылумен жабдықтауды дамыту схемаларын және сәулет, қала құрылыс және құрылыс саласындағы өзге де құжаттарды әзірлеу мен бекіту;
- 4) өз қызыреті шеңберінде өзге де шешімдер, актілер қабылдау кезінде орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесінің пайдасына қабылдауға міндетті.

6. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелерінің жылу желілеріне (оның ішінде тұтынушылардың желілеріне) өз бетінше қосылуға тыйым салынады.

26-бап. Жергілікті жылумен жабдықтау жүйесі

1. Жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіне қатысушылардың құрамын жергілікті жылумен жабдықтау жүйесінің меншік иесі айқындайды.

2. Жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіне қатысушылар осы Заңға сәйкес шарттар жасасады.

3. Егер құрылыс кезеңіне берілген техникалық шарттарды қоса алғанда, берілген техникалық шарттарға сәйкес тұтынушылардың жиынтық қосылған жүктемесі жиірме мегаваттан асқан жағдайда, жергілікті жылумен жабдықтау жүйесінің меншік иесі осындай асып кету кезінен бастап үш ай ішінде жылумен жабдықтау субъектілерінің тізіміндегі жергілікті жылумен жабдықтау жүйесі мөртебесін орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесі мөртебесіне өзгерту үшін жергілікті атқарушы органдарға өтініш беруге міндетті.
4. Жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінің жылу

желілеріне (оның ішінде тұтынушылардың желілеріне) өз бетінше қосылуға тыйым салынады.

27-бап. Жеке жылумен жабдықтау жүйесі

1. Осы жүйеде жұмыс істейтін тұтынушылар жеке жылумен жабдықтау жүйесіне қатысушылар болып табылады.

2. Жеке жылумен жабдықтау жүйелерін ұйымдастыру және олардың жұмыс істеуі кезіндегі қызмет осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінде реттеледі.

7-тарау. ЖЫЛУМЕН ЖАБДЫҚТАУ СУБЪЕКТІЛЕРІ ЖӘНЕ ТҰТЫНУШЫЛАР

28-бап. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелеріндегі жылумен жабдықтау субъектілерінің және тұтынушылардың құқықтары мен міндеттері

1. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелеріндегі жылумен жабдықтау субъектілерінің:

- 1) егер өздеріне тиесілі жылу желілеріне қосылу жылумен жабдықтау субъектісінің техникалық мүмкіндіктеріне сәйкес келмесе, уәжді техникалық негіздеме бере отырып, мұндай қосылудан бас тартуға;
- 2) жылумен жабдықтау жүйесіне өз бетінше қосылу фактісі анықталған жағдайда және осы Заңда белгіленген өзге де жағдайларда жылу энергиясын өткізуді шектеуге немесе тоқтатуға;

3) тұтынушыларға тиесілі жылу тұтынатын қондырғыларға, жылу желілері мен коммерциялық есепке алу аспаптарына қол жеткізуге;

4) тұтынушылардың жылу тұтынатын қондырғылары мен жылу желілерінің жұмысында бұзушылықтардың туындауы салдарынан технологиялық жылумен жабдықтау процесінде ірікілістер пайда болған жағдайда шығындарды өтеуді талап етуге құқығы бар.

2. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелеріндегі жылумен жабдықтау субъектілері:

- 1) техникалық мүмкіндік болған кезде өздеріне тиесілі жылу желілеріне қосылуға арналған техникалық шарттарды беруге;
- 2) техникалық мүмкіндік болған кезде өздеріне тиесілі жылу желілеріне қосылу кезінде, көрсетілетін қызметтерге немесе тауарға тең жағдайларды қамтамасыз етуге;
- 3) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасына және жасалған шарттарға сәйкес тиісті сапа мен көлемдегі жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізгішті сатуға;
- 4) тұтынушыларға берілетін жылу энергиясының және (немесе) жылу жеткізгіштің сапасы мен көлемін есепке алу мен бақылауды жүргізуге, жылу энергиясының сапасын бұзушылықтардың алдын алу және оларды жою бойынша уақтылы шаралар қабылдауға;

5) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасында және жасалған шарттарда көзделген жағдайлардан басқа, жылу энергиясын өндіруде үзілістерге қол бермеуге;

6) жылумен жабдықтаудың сенімділігі мен сапасын Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасына және жасалған шарттарға сәйкес қамтамасыз етуге;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында және жасалған шарттарда көзделген жағдайларда тұтынушылардың зааладарын өтеуге;

8) жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметке арналған тарифтер өзгерген кезде тұтынушыларды Қазақстан Республикасының заңнамасында және жасалған шарттарда көзделген мерзімдерде және тәртіппен хабардар етуге;

9) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасына және жылумен жабдықтау субъектісінің ішкі құжаттарына сәйкес жылумен жабдықтау жүйесін, жылу энергиясының көздері мен жылу желілерінің ғимараттарын, құрылысжайларын, жабдығын, өзге де мүлікті тиісті күйде күтіп-ұстауға;

10) жылумен жабдықтау субъектісі мүлкінің меншік иелерін және өзге де мүдделі тұлғаларды жылу энергетикасы саласындағы қызметті жүзеге асыру үшін пайдаланылатын мүлікті жөндеу, реконструкциялау, жанғырту, ауыстыру қажеттігі туралы уақтылы хабардар етуге;

11) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасында және жылумен жабдықтау субъектісінің ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен меншік иелерін және өзге де мүдделі тұлғаларды авариялардың, тиісті көлем мен қуатта жылу энергиясын беруде бұзушылықтардың туындағаны, жазатайым оқиғалар туралы хабардар етуге;

12) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік энергетикалық қадағалау және бақылау жөніндегі мемлекеттік органды, сондай-ақ тұтынушыларды туындаған технологиялық бұзушылықтар мен жазатайым оқиғалар туралы хабардар етуге;

13) жылыту маусымына әзірлікті қамтамасыз етуге, белгіленген тәртіппен әзірлік паспортын алуға;

14) уәкілетті органның ақпараттық жүйесінің жұмыс істеу тәртібіне сәйкес уәкілетті органның ақпараттық жүйесін пайдалануға;

15) жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілердің бірінші басшыларын, техникалық басшыларын (бас инженерді), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау қызметінің (бөлімінің) басшыларын уәкілетті орган айқындаған тәртіппен білімін біліктілік тексеруден өткеннен кейін тағайындауға;

16) жылу энергиясының көздері мен жылу желілерінің энергетикалық, жылу-механикалық жабдығын пайдалану, жөндеу, баптау және монтаждау, сондай-ақ зерттеп-қарау жөніндегі қызметті жүзеге асыруға жұмыскерлердің білімін біліктілік тексеруден өтуін және уәкілетті орган айқындаған тәртіппен тиісті рұқсаттың болуын қамтамасыз етуге міндетті.

3. Жылумен жабдықтау субъектілерінің меншік иелері жылумен жабдықтау объектілерінің тиісінше жұмыс істеуін қамтамасыз етуге міндетті.

4. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелеріндегі тұтынушылардың:

- 1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жылу желісіне қосылуға арналған техникалық шарттарды алуға;
- 2) техникалық шарттарға сәйкес жылу желілеріне жанғануды жүзеге асыруға;
- 3) тиісті сапа мен көлемдегі жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметті алуға;

4) техникалық мүмкіндіктерді ескере отырып, шарттық талаптарына сәйкес жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтің көлемін дербес реттеуге;

5) жылумен жабдықтау субъектілерінен жылумен жабдықтаудың сапасы, тарифтер, ақы төлеу тәртібі, жылу энергиясын тұтыну режимдері, жылу энергиясының көлемі жабдығының, жылу желілерінің және қызметті жүзеге асыру үшін пайдаланылатын өзге де мүліктің жай-күйі, көрсетілген мүлікті жаңғырту, жөндеу, реконструкциялау, ауыстыру жөніндегі шаралар, жылумен жабдықтау субъектісі қабылдайтын жылу энергиясының энергия тиімділігін арттыру және оның ысырабын азайту жөніндегі шаралар туралы ақпаратты, сондай-ақ Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасына және жасалған шарттарға сәйкес өзге де ақпаратты алуға;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жылумен жабдықтау субъектісінің жасалған шарттардың талаптарын бузуынан және жылумен жабдықтау сапасының нашарлауынан келтірілген шығындарды өтеуге;

7) жылумен жабдықтау субъектісінен Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін ережелерді шарттан немесе шарттың жобасынан алып тастауын талап етуге құқығы бар.

4. Жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінде тұтынушылар:

- 1) осы Заңның 23-бабында көзделген жағдайларда жылумен жабдықтау субъектілерімен үлгілік шарттар жасасуға;
- 2) өздерінің балансындағы жылумен жабдықтау жүйелері мен коммерциялық есепке алу аспаптарын тиісті күйде ұстап тұруға және оларды пайдалану қауіпсіздігін қамтамасыз етуге;
- 3) жылу энергиясын тұтынудың шартта айқындалған режимдерін сақтауға;
- 4) жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтерге шарттардың талаптарына және белгіленген тарифтерге сәйкес ақы төлеуге;
- 5) Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасына және шартқа сәйкес жылумен жабдықта

1, 10-13 <

пайдаланылатын үй-жайларды жылыту үшін тұтынылатын жылу энергиясына жылу энергиясы мен жылу жеткізілгішті есепке алу қағидаларында айқындалған тәртіппен ақы төлеуге міндетті.

8-тарау. ЖЫЛУМЕН ЖАБДЫҚТАУ СУБЪЕКТІЛЕРІ МЕН ТҰТЫНУШЫЛАР АРАСЫНДАҒЫ ШАРТТАР

30-бап. Жылумен жабдықтау субъектілері мен тұтынушылар арасындағы шарттардың түрлері

1. Жылумен жабдықтау субъектілері мен тұтынушылар арасындағы қатынастар мынадай шарттармен реттеледі:

- бір тараптан жылу өндіруші субъектілер мен екінші тараптан жылу тасымалдаушы субъектілер немесе тікелей тұтынушылар арасында жасалатын жылу энергиясын өндіру бойынша қызметтер көрсетуі арналған шарттар;
- тікелей тұтынушыларды қоспағанда, бір тараптан тұтынушылар мен екінші тараптан жылу тасымалдаушы субъектілер арасында жасалатын жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шарттар.
- Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелері шеңберіндегі құқықтық қатынастарды реттейтін шарттар үлгілік шарттар негізінде жасалады.
- Жылу энергиясын өндіру бойынша қызметтер көрсетуі арналған үлгілік шарт пен жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған үлгілік шартты табиғи монополияға саласындағы уәкілетті орган уәкілетті органмен келісу бойынша бекітеді.

31-бап. Жылу энергиясын өндіру бойынша қызметтер көрсетуі арналған шарт

- Жылу энергиясын өндіру бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартта мыналар қамтылуға тиіс:
 - берілетін жылу энергиясының және (немесе) жылу жеткізілгіш сапасы мен көлемі;
 - бекітілген тарифке сәйкес көрсетілетін қызмет үшін есеп айырсыулар тәртібі;
 - қызметтер көрсетуі шарттары;
 - тараптардың құқықтары, міндеттері және жауапкершілігі;
 - шартты бұзу талаптары.
- Жылу энергиясын өндіру бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартта тараптардың келісімі бойынша өзге де талаптар қамтылуы мүмкін.

32-бап. Жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шарт

- Тұтынушылар жылу тасымалдаушы субъектіден жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шарттың негізінде жылу энергиясын сатып алады.
- Тұтынушы жылу желілеріне тұтынушының жылу тұтынатын қондырғылары қосылған жылу тасымалдаушы субъектімен жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартты жасасады.
- Жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартқа сәйкес жылу тасымалдаушы субъект тұтынатын Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасында және жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартта белгіленген сандық және сапалық параметрлерге сәйкес келетін жылу энергиясын жалғанған желі арқылы беруге міндеттенеді, ал тұтынушы тұтынылған жылу энергиясын үшін ақы төлеуге, сондай-ақ жылу энергиясын тұтынудың шартта белгіленген режимінің сақталуын, пайдаланылатын жылу желілерінің, жылу тұтынатын қондырғылар мен коммерциялық есепке алу аспаптарының тиісті түрдегі техникалық жай-күйі мен қауіпсіздігін қамтамасыз етуге міндеттенеді.

4. Жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шарт тұтынатын уәкілетті орган бекіткен жылу энергиясын пайдалану қағидаларына сәйкес жылу тасымалдаушы субъектінің жылу желілеріне жалғанған қажетті жабдығы мен коммерциялық есепке алу аспаптары болған кезде тұтынушымен жасалады.

5. Жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартта мыналар қамтылуға тиіс:

- тараптардың құқықтары, міндеттері және жауапкершілігі;
- берілетін жылу энергиясының сапасы мен көлемі;
- жылу энергиясын беруді шектеу және тоқтату шарттары;
- жылу энергиясын беру және тұтыну режимі;
- тарифтің мөлшері;
- сыртқы ауа температурасына байланысты жылу энергиясын беру графигі;
- тараптардың баланстық тиесілілігі мен пайдалану жауапкершілігін бөлу шекаралары;
- қосалқы тұтынушылар туралы деректер (олар бар болған кезде);
- шартты бұзу талаптары;
- коммерциялық есепке алу аспаптарына қойылатын тиісті талаптарды қоса алғанда, есептілік және тұтынушыға шоттар ұсыну әдісі;
- дауларды сотқа дейінгі және сотта реттеу тәртібі.

6. Жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартта тараптардың келісімі бойынша өзге де талаптар қамтылуы мүмкін.

Тұтынушы тарапынан жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартқа өзге талаптарды қосудан бас тартылған жағдайда тараптар мұндай шартты өзге де талаптарсыз жасасады.

7. Көпөтерлі тұрғын үйге қатысты жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шартта көпөтерлі тұрғын үй пәтерлерінің, тұрғын емес үй-жайларының меншік иелерін жылу энергиясымен қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтерді ұсыну үшін, сондай-ақ кондоминиум объектісінің ортақ мүкін күтіп-ұстауға (үйішілік желілердегі жылу энергиясының ысырабын қоса алғанда) пайдалану үшін қажетті көлемдерде жылу энергиясын беру көзделеді. Мұндай шарт жылу тасымалдаушы субъектінің желілеріне көпөтерлі тұрғын үй іс жүзінде алаш қосылған күннен бастап көпөтерлі тұрғын үй пәтерлерінің, тұрғын емес үй-жайларының барлық меншік иесімен жасалған шарт болып есептеледі.

8. Көпөтерлі тұрғын үй пәтерлерінің, тұрғын емес үй-жайларының меншік иесі болып табылатын тұтынушы, егер үй орталықтандырылған немесе жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіне қосылған болса, жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған шарттан біржақты тәртіппен бас тартуға құқылы емес.

9-тарау. ЖЫЛУМЕН ЖАБДЫҚТАУҒА АРНАЛҒАН ОТЫН

33-бап. Жылумен жабдықтауға арналған отынның сапасына қойылатын талаптар

Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелері мен жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінде жұмыс істейтін жылу энергиясының көздеріне қатысты отын сапасына қойылатын талаптар уәкілетті орган бекітетін нормативтік техникалық құжаттарда айқындалады.

34-бап. Тараптардың жылумен жабдықтауға арналған отынды беруге және пайдалануға байланысты жауапкершілігі мен міндеті

1. Отынды берушілер беру шарттарының талаптарына сәйкес отынды іркілсіз беруді, отынды беру графигінің сақталуын қамтамасыз етуге міндетті.

2. Жылу энергиясының көздеріне арналған отынды берушілердің жауапкершілігі беру шарттарында көзделеді.

3. Жылу энергиясының көздерін пайдаланатын, орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелері мен жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінде жұмыс істейтін жылумен жабдықтау субъектілері сатып алынған және жұмсалған отынның сапасы мен мөлшеріне қатысты растаушы құжаттарды көрсете отырып, уәкілетті орган айқындаған тәртіппен жыл сайын жергілікті атқарушы органдарға отынды сатып алу және жұмсау туралы есепті ұсынады.

4. Жергілікті атқарушы органдар жылу энергетикасының жай-күйін мониторингтеу қағидаларына сәйкес жеке жылумен жабдықтау жүйелерінде пайдаланылған отынның мөлшері мен түрі туралы ақпарат жинауды жүзеге асырады.

5. Жергілікті атқарушы органдар осы Заңның 21-бабына сәйкес жүргізілетін мониторинг шеңберінде отынның сапасы мен мөлшері жөніндегі жиынтық есепті қалыптастырып,

өз интернет-ресурсында жариялайды және оны уәкілетті органға ұсынады.

10-тарау. ЖЫЛУ ЭНЕРГЕТИКАСЫ САЛАСЫНДАҒЫ ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ НОРМАЛАР МЕН ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

35-бап. Жылу энергетикасы объектілерін пайдалану кезіндегі техникалық және технологиялық нормалар

Уәкілетті орган энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы уәкілетті органмен бірлесіп орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелері мен жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінде жылу энергиясын өндіру мен тасымалдау үшін пайдаланылатын жылу энергетикасы объектілерін, ғимараттарды, құрылысжайларды, жабдықты пайдалану кезінде техникалық және технологиялық нормаларды қамтитын жылу энергетикасы және энергия тиімділігі саласындағы нормативтік техникалық құжаттарды бекітеді.

36-бап. Жылу энергетикасы саласындағы жалпы қауіпсіздік ережелері және жылу энергетикасы объектілерінің сақталуын қамтамасыз ету

1. Жылу энергиясының көздері мен жылу желілерінің жабдығын, тұтынушылардың жылу тұтынатын қондырғыларды пайдалану кезіндегі ұйымдастыру іс-шаралары адам өмірі, денсаулығы және қоршаған орта үшін қауіпсіздікті қамтамасыз етуге тиіс.

2. Жылу энергиясы және жылу энергиясын өндіруге, тасымалдауға және тұтынуға арналған жабдық техникалық реттеу және стандарттау объектілері болып табылады.

3. Жылу желілеріндегі жылытуға арналған жылу энергиясының параметрлері белгіленген температуралық графикке сәйкес келуге тиіс.

4. Жылу энергетикасының неғұрлым маңызды объектілерін күзетуді арнаулы әскерлендірілген күзет қызметтері немесе Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің бөлімшілері жүзеге асырады. Мұндай объектілердің тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

5. Қарамағында жылу желілері бар жылу энергетикасы объектілерімен келіспей, жылу желілерінің күзет аймақтарында құрылыс, монтаждау, жер қазу, тиеу-түсіру жұмыстарын, ұңғымалар мен шұрфтардың орнатылуына байланысты ізестіру жұмыстарын жүргізуге, алаңдарды, автомобиль көлігі траурктарын жайластыруға, базарларды, құрылыстарды, құрылысжайларды орналастыруға, материалдарды жинау қоюға, қоршаулар мен дуалдарды соғуға, күйдіргіш коррозиялы заттар мен жанар-жағармай материалдарын шығарып тастауға және төтуге тыйым салынады.

6. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелері шеңберінде жұмыс істейтін жылу өндіруші, жылу тасымалдаушы субъектілердің электр және (немесе) жылу энергиясын өндіру мен тасымалдаудың біртұтас технологиялық процесіне қатысатын мүдкі бөлінбейтін мүлік болып табылады.

7. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелерінде жылу энергиясының көздерін және жылу желілерін және (немесе) олардың жекелеген бөліктерін сатып алу мен сату, жалға немесе сенімгерлік басқаруға беру уәкілетті орган мен табиғи монополияға саласында басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органды алын ала хабарлар ете отырып жүзеге асырылады.

37-бап. Жылу энергетикасы саласындағы жабдықты жобалау және пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары

1. Жылу энергиясының көздері мен жылу желілерінің жабдығын жобалау және пайдалану кезінде осы Заңда және техникалық регламенттерде белгіленген талаптардың орындалуы қамтамасыз етілуі тиіс.

2. Жылу энергетикасы объектілерінің жабдығы техникалық регламенттерде белгіленген техникалық талаптарға сәйкес келуге тиіс.

38-бап. Жылу энергиясын өндіру, тасымалдау және тұтыну кезінде пайдаланылатын энергетикалық, жылу-механикалық жабдық пен материалдар қойылатын қауіпсіздік талаптары

1. Қазақстан Республикасында өндірілетін және оның аумағына әкелінетін, жылу энергиясын өндіру, тасымалдау және тұтыну кезінде пайдаланылатын энергетикалық, жылу-механикалық жабдық пен материалдар Қазақстан Республикасының техникалық реттеу саласындағы заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкес келуге тиіс.

2. Жылу энергиясын өндіру, тасымалдау және тұтыну кезінде пайдаланылатын энергетикалық, жылу-механикалық жабдық пен материалдар адам өмірі, денсаулығы және қоршаған орта үшін қауіпсіздікті қамтамасыз ететін талаптарға сәйкес келуге тиіс.

3. Қазақстан Республикасының техникалық реттеу туралы заңнамасына сәйкес техникалық регламенттерде белгіленген талаптарға сәйкестігі расталуға жататын жылу энергиясының көздері мен жылу желілерінің жабдығын, тұтынушылардың жылу тұтынатын қондырғыларын сәйкестікті растасыз пайдалануға беруге жол берілмейді.

4. Жылу энергиясының көздері мен жылу желілерінің жабдығы тұтынушылардың жылу тұтынатын қондырғылары қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ететін, техникалық жағынан жарамды күйде болуға тиіс.

39-бап. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелері мен жергілікті жылумен жабдықтау жүйелеріндегі жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті коммерциялық есепке алу

1. Жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті коммерциялық есепке алу мынадай тәсілдермен:

- Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне және нормативтік техникалық құжаттарға сәйкес есептелген және айқындалған шарттық мөндер мен шамалар негізінде – есептеме тәсілімен;
- орнатылған және пайдалануға берілген коммерциялық есепке алу аспаптарынан алынған деректер негізінде аспаптық тәсілмен жүзеге асырылады;
- Аспаптық тәсіл жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті коммерциялық есепке алудың негізгі тәсілі болып табылады.

3. Есептеме тәсілін қолдану шекаралары жылу энергиясы мен жылу жеткізілгішті есепке алу қағидаларына сәйкес айқындалады.

4. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелерінде жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті өткізу мен тұтыну жылу энергетикасы субъектілері арасында жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті барлық қабылдау-беру нүктесінде олар коммерциялық есепке алынған жағдайда жүзеге асырылады.

5. Егер жылу энергетикасы субъектілері арасындағы шарттарда өзгеше көзделмесе, жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінде жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті өткізу мен тұтыну олар коммерциялық есепке алынған жағдайда жүзеге асырылады.

6. Жаңадан пайдалануға берілген объектілердегі орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелерінде тұтынушылардың жылу тұтынатын қондырғыларын жылу өндіруші немесе жылу тасымалдаушы субъектінің жылу желілеріне жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті қабылдау-беру нүктелерін тиісті коммерциялық есепке алу аспаптарымен жабдықтамай қосуға жол берілмейді.

7. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесінде коммерциялық есепке алу аспаптарын сатып алу, орнату, салыстырып тексеру мен пайдалануды осы баптың 8 және 9-тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда, тұтынушының өзі жүзеге асырады.

8. Орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінде жаңадан пайдалануға берілетін көпөтерлі тұрғын үйлердегі үйге ортақ және пәтер бойынша коммерциялық есепке алу аспаптарын объектіні пайдалануға қабылдап алу актісін алғанға дейін құрылыс салушы сатып алады және орнатады.

9. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелерінде бұрын пайдалануға берілген көпөтерлі тұрғын үйлерге арналған үйге ортақ коммерциялық есепке алу аспаптарын сатып алу, орнату, салыстырып тексеруді және ағымдағы пайдалануды жылу тасымалдаушы субъект жүргізеді. Үйге ортақ коммерциялық есепке алу аспаптарын сатып алу, орнату, салыстырып тексеру және ағымдағы

пайдалану шығындары кейіннен жылу энергиясын беру және тарату жөніндегі көрсетілетін қызметке арналған тарифке қосылады.

10. Көпөтерлі тұрғын үйдің үйге ортақ коммерциялық есепке алу аспабы пайдалануға берілгеннен кейін жылу тасымалдаушы субъект оны өтеусіз негізде өз балансына қабылдайды.

11. Көпөтерлі тұрғын үйлердегі орнатылған, пәтер бойынша коммерциялық есепке алу аспаптары бар тұтынушылар үшін жылу беруге, ыстық сумен жабдықтауға жылу энергиясы және (немесе) жылу жеткізілгішті тұтыну көлемдері жылу энергиясы мен жылу жеткізілгішті есепке алу қағидаларында айқындалады.

12. Жылу энергиясын коммерциялық есепке алу аспаптарына қойылатын талаптар, сондай-ақ жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті есепке алуды автоматтандыру тәртібі осы Заңда және жылу энергиясы мен жылу жеткізілгішті есепке алу қағидаларында белгіленеді.

40-бап. Қосалқы тұтынушылардың жылу энергиясын есепке алу ерекшеліктері

1. Қосалқы тұтынушылар тұтынушымен өзара келісу бойынша жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті сатып алу шартын жасасады. Шартта тұтынушының жылу желілеріндегі жылу энергиясының ысырабын өтеуге арналған негізделген шығындарын өтеу, тұтынушының жабдығы мен жылу желілерін бірлесіп пайдалануды қамтамасыз ету, тұтынушының жылу желілеріне қосылуға және оны салуға жұмсаған шығындарын техникалық есепке алу мен өтеуді қамтамасыз ету шарттары қамтылуы мүмкін.

2. Жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған үлгілік шарттар жасалатын жылумен жабдықтау жүйесіндегі қосалқы тұтынушылар жылу желілеріне тұтынушы қосылған жылу тасымалдаушы субъектімен жылумен жабдықтаудың үлгілік шартын немесе жылу энергиясы көздерінің коллекторларына тікелей тұтынушы қосылған жылу өндіруші субъектімен жылу энергиясын өндіру бойынша қызметтер көрсетуі арналған үлгілік шартты жасасуы мүмкін.

3. Уәкілетті орган айқындайтын тәртіпке сәйкес есептелеген, тұтынушының жылу желілеріндегі жылу энергиясы ысырабын өтеуге арналған негізделген шығындары өтелген, жабдық пен жылу желілерін бірлесіп пайдалану бойынша тұтынушымен шарт жасалған және тұтынушының жылу желілеріне қосылуға және оны салуға жұмсаған шығындары өтелген жағдайда, жылу желілеріне тұтынушы қосылған жылу тасымалдаушы субъектімен жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған үлгілік шарт және жылу өндіруші субъектімен жылу энергиясын өндіру бойынша қызмет көрсетуі арналған үлгілік шарт жасалады.

4. Жылу тасымалдаушы субъектімен жылу энергиясын өткізу бойынша қызметтер көрсетуі арналған үлгілік шарт немесе жылу өндіруші субъектімен жылу энергиясын өндіру бойынша қызмет көрсетуі арналған үлгілік шарт жасалған кезде қосалқы тұтынушы коммерциялық есепке алу аспаптарын орнатуға қамтамасыз етуге міндетті.

41-бап. Технологиялық бұзушылықтар туындаған кезде жылумен жабдықтауды шектеу және тоқтату

1. Технологиялық бұзушылықтардың алдын алу және (немесе) оларды жою бойынша кезек күттірмейтін шараларды қабылдау үшін жылу өндіруші немесе жылу тасымалдаушы субъектілер жылу энергиясын беруді тоқтатуға және тұтынушының жылу тұтынатын қондырғыларын ажыратуға, жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті беруді шектеуге немесе оны беруде үзіліс жасауға құқылы, бұл ретте ажырату немесе шектеу себептері мен мерзімдері туралы тұтынушыларды және жергілікті атқарушы органдарды дереу хабардар еткіледі.

2. Өндірістік циклда кенеттен ажыратылуы адам өміріне, денсаулығына, адамдарға, қоршаған ортаға қауіп төндіруі мүмкін үздіксіз технологиялық процестерді пайдаланатын тұтынушылардың жылу тұтынатын қондырғылары үшін жылу тасымалдаушы субъектілер (тікелей тұтынушылар үшін жылу өндіруші субъектілер) жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізілгішті беруді жылумен жабдықтаудың технологиялық брөні денгейіне дейін төмендетуге тиіс.

3. Тұтынуды жылумен жабдықтаудың авариялық брөні денгейіне дейін шектеу кезінде тұтынушы жылумен жабдықтаудың авариялық брөнінің құрамына кірмейтін жылу тұтынатын қондырғыларды қосуға құқылы емес.

4. Технологиялық бұзушылықтардың алдын алу және (немесе) оларды жою бойынша кезек күттірмейтін шараларды қабылдау үшін тұтынушы ажырату себептері мен мерзімдері туралы жылумен жабдықтау субъектісін дереу хабардар ете отырып, өзінің жылу тұтынатын қондырғыларын ажыратуға құқылы.

5. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелерінде жылумен жабдықтау субъектілері тұтынушыларды шектеу және авариялық ажырату графикаларын тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің жергілікті атқарушы органдарымен келісу бойынша әзірлейді.

6. Осы баптың 5-тармағында көрсетілген графиктер жыл сайын жасалады және отынның жылу энергиясы мен қуаттың тапшылығы туындаған кезде және (немесе) технологиялық бұзушылықтардың туындауы мен орынлуы болыпбыз, оларды және жылу тұтынушыларды ұйымдастырлмаған ажыратуларды болыпбыз үшін жылу желілерінде жылу жеткізілгіштің айналымы бұзылған кезде енгізіледі.

7. Тұтынушыларды шектеудің шамасы мен кезектілігін айқындау кезінде тұтынушыларды шектеу және авариялық ажырату графикаларын енгізуден келтірілген заал барынша аз болуы үшін тұтынушы өндірісінің мемлекеттік, шаруашылық, әлеуметтік маңызды мен технологиялық ерекшеліктері ескерілуі тиіс.

8. Осы баптың 5-тармағында көрсетілген графиктерге қосуға жатпайтын тұтынушылар тізбесін жылумен жабдықтау субъектілері тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің жергілікті атқарушы органдарымен келісу бойынша бекітеді.

9. Осы баптың күші жеке жылумен жабдықтау жүйелеріне қолданылмайды.

11-тарау. ЖЫЛУ ЭНЕРГЕТИКАСЫНДАҒЫ ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ, ЭНЕРГИЯ ТИМДІЛІГІ ЖӘНЕ ЖАҢАРТЫЛАТЫН ЭНЕРГИЯ КӨЗДЕРІ

42-бап. Жылу энергиясын өндіру, тасымалдау және өткізу кезінде энергия үнемдеуге, энергия тиімділігін арттыруға және жанартылатын энергия көздерін пайдалануға қойылатын талаптар

1. Жылумен жабдықтау субъектілері жылу энергиясын өндіру, тасымалдау және өткізу кезінде Қазақстан Республикасының энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру туралы заңнамасында көзделген энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру жөніндегі талаптарды сақтауға міндетті.

2. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелері мен жергілікті жылумен жабдықтау жүйелерінде базалық қуатты жаңғырту, ауыстыру немесе қосымша салу кезінде жаңартылатын энергия көздерін пайдаланатын жылу энергиясының көздерін енгізуді экономикалық және техникалық тұрғыдан орынды болған кезде басым балама ретінде қарастыру қажет.

Жанартылатын энергия көздерін пайдаланатын жылу энергиясының көздері енгізілген жағдайда осы көздер жылу желісінің базалық жүктемесін жабу үшін пайдаланылады.

3. Жергілікті атқарушы органдармен келісу бойынша уәкілетті органның жылумен жабдықтау субъектілерін орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйелеріне жататын, өздеріне тиесілі жылу энергиясының көздерін табиғи газды немесе өзге де экологиялық таза отынды пайдалануға көшіруді техникалық мүмкіндігі мен шығындарына бағалау жүргізуге міндеттеуіне құқығы бар. Техникалық мүмкіндік пен шығындарды бағалау нәтижелері жылумен жабдықтау субъектілерінің инвестициялық бағдарламаларын (жоспарларын) әзірлеу кезінде пайдаланылуға тиіс.

43-бап. Жылу энергиясын тұтыну кезінде энергия үнемдеуге және энергия тиімділігін арттыруға қойылатын талаптар

1. Тұтынушылар жылу энергиясын тұтыну кезінде Қазақстан Республикасының энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру туралы заңнамасының талаптарын сақтауға міндетті.

2. Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы уәкілетті орган тұрғын үй қатынастары

және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы уәкілетті органмен бірлесіп жылу энергиясын тұтыну нормаларын бекітеді.

3. Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы уәкілетті орган тұрғын және тұрғын емес үй-жайларда энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру жөніндегі тәртіп пен талаптарды тұрғын үй қатынастары және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша бекітеді.

4. Кондоминиум объектісінің меншік иелері энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру жөніндегі талаптардың, оның ішінде кондоминиум объектісінің ортақ мүлкін пайдаланған кезде жылу энергиясын ысырабының деңгейін жоғарылатпау бөлігіндегі талаптардың сақталуын қамтамасыз етеді.

5. Осы баптың 2, 3 және

1, 10-14 <

жүргізуге және жылу энергиясының тапшылығы болжанған жағдайда істен шығатын жылу қуаттарын алмастыру мүмкіндігін қарастыруға міндетті.

4. Істен шығатын жылу қуаттарын алмастыру мүмкіндігі болмаған және жылу энергиясы тапшылығы туындауының қатері болған жағдайда республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың және облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары жылумен жабдықтау субъектісіне мынадай нұсқалардың бірін іске асыруды:

- 1) жылу энергиясының көзін пайдалануды жалғастыру шартымен оны сатуды;
- 2) жылу энергиясының көзін республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның және облыстық маңызы бар қаланың жергілікті атқарушы органына Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған және тараптармен келісілген нарықтық багадан жоғары болмайтын бағамен сатуды ұсынады.

13-тарау. ЖЫЛУ ЭНЕРГЕТИКАСЫ САЛАСЫНДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

48-бап. Жылу энергетикасы саласындағы жобалар
1. Жылу энергетикасы объектілерін салу, реконструкциялау, жаңғырту, жабдықты орнату, жұмыс істеп тұрған немесе салынатын орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйелеріне технологиялар ендіру жөніндегі жұмыстар жылу энергетикасы саласындағы жобалар болып табылады.

2. Жылу энергетикасы саласындағы жобалар жылумен жабдықтауды дамыту схемаларына сәйкес келуге және мыналарды көздеуге тиіс:

- 1) отынды жылумен жабдықтау жүйесіне және жобаның іске асырылу орнына сәйкес пайдалану;
- 2) жылу энергиясын және (немесе) жылу жеткізгішті, оның ішінде энергиялық тиімді технологиялар мен жабдық, жанарғылатын энергия көздері және өзге де энергия көздері қолданылатын жылу энергиясының көздері негізінде өндіру, тасымалдау және тұтыну кезінде энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру, жылу энергиясының ысырабын азайту жөніндегі іс-шаралар және (немесе) технологиялар.
3. Жылу энергетикасы субъектілері Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәсілдер мен әдістерден бөлек, мемлекеттік-жекешелік әріптестік және энергия-сервистік көрсетілетін қызметтерді ұсыну арқылы инвестициялар тарта алады.
4. Мемлекеттік-жекешелік әріптестік және энергия-

сервистік көрсетілетін қызметтерді ұсыну туралы шарттар осы Заңның талаптарын, жылумен жабдықтауды дамыту схемаларын және тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің жылу энергетикасының нысанына көрсеткіштерін ескере отырып, тараптардың теңгерімі мен мүдделерін қамтамасыз етуге тиіс.

49-бап. Жылу энергетикасы саласындағы жобаларды әзірлеу және іске асыру

1. Жылу энергетикасы саласындағы жобалар бойынша жобалау алдындағы және жобалау құжаттамасы осы Заңның 48-бабының 2-тармағында көзделген талаптарға сай болуға тиіс.

2. Жылу энергетикасы саласындағы жобаны іске асыру үшін өнім берушіні (орындаушыны, жекеше әріптесті, концессионерді, сенімгерлік басқарушыны) таңдау мынадай параметрлер мен өлшемшарттардың ең үздік мәндеріне қол жеткізу ескеріліп жүргізіледі:

- 1) жылудымен жабдықтаудың сенімділігі;
- 2) жылумен жабдықтаудың қауіпсіздігі;
- 3) жылу энергетикасы объектісі, ғимаратты, құрылыс-жайды, жабдықты жөндемей немесе ауыстырмай пайдалану ұзақтығы;
- 4) атмосфераға зиянды шығарындылардың деңгейі;
- 5) энергия тиімділігі және энергия үнемдеу көрсеткіштері, жылу энергиясы ысырабының деңгейі;
- 6) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де параметрлер.

50-бап. Жылумен жабдықтау жүйелерін салуды, реконструкциялауды және жаңғыртуды субсидиялау

1. Жылумен жабдықтау жүйелерін салуды, реконструкциялауды және жаңғыртуды субсидиялау жылумен жабдықтауды дамытуды экономикалық ынталандыру ретінде жүзеге асырылады.

2. Жылумен жабдықтау жүйелерін салуды, реконструкциялауды және жаңғыртуды субсидиялау мынадай бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

- 1) техникалық негіздемені, жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеуді, техникалық және авторлық қадағалауларды жүзеге асыруды қамтитын жылу энергетикасы саласындағы жобаларды техникалық қолдап отыру;
- 2) капиталды көп қажет ететін шығыстар, оның ішінде құрылыс-монтаждау жұмыстарына, жабдық, материалдар сатып алуға жұмсалатын шығыстар.

51-бап. Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық

Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы саласындағы заңнамасын бұзу Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылыққа алып келеді.

14-тарау. ӨТПЕЛІ ЖӘНЕ ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

52-бап. Өтпелі ережелер

1. Жылу энергиясының көзін пайдалануды осы Заң қолданысқа енгізілген күннен бастап бес жылдан аз мерзім ішінде тоқтатуға ниеттенген жылумен жабдықтау субъектілері осы Заң қолданысқа енгізілген күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірілмейтін мерзімде республикалық маңызы бар қаланың, астананың, аудандардың және облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдарын осындай тоқтату жөнінде жазбаша хабардар етуге міндетті деп белгіленсін.

2. Егер конкурсты (аукционды) ұйымдастырушы не тікелей келіссөздермен өзгеше айқындалмаса, осы Заң қолданысқа енгізілген күнге дейін жарияланған жылу энергетикасы және энергия-сервистік көрсетілетін қызметтерді ұсыну саласындағы мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасы бойынша құжаттама үшін оны әзірлеу кезінде қолданыста болған Қазақстан Республикасы заңнамасының нормалары қолданылады деп белгіленсін.

3. Егер жылу энергетикасы саласындағы жоба бойынша құжаттама осы Заң қолданысқа енгізілген күнге дейін жарияланған болса, жылу энергетикасы саласындағы жобаны іске асыру үшін өнім берушіні (орындаушыны, жекеше әріптесті, концессионерді, сенімгерлік басқарушыны) таңдау құжаттаманы жариялау кезінде қолданыста болған Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізіледі деп белгіленсін.

53-бап. Осы Заңды қолданысқа енгізу тәртібі

1. Осы Заң:

- 1) 2025 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізілетін 5-баптың 6) тармақшасын, 8-баптың 1-тармағының 11) тармақшасын, 9-баптың 2) тармақшасын, 25-баптың 2 және 3-тармақтарын, 26-баптың 3-тармағын, 28-баптың 2-тармағының 14) тармақшасын, 30-бапты, 39-баптың 9 және 10-тармақтарын;
- 2) 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 5-баптың 3), 4) және 5) тармақшаларын, 6-баптың 3) тармақшасын, 7-баптың 3) және 4) тармақшаларын;
- 3) 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 4-баптың 2) тармақшасын, 8-баптың 1-тармағының 1) және 3) тармақшаларын, 2-тармағының 2) тармақшасын, 9-баптың 1) тармақшасын, 20-баптың 3-тармағын;
- 4) 2028 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 44-баптың 9) тармақшасын;
- 5) мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалары бойынша құжаттаманың жылумен жабдықтауды дамыту схемаларына сәйкестігі бөлігінде жылумен жабдықтауды

дамыту схемалары бекітілген күннен бастап, ал мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалары бойынша құжаттаманың жылу энергетикасының нысанына көрсеткіштеріне сәйкестігі бөлігінде жылу энергетикасының нысанына көрсеткіштері бекітілген күннен бастап қолданысқа енгізілетін 48-баптың 4-тармағын қоспағанда, алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

2. Үкәлетті органның ақпараттық жүйесі енгізілгенге дейін осы Заңның 21-бабының 4-тармағы мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

«4. Орталықтандырылған және жергілікті жылумен жабдықтау жүйесінде жұмыс істейтін жылумен жабдықтау субъектілері үкәлетті орган айқындаған тәртіппен жергілікті атқарушы органдарға жылумен жабдықтаудың сапасы мен көлемі, жылу энергиясын тұтыну режимдері, жабдықтың, жылу желілерінің және қызметті жүзеге асыру үшін пайдаланылатын өзге де мүліктің жай-күйі, көрсетілген мүлікті жаңғырту, жөндеу, реконструкциялау, ауыстыру жөніндегі шаралар, энергия тиімділігін арттыру және жылу энергиясының ысырабын азайту жөніндегі шаралар, жанарғылатын энергия көздерін пайдалану технологияларын ендіру жөніндегі шаралар туралы ақпаратты, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге де ақпаратты ұсынады.»

3. Жылумен жабдықтауды дамыту схемалары бекітілгенге дейін осы Заңның 47-бабының 3-тармағы мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

«3. Республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың және облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары жылумен жабдықтау субъектісінен жылу энергиясының көзін пайдаланудың тоқтатылатын туралы жазбаша хабарлама алған кезде жылу энергиясы тапшылығы туындауының қауіп-қатеріне талдау жүргізуге және жылу энергиясының тапшылығы болжанған жағдайда істен шығатын жылу қуаттарын алмастыру мүмкіндігін қарастыруға міндетті.»

4. Жылумен жабдықтауды дамыту схемалары бекітілгенге дейін осы Заңның 48-бабы 2-тармағының бірінші абзацы мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

«2. Жылу энергетикасы саласындағы жобалар мыналарды көздеуге тиіс.»

Қазақстан Республикасының Президенті Қ.ТОҚАЕВ

Астана, Ақорда, 2024 жылғы 8 шілде № 120-VIII ҚРЗ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жылу энергетикасы, электр энергетикасы және реттеліп көрсетілетін қызметтер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1 <

- 1) 124-5-бапта: 2-тармақтағы «1) және 3) тармақшаларында» деген сөздер «1) тармақшасында» деген сөздермен ауыстырылсын;
- 3-тармақтың бірінші абзацындағы «1) және 3) тармақшаларында» деген сөздер «1) тармақшасында» деген сөздермен ауыстырылсын;
- 2) 129-бапта: 2-тармақ «8.» деген цифрдан кейін «8-1.» деген цифрлармен толықтырылсын; мынадай мазмұндағы 131-тармақпен толықтырылсын: «8-1. Осы Кодекстің 131-бабының 1, 2 және 3-тармақтарын, 131-1, 144-4 және 157-баптарын қоспағанда, осы тараудың күші:

1) энергетикалық жабдықты пайдалану және оның техникалық жай-күйі, энергия өндіруші ұйымдар (жанарғылатын энергия көздерін қоспағанда), энергия беруші ұйымдар және жүйелік оператор бөлігінде электр энергетикасы;

2) жылу энергетикасы объектілерін пайдалану және олардың техникалық жай-күйі, жылу өндіруші және жылу тасымалдаушы субъектілер бөлігінде жылу энергетикасы саласындағы мемлекеттік бақылауға қолданылмайды.»;

17-тармақтың бірінші бөлігі «6.» деген цифрдан кейін «8-1.» деген цифрлармен толықтырылсын;

19-тармақтың бірінші бөлігі «6.» деген цифрдан кейін «8-1.» деген цифрлармен толықтырылсын;

3) 138-бап мынадай мазмұндағы 1-1) тармақшамен толықтырылсын:

- «1-1) жылу энергетикасы саласында;»;
- 1) 165-баптың 1-тармағында:

1) тармақша «, ұлттық компаниялар үшін осы нарық субъектісінің даусы беретін акцияларына (жарғылық капиталға қатысу үлестеріне, пайларға) тиесілі дауыстардың жалпы санының кемінде қырық пайызына билік ету құқығына жол беріледі» деген сөздермен толықтырылсын;

9) тармақша «, ұлттық компаниялар үшін осы нарық субъектісінің даусы беретін акцияларына (жарғылық капиталға қатысу үлестеріне, пайларға) тиесілі дауыстардың жалпы санының кемінде қырық пайызына билік ету құқығына жол беріледі» деген сөздермен толықтырылсын;

5) 324-бап мынадай мазмұндағы 10-1-тармақпен толықтырылсын:

«10-1. 124-5-баптың 2 және 3-тармақтары 2025 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылады деп белгіленсін.»

2. 2017 жылғы 27 желтоқсандағы «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне:

72-баптың 8-тармағындағы «8. Пайдалы қатты» деген сөздер «8-1. Пайдалы қатты» деген сөздермен ауыстырылсын.

3. 2021 жылғы 2 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Экология кодексіне:

1) 147-бап мынадай мазмұндағы 10-1-тармақпен толықтырылсын:

«10-1. Жұмыс істеп тұрған 1 санаттағы объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі жұмыстардың құнына пайдалану аяқталғаннан кейін қоршаған ауа құрамдастарына ықтимал теріс әсер ететін жабдықты залалсыздандыруға, бөлшектеуге және құрылысжайларды бұзбауға арналған шығыстар енгізіледі тиіс.

Объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі жұмыстардың құнына кірмеген күрделі құрылыс объектілері (ғимараттар, құрылысжайлар, кешендер) бойынша қоршаған ортаны қорғау саласындағы үкәлетті орган бекіткен әдістемеге сәйкес қайта бейіндеу және (немесе) оларды өзгелдей пайдалану жөніндегі жоспарлар әзірленуге тиіс.»;

2) 418-баптың 15-тармағындағы «2021» деген цифрлар «2026» деген цифрлармен ауыстырылсын.

4. «Электр энергетикасы туралы» 2004 жылғы 9 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

- 1) кіріспедегі «және жылу» деген сөздер алып тасталсын;
- 2) 1-бапта:

2-1), 2-2), 2-3), 2-4), 2-5), 2-6), 2-7), 2-8), 2-9), 2-10) және 2-13) тармақшалар мынадай редакцияда жазылсын:

«2-1) «Авария» режимі – Қазақстанның бірінші және екінші энергетикалық жүйесінің немесе оның жекелеген бөліктерінің орнықты жұмысын сақтау үшін жүйелік оператор енгізетін шара;

2-2) әзірлік паспорты – энергия өндіруші және энергия беруші ұйымдардың күзгі-қысқы кезеңдегі жұмысқа әзірлігін растайтын, жыл сайын берілетін құжат;

2-3) бірінші сатып алушы – осы Заңда көзделген тәртіппен электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметті орталықтандырылған сатып алушы және электр қуатының жүктеме көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету бойынша орталықтандырылған қызмет көрсетуді жүзеге асыратын, үкәлетті орган айқындайтын заңды тұлға;

2-4) генерациялайтын қондырғы – электр энергиясын өндіретін құрылғы;

2-5) генерацияның маневрлік режимі бар

генерациялайтын қондырғы – реттеуші электр қуаты бар генерациялайтын қондырғы;

2-6) генерацияның маневрлік режимі бар жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға арналған аукциондық сауда-саттық (бұдан әрі – аукциондық сауда-саттық) – аукциондық сауда-саттықты ұйымдастырушы аукцион негізінде электрондық жүйеде ұйымдастыратын және өткізетін, генерацияның маневрлік режимі бар жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салу жөніндегі жобаларды іріктеуге және электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметке олардың жеке тарифтерін айқындауға бағытталған процесс;

2-7) генерацияның маневрлік режимі бар жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға арналған аукциондық сауда-саттыққа қатысушы (бұдан әрі – аукциондық сауда-саттыққа қатысушы) – аукциондық сауда-саттықты ұйымдастырушының жүйесінде тіркеуден өткен және қатысушы мәртебесін алған заңды тұлға;

2-8) генерацияның маневрлік режимі бар жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға арналған аукциондық сауда-саттықты ұйымдастырушы (бұдан әрі – аукциондық сауда-саттықты ұйымдастырушы) – үкәлетті орган айқындайтын, осы Заңда көзделген тәртіппен аукциондық сауда-саттықты ұйымдастыру мен өткізуді жүзеге асыратын, акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) ету пайызынан астамы мемлекетке және онымен үлестес тұлғаларға тиесілі заңды тұлға;

2-9) генерацияның маневрлік режимі бар жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салу кезінде электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметке арналған жеке тариф – аукциондық сауда-саттықты қорытындылары бойынша айқындалған тариф;

2-10) генерация-тұтынудың жоспарлы сальдосы – электр энергиясын өндіру-тұтынудың сағаттық тәуліктік графигінде жүйелік оператор бекіткен, электр энергиясының теңгерімдеуші нарығы субъектісінің электр энергиясын өндіру мен тұтыну (операциялық тәуліктердің бір сағаты үшін) мөндерінің кВт. сағаттағы айырмасы;»

«2-13) гибриді топ – электр энергиясын өндіру кезінде жанарғылатын энергия көздерін пайдаланудың жиынтық үлесі кемінде жиырма бес пайыз болатын, бір энергия торабында орналасқан және үкәлетті орган бекіткен тәртіппен гибриді топтар тізбесіне енгізілген электр энергиясының көтерме сауда нарығы субъектілерінің тобы;»

мынадай мазмұндағы 2-14), 2-15), 2-16), 2-17), 4-1) және 4-2) тармақшалармен толықтырылсын:

«2-14) гибриді топ әкімшісі – гибриді топқа кіретін энергия өндіруші ұйымдардан электр энергиясын осы гибриді топ ішінде тұтынушыларға және (немесе) электр энергиясының теңгерімдеуші нарығында кейіннен өткізу (сату) мақсатында алуды (сатып алуды) жүзеге асыратын, гибриді топқа кіретін, сондай-ақ гибриді топқа кіретін энергия өндіруші ұйымдар мен электр энергиясын тұтыншылар үшін теңгерім провайдері болып табылатын заңды тұлға;

2-15) гибриді топ тұтыншысы – электр энергиясының көтерме сауда нарығының субъектісі болып табылатын және гибриді топтардың тізбесіне енгізілген тұтынұшы;

2-16) диспетчерлік технологиялық басқару – диспетчер жүзеге асыратын және диспетчерлік және технологиялық басқарудың автоматтандырылған жүйелері арқылы электр желілерінің жұмыс істеу режимдерін бақылау және басқару міндеттерін шешуге, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың істен шығулар мен зақымдануларға ден қою және оларды жою шараларын қолдануды қажет ететін технологиялық бұзушылықтардың туындау алғышарттары немесе туындауы туралы хабарларын қабылдауға және өңдеуге арналған процесс;

2-17) жаңадан пайдалануға берілетін энергия өндіруші ұйымдардың электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметке арналған жеке тариф – жобаны іске асыру үшін тартылаын тиісті қарыздар бойынша күрделі шығындар мен сыйқаларды сомасын кайтаруды және инвестицияланған капиталға рентабельділік нормасын қамтитын, мемлекеттік статистика саласындағы үкәлетті органның деректері бойынша айқындалатын инфляция деңгейіне жыл сайынғы индекске немесе Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша айқындалған ұлттық валютаның шетел валюталарына айырбастау бағамының өзгеруін ескеріп жыл сайынғы индекске теңестірілген, жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға үкәлетті орган өткізген тендердің қорытындылары бойынша айқындалған тариф;»

«4-1) жасыл тариф – үкәлетті орган бекіткен жанарғылатын энергия көздерін қолдауға арналған тарифті айқындау қағидаларына сәйкес электр энергиясын бірінші сатып алушы белгілейтін жанарғылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндіретін электр энергиясын бірінші сатып алушының сатуына арналған тариф;

4-2) жасыл энергияны тұтынушы – электр энергиясын бірінші сатып алушыдан осы Заңға сәйкес айқындалатын жасыл тарифтер бойынша жанарғылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндіретін электр энергиясын сатып алатын электр энергиясының көтерме сауда нарығының субъектісі;»

6) және 7) тармақшалар мынадай редакцияда жазылсын: «6) жүйелік қызметтер көрсету – осы Заңға сәйкес жүйелік оператор көрсететін қызметтер;

7) жүйелік оператор – орталықтандырылған оралымды-диспетчерлік басқаруды, басқа мемлекеттік энергия жүйелерімен қатарлас жұмыс істеуді қамтамасыз етуді, Қазақстан Республикасының бірінші электр энергетикалық жүйесінде теңгерімді ұстап тұруды, жүйелік қызметтер көрсетуді және электр энергиясының көтерме сауда нарығы субъектілерінен қосалқы көрсетілетін қызметтерді сатып алуды, сондай-ақ ұлттық электр желісіне техникалық қызмет көрсету мен оны пайдалану әзірлігінде ұстап тұруды жүзеге асыратын және оның дамуын қамтамасыз ететін ұлттық компания;»;

8), 8-1), 9) және 10) тармақшалар алып тасталсын;

15) тармақшадағы «немесе жылу» деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 20-4) тармақшамен толықтырылсын:

«20-4) отын-энергетика кешенін басқарудың бірінші мемлекеттік жүйесі (бұдан әрі – үкәлетті органның ақпараттық жүйесі) – электр энергетикасы субъектілері мониторингтеу және олармен өзара іс-қимыл жасау бойынша электр энергетикасы саласындағы үкәлетті органның ақпараттық жүйесі;»

24-2) тармақшадағы «және (немесе) жылу желілерінің» деген сөздер «станциялары мен желілерінің» деген сөздермен ауыстырылсын;

24-4) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«24-4) тұрғын үй қатынастары және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы үкәлетті орган – электр энергиясын тұтыну және осы салада әдістемелік қамтамасыз ету бөлігінде электр энергетикасы саласындағы басшылықты жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;»

25) тармақшадағы «және (немесе) жылу» деген сөздер алып тасталсын;

27-1) және 27-2) тармақшалар мынадай редакцияда жазылсын:

«27-1) ұлттық электр желісі арқылы электр энергиясын беру бойынша көрсетілетін қызмет – жүйелік оператор электр энергиясының көтерме сауда нарығының субъектілеріне және басқа мемлекеттердің ұйымдарына осы Заңда айқындалған тәртіппен көрсететін қызмет;

27-2) ұлттық электр желісін пайдалану бойын

1, 15 <

«70-49) гибриді топтардың тізбесін қалыптастыру тәртібін бекітеді және оны жүргізеді;

70-50) әзірлік паспортын алу үшін көлемі Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заманауида белгіленген талаптарға сәйкес келетін, әзірлік паспорттарын алу үшін ұсынылған құжаттарға қосымша түсіндірмелер, материалдар мен негіздемелер қажет болған жағдайда әзірлік паспортты ескертулерсіз немесе ескертулермен береді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заманауида белгіленген шарттар мен талаптардың орындалғанын растайтын ұсынылған құжаттардың көлемі, мазмұны сәйкес келмеген жағдайда әзірлік паспорттың беруден бас тартала;

70-51) технологиялық бұзушылықтарды есепке алуы жүргізеді;

70-52) электр энергетикасы кәсіпорындары комиссияларының объектілер мен жабдықты күзгі-қысқы кезеңдегі жұмысқа әзірлігін бағалау жөніндегі жұмысына қатысады;

70-53) қызметтің басталуы немесе тоқтатылуы туралы хабарламаларды қабылдауы жүзеге асырады, сондай-ақ санатты сәйкес энергетикалық сараптама жүргізу жөніндегі сараптама ұйымдарының тізілімін жүргізеді, интернет-ресурсқа орналастырады және жаңартады;

70-54) табиғи монополиялар саларындағы басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органдар электр энергиясын беру бойынша қызмет көрсететін табиғи монополия субъектісі қызметінің осы Заңның 13-1-бабы 6-тармағының талаптарына сәйкес еместігі туралы ақпаратты жібереді;

70-55) энергия өндіріші және энергия беруші ұйымдардың негізгі жабдығының тозуына мониторингті жүзеге асырады»;»

7) 5-1-бапта:

2), 3), 4) және 5) тармақшалар мынадай редакцияда жазылсын:

«2) электрмен жабдықтау саласындағы нормативтік техникалық құжаттаманы өз құзыреті шегінде әзірлейді және бекітеді;

3) электрмен жабдықтау саласында әдістемелік қамтамасыз етулі ұйымдастырады;

4) жылу энергиясын тұтыну бөлігінде электр энергетикасы саласындағы ғылыми зерттеулер жүргізуді ұйымдастырады;

5) есепке алу аспаптары жоқ тұтынушылар үшін электрмен жабдықтау бойынша коммуналдық көрсеткіштің қызметтерді тұтыну нормаларын есептеудің үлгілік қағидаларын әзірлейді және бекітеді»;»

5-1), 5-2), 5-3), 5-4) және 5-5) тармақшалар алып тасталсын;

8) 5-2-баптың екінші бөлігіндегі «, жылу энергиясын өндіру, беру және өнімін жабдықтау» деген сөздер алып тасталсын;

9) 6 және 6-1-баптар мынадай редакцияда жазылсын:

«6-бап. Электр энергетикасы саласындағы мемлекеттік бақылау

1. Энергетикалық жабдықты пайдалану және оның техникалық жай-күйі, энергия өндіруші ұйымдар (жанартылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдарды қоспағанда), энергия беруші ұйымдар және жүйелік оператор бөлігінде электр энергетикасы саласындағы мемлекеттік энергетикалық қадағалау және бақылау жөніндегі мемлекеттік орган (бұдан әрі – бақылау органы) бақылау субъектілері (объектілері) қызметінің Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заманауидағы талаптарына сәйкестігі турғысынан осы Заңға сәйкес – қашықтан бақылау және тексеру, Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексі мен осы Заңға сәйкес тергеу-тексеру нысанында жүзеге асырады.

2. Бақылау органы мемлекеттік бақылауды Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жоспардан тыс тексеру, электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау нысанында жүзеге асырады.

Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне және осы Заңның 6-1-бабына сәйкес жүзеге асырылады.

3. Энергетикалық жабдықты бар жеке немесе заңды тұлғалар, энергия өндіруші ұйымдар (жанартылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдарды қоспағанда), энергия беруші ұйымдар және жүйелік оператор бақылау субъектілері (объектілері) болып табылады.

4. Бақылау органы мемлекеттік бақылауды:

1) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заманауи талаптарының сақталуына, сондай-ақ энергетикалық жабдықты пайдалану кезінде техникалық және технологиялық нормалардың сақталуына;

2) энергетикалық жабдықты, электр станцияларын, электр желілерін, тұтынушылардың электр қондырғыларын қауіпсіз пайдалану жөніндегі талаптардың сақталуына;

3) электр энергиясын өндіруді, беруді, жабдықтаудың және тұтынуын сенімділігі мен қауіпсіздігіне;

4) техникалық пайдалану қағидалары мен қауіпсіздік техникасы қағидаларын білуін тексеруден өтпеген жұмыскерлерді электр қондырғыларында жұмыс істеуге жібермеу немесе жұмыстан шеттету бойынша;

5) энергия өндіруші ұйымдардың (жанартылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдарды қоспағанда), энергия беруші ұйымдардың және жүйелік оператордың, оның ішінде күзгі-қысқы кезеңге дайындығына және жөндеу-алынна келтіру жұмыстарын жүргізуіне жүзеге асырады.

6-1-бап. Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау Қазақстан Республикасының электр энергетикалық кешенінің қауіпсіз, сенімді және тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету мақсатында жүргізіледі.

2. Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау мыналарды:

1) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заманауи талаптарына сәйкес жанартылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдар беретін ақпаратты және ай сайынғы есептілікті;

2) өз құзыреті шегінде Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заманауи сақтау мәселелері бойынша – оны бұзушылық туралы ақпарат келіп түскен кезде, электр энергетикасы саласындағы бақылау органының сұрау салуы бойынша алынған ақпаратты;

3) электр энергетикасы кәсіпорындары комиссияларының объектілер мен жабдықтың күзгі-қысқы кезеңдегі жұмысқа әзірлігін бағалау жөніндегі жұмысына қатысу кезінде алынған құжаттамалар мен материалдарды талдау арқылы жүргізеді.

3. Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне бармай профилактикалық бақылау жаңартылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдарға қатысты жүргізіледі.

4. Бақылау органы электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау нәтижелері бойынша электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісінің әрекеттерінен (әрекетсіздігінен) бұзушылықтарды анықтаған жағдайда, бұзушылықтарды жою туралы ұсынымды ресімдейді және бұзушылықтарды анықталған күннен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде жібереді.

5. Бұзушылықтарды жою туралы ұсыным электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне жеке қолын қойғызып немесе жөнелту және алу фактілерін растайтын өзге тәсілмен табыс етілуде тиіс.

Төменде санамаланған тәсілдердің бірімен жіберілген бұзушылықтарды жою туралы ұсыным мынадай жағдайларда:

1) қолма-қол – қорытындыға алынған туралы белгі қойылған күннен бастап;

2) поштамен – хабарламасы бар тапсырысты хатпен;

3) электрондық тәсілмен – бақылау органы сұрау салған кезде электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісінің хатта көрсетілген электрондық мекенжайына бақылау органы жөнелткен күннен бастап тиісті түрде табыс етілді деп есептеледі.

6. Бұзушылықтарды жою туралы ұсынымды алған бақылау субъектісіне саласындағы бақылау субъектісі ол табыс етілген күннен кейінгі күннен бастап он жұмыс күні ішінде бақылау органына бұзушылықтарды жою туралы ұсынымды көрсетілген бұзушылықтарды жоюдың нақты мерзімдерін көрсете отырып, анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын ұсынуға міндетті.

Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісі бұзушылықтарды жою туралы ұсынымда көрсетілген мерзімдер өткеннен кейін бақылау органына бұзушылықтарды жою туралы ұсынымның орындалуы туралы ақпаратты береді.

Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісі анықталған бұзушылықтарды жою туралы берілген ақпаратқа бұзушылықтарды жою фактісін дәлелдейтін материалдарды қоса береді.

7. Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісі бұзушылықтарды жою туралы ұсынымда көрсетілген бұзушылықтармен келіспеген жағдайда, бұзушылықтарды жою туралы ұсынымды жіберген органға бұзушылықтарды жою туралы ұсыным табыс етілген күннен кейінгі күннен бастап бес жұмыс күні ішінде қарсылық жіберуге құқылы.

8. Бұзушылықтарды жою туралы ұсынымды белгіленген мерзімде орындамау электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылауды жүргізудің жартыжылдық тізіміне енгізу жолымен электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылауды тағайындауға алып келеді.

9. Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау осы баптың 2-тармағында көрсетілген мән-жайлар туындаған кезде жүргізіледі.

10. Электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау бір жыл ішінде екі реттен асырмай жүргізіледі.»;

10) мынадай мазмұндағы 6-2, 6-3, 6-4, 6-5, 6-6, 6-7, 6-8 және 6-9-баптармен толықтырылсын:

«6-2-бап. Қашықтан бақылау

1. Бақылау органы қашықтан бақылауды электр энергиясын өндіру, беру, жабдықтау және тұтыну қауіпсіздігіне, сенімділігіне және сапасына әсер ететін бұзушылықтарды анықтау турғысынан бақылау субъектілерінің (объектілерінің) қызметін талдау арқылы тұрақты негізде жүргізеді.

2. Бақылау органы қашықтан бақылауды осы баптың 1-тармағына сәйкес бұзушылыққа жол берген бақылау субъектілеріне (объектілеріне) қатысты бақылау субъектілерінің (объектілерінің) қызметін талдау және ақпараттық жүйелер, бақылау субъектілері (объектілері) ұсынан есептілік, ашық дереккөздер, бұқаралық ақпарат құралдары деректерінің, сондай-ақ бақылау субъектісінің (объектісінің) қызметі туралы басқа да мәліметтердің, оның ішінде мемлекеттік органдармен ведомстваралық өзара іс-қимылы жасау шеңберінде алынған ақпараттың негізінде жүргізеді.

3. Қашықтан бақылау нәтижелері бойынша бұзушылықтар анықталған жағдайда, қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытынды жасалады және бұзушылықтар анықталған күннен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде бақылау субъектісіне (объектісіне) жіберіледі.

Қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындының нысанын уәкілетті орган бекітеді.

4. Бақылау органдары қашықтан бақылауды жүргізу шеңберінде:

1) бақылау субъектілерінен (объектілерінен) және олардың лауазымды адамдарынан жазбаша түрде мәліметтер мен құжаттарды не олардың көшірмелерін сұратау;

2) бақылау нысанына жататын түсініктемелер алу үшін бақылау субъектілерін шақыруға құқылы.

5. Бақылау субъектілері (объектілері) бақылау органының сұрау салуында көрсетілген мәліметтер мен құжаттарды бақылау органы белгілеген мерзімдерде ұсынуға міндетті.

6. Қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытынды екі данада жасалады. Бір данасы бақылау субъектісіне (объектісіне) жіберіледі, екінші данасы бақылау органында қалады.

Төменде санамаланған тәсілдердің бірімен жіберілген қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытынды мынадай жағдайларда:

1) қолма-қол – қорытындыға алынған туралы белгі қойылған күннен бастап;

2) поштамен – хабарламасы бар тапсырысты хатпен;

3) электрондық тәсілмен – бақылау органы сұрау салған кезде бақылау субъектісінің (объектісінің) хатта көрсетілген электрондық мекенжайына бақылау органы жөнелткен күннен бастап тиісті түрде табыс етілді деп есептеледі.

7. Қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындыны алған бақылау субъектісі ол табыс етілген күннен кейінгі күннен бастап он жұмыс күні ішінде, қашықтан бақылауды жүргізген бақылау органына бұзушылықтарды жоюдың нақты мерзімдерін көрсете отырып, анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын ұсынуға міндетті.

Бақылау субъектісі қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындыда көрсетілген мерзімдер өткеннен кейін қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындының орындалуы туралы ақпаратты береді.

Бақылау субъектісі (объектісі) қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындының орындалуы туралы берілген ақпаратқа бұзушылықтарды жою фактісін дәлелдейтін материалдарды қоса береді.

8. Бақылау субъектісі қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындыда көрсетілген бұзушылықтармен келіспеген жағдайда, қашықтан бақылауды жүргізген, қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытынды жіберген бақылау органына қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытынды табыс етілген күннен кейінгі күннен бастап бес жұмыс күні ішінде қарсылық жіберуге құқылы.

Бақылау субъектісі қарсылыққа бақылау органына жіберілетін ескертулерді және (немесе) дәлелдерді баияндауға міндетті.

Қашықтан бақылауды жүргізген бақылау органы қарсылықты алған күннен бастап он жұмыс күні ішінде ескертулерді және (немесе) дәлелдерді ескерте отырып, қарсылықты қабылдау немесе уәжі негіздемемен қабылдаудан бас тарту туралы шешім қабылдайды.

9. Қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындыны белгіленген мерзімде орындамау осы Заңға сәйкес бақылау субъектісінің (объектісінің) жоспардан тыс тексеруді тағайындауға негіз болып табылады.

6-3-бап. Электр энергетикасы саласындағы тексерулер

1. Бақылау субъектісін (объектісін) тексеру (бұдан әрі – тексеру) – бақылау органының осы Заңның 6-бабының 4-тармағында көзделген талаптардың сақталуы турғысынан бақылау субъектісіне (объектісіне) қатысты қызметі.

Тексеру бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы жүзеге асырылады, оның нәтижелері бойынша бақылау субъектісінің (объектісінің) бұзушылықтары анықталған жағдайда, тексеру нәтижелері туралы акт және анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқама жасалады.

2. Тексерулер жоспарлы және жоспардан тыс болып бөлінеді.

3. Жоспарлы тексерулер тексеруді тағайындау туралы акт негізінде, жоспарлы тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы жылдың 10 желтоқсанына дейінгі мерзімде бақылау органы бекіткен тексерулердің жылдық тізіміне сәйкес жүргізіледі.

Тексерулердің жылдық тізімі бақылау субъектілерін (объектілерін) негізгі жабдықтың тозу дәрежесі және (немесе) технологиялық жабдықтың саны бойынша бөлу ескеріле отырып қалыптастырылады және бақылау органының интернет-ресурсында тексерулер жүргізілген жылдың алдындағы жылдың 20 желтоқсанынан кешіктірілмей орыналастырылады.

Бақылау субъектілері (объектілері) негізгі жабдықтың тозу дәрежесі бойынша:

1) тозуы 50 пайызға дейін болса – қауіп-қатер дәрежесі төмен;

2) тозуы 51-ден 75 пайызға дейін болса – қауіп-қатер дәрежесі орташа;

3) тозуы 75 пайыздан астам болса – қауіп-қатер дәрежесі жоғары болып бөлінеді.

Бақылау субъектілері (объектілері) уәкілетті орган бекітетін технологиялық бұзушылықтарды сыныптамасына сәйкес технологиялық бұзушылықтар саны бойынша:

1) II дәрежедегі істен шығулар болғанда – қауіп-қатер дәрежесі төмен;

2) I, II дәрежедегі істен шығулар болғанда – қауіп-қатер дәрежесі орташа;

3) авариялар, I, II дәрежедегі істен шығулар болғанда – қауіп-қатер дәрежесі жоғары болып бөлінеді.

Қауіп-қатердің төмен дәрежесіне жатқызылған бақылау субъектілерін (объектілерін) тексеру жоспардан тыс тексерулерді қоспағанда, екі жылда бір реттен асырымай жүргізіледі.

Қауіп-қатердің орташа және жоғары дәрежелеріне жатқызылған бақылау субъектілерін (объектілерін) тексеру жоспардан тыс тексерулерді қоспағанда, жылына бір реттен асырымай жүргізіледі.

Тексерулердің жылдық тізімі әкімшілік дереккөздердің, сондай-ақ ақпараттық құралдардың деректері негізінде автоматты режимде ақпараттық жүйелерді пайдалана отырып қалыптастырылады.

Бақылау органдары автоматты режимде жұмыс істейтін ақпараттық жүйе болмаған кезде тексерулердің жылдық тізімін негізгі жабдықтың тозуы және (немесе) технологиялық бұзушылықтар саны бойынша қауіп-қатер дәрежелерін ескере отырып, дербес қалыптастырады.

Бақылау органы сол бір бақылау субъектілеріне (объектілеріне) қатысты тексерулер тізімін және электр энергетикасы саласындағы бақылау субъектісіне бару арқылы профилактикалық бақылаудың жартыжылдық тізімдерін жасаған кезде тексерулер жүргізу кезеңінің бірінші мерзімдері белгіленеді.

Бақылау субъектілеріне (объектілеріне) қатысты тексерулер жүргізудің жылдық тізімдері тексеру тағайындалған объектілер міндетті түрде көрсетіле отырып қалыптастырылады.

Тексерулер жүргізудің жылдық жоспарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тексерілетін бақылау субъектісі (объектісі) таратылған, қайта ұйымдастырылған, оның атауы өзгертілген, сондай-ақ табиғи, техногендік және әлеуметтік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған, төтенше жағдай режимі енгізілген, эпидемияның, карантиндік объектілер мен аса қауіпті зиянды организмдер ошақтарының, инфекциялық, паразиттік аурулардың таралуы, уланулар, радиациялық авариялар мен оларға байланысты шектеулер туындаған немесе олардың туындау қатері төнген жағдайларда жүзеге асырылады.

Уәкілетті орган тексерулер тізімінің нысанын бекітеді.

4. Бақылау органы, егер осы бапта өзгеше көзделмесе, бақылау субъектісін (объектісін) не оның уәкілетті адамын, құқықтық статистика және арнайы есепке алу саласындағы қызметті өз құзыреті шегінде жүзеге асыратын мемлекеттік органды тексерудің басталу күнін көрсете отырып, тексеру басталғанға дейін кемінде үш жұмыс күні бұрын тексеру жүргізудің басталуы туралы жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.

Төменде санамаланған тәсілдердің бірімен жіберілген тексеру жүргізудің басталуы туралы хабарлама мынадай жағдайларда:

1) қолма-қол – хабарламаға алынған туралы белгі қойылған күннен бастап;

2) поштамен – хабарламасы бар тапсырысты хатпен;

3) электрондық тәсілмен – бақылау органы сұрау салған кезде бақылау субъектісінің (объектісінің) хатта көрсетілген электрондық мекенжайына бақылау органы жөнелткен күннен бастап тиісті түрде табыс етілді деп есептеледі.

5. Адамның өмірі мен денсаулығына, қоршаған ортаға, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің заңды мүдделеріне тікелей қатердің алдын алу және (немесе) жою мақсатында нақты бақылау субъектісіне (объектісіне) қатысты жоспардан тыс тексеруді тағайындау негіз болған нақты фактілер мен мән-жайлар бойынша бақылау органы тағайындайтын тексеру жоспардан тыс тексеру болып табылады.

Бақылау органы, осы баптың 6-тармағының 3), 4), 5) және 6) тармақшаларында көзделген жағдайларды қоспағанда, жоспардан тыс тексеруді жүргізу кезінде бақылау субъектісіне (объектісіне) жоспардан тыс тексеру жүргізудің басталуы туралы бақылау субъектісіне (объектісіне) тексеруді жүргізу нысанынан көрсете отырып, тексеру басталардан кемінде бір тәулік бұрын бақылау субъектісіне (объектісіне) хабарлауға міндетті.

6. Бақылау субъектілерін (объектілерін) жоспардан тыс тексеруді жүргізу үшін мыналар негіз болады:

1) уәкілетті орган бекітетін технологиялық бұзушылықтар сыныптамасына сәйкес аварияларды немесе I дәрежедегі істен шығуларды тергеу-тексеру нәтижелері бойынша іс-шаралардың орындалуын бақылау;

2) қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындыда көрсетілген іс-шаралардың орындалуы, оның ішінде анықталған бұзушылықтарды жою туралы ақпарат бермеу және (немесе) бұзушылықтарды жоюу;

3) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заманауи талаптарын бұзушылық фактісін дәлелдейтін растайтын материалдарды қоса берілген жеке және заңды тұлғалардың жолданымдары;

4) уәкілетті орган бекітетін технологиялық бұзушылықтар сыныптамасына сәйкес авариялар немесе I дәрежедегі істен шығулар туралы ресми дереккөздерден алынған ақпарат;

5) егер бақылау субъектісі (объектісі) анықталған бұзушылықтарды жою туралы ақпаратты бір реттен көп бермесе және (немесе) анықталған бұзушылықтарды жой-маса, жоспарлы тексеру нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамалардың орындалуын бақылау;

6) адамның өміріне, денсаулығына, қоршаған ортаға, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің құқықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтірудің не нұқсан келтіру қатерінің нақты фактілері бойынша прокурордың талабы;

7) адамның өміріне, денсаулығына, қоршаған ортаға зиян келтірудің, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің құқықтары мен заңды мүдделерін бұзушылықтардың, сондай-ақ жойымалы адамның өмірі мен денсаулығына, жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтіруге алып келетін Қазақстан Республикасы зам

1, 15-16 <

нысанда тапсырады, екінші даналарын қолын қойғызп қағаз жеткізіште немесе электрондық нысанда бақылау субъектісіне (объектісіне) не оның уәкілетті адамына танысу және анықталған бұзушылықтарды жою бойынша шаралар қабылдау және басқа да әрекеттер жасау үшін табыс етеді, үшінші даналары бақылау органында қалады.

Төменде санамалардан тасілдердің бірімен жіберілген тексеру нәтижелері туралы акт, анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқама мынадай жағдайларда:

- 1) қолма-қол – тексеру нәтижелері туралы актіе, анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаға алағы туралы белгі қойылған күнінен бастап;
- 2) поштамен – хабарламасы бар тапсырысты хатпен;
- 3) электрондық тәсілмен – бақылау органы сұрау салған кезде бақылау субъектісінің (объектісінің) хатта көрсетілген электрондық мекенжайына бақылау органы жөнелткен күнінен бастап тиісті түрде табыс етілді деп есептеледі.

15. Тексеруді тағайындау туралы актіе (бар болса, тексеру мерзімін ұзарту туралы қосымша актіе) көрсетілген тексеруді аяқтау мерзімінен кешіктірмей тексеру нәтижелері туралы актіе бақылау субъектісіне (объектісіне) табыс еткен күні тексеру мерзімінің аяқталуы болып есептеледі.

16. Бақылау субъектісі (объектісі) не оның уәкілетті адамы тексеру нәтижелері бойынша ескертулері және (немесе) қарсылықтары болған жағдайда, өзіне тексеру нәтижелері туралы акт табыс етілген күнінен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірмей оларды жазбаша түрде баяндап, бақылау органына жібереді.

Ескертулер және (немесе) қарсылықтар тексеру нәтижелері туралы актіе қоса беріледі, бұл туралы тиісті белгі қойылады.

17. Анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманы орындау мерзімдері оны орындаудың нақты мүмкіндігіне әсер ететін мән-жайлар ескеріле отырып айқындалады және анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспары қоса беріліп, кемінде бес жұмыс күнін құрайды.

Анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманы орындау мерзімдерін айқындау кезінде:

- 1) бақылау субъектісіне (объектісіне) бұзушылықтарды жою бойынша ұйымдастырушылық, техникалық және қаржылық мүмкіндіктердің бар-жоғы;
- 2) пайдаланылатын өндірістік объектілердің техникалық жай-күйінің ерекшеліктері;
- 3) мемлекеттік органдардан, жергілікті атқарушы органдардан тиісті рұқсатты алу немесе «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына 1, 2 және 3-қосымшаларда көзделген хабарламаны беру, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген өзге де міндетті қорытындыларды, келісулерді және басқа құжаттарды алу мерзімдері ескеріледі.

18. Бақылау субъектісі қосымша уақыт және (немесе) қаржылай шығындау қажет болған жағдайда, өзіне анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқама табыс етілген күнінен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірмей, бұзушылықтарды жоюдың нақты мерзімдерін көрсетіп, анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын қоса бере отырып, анықталған бұзушылықтарды жою мерзімдерін ұзарту туралы өтінішпен тексеруді жүргізген бақылау органына жүгінуге құқылы.

Бақылау субъектісі анықталған бұзушылықтарды жою мерзімдерін ұзарту туралы өтініште анықталған бұзушылықтарды жою бойынша қабылданатын шараларды және бұзушылықтарды жою мерзімдерін ұзартудың объективті себептерін баяндауға міндетті.

Тексеруді жүргізген бақылау органы анықталған бұзушылықтарды жою мерзімдерін ұзарту туралы өтінішті алған күнінен бастап он жұмыс күні ішінде баяндалған дәлелдерді ескере отырып, анықталған бұзушылықтарды жою мерзімдерін ұзарту туралы және бұзушылықтарды жоюдың нақты мерзімдерін көрсетіп, анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту немесе өзгәді негіздемемен ұзартудан бас тарту туралы шешім қабылдайды.

Бақылау субъектісі ая сайын, есепті айдан кейінгі айдың 10-на дейінгі мерзімде бақылау органына бұзушылықтарды жою мерзімі басталған, анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы ақпаратты ұсынады.

Бақылау субъектісі (объектісі) анықталған бұзушылықтарды жою туралы берілген ақпаратқа бұзушылықтарды жою фактісін дәлелдейтін материалдарды қоса береді.

Уәкілетті орган анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарының нысанын бекітеді.

19. Анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамада, анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарында көрсетілген анықталған бұзушылықтарды жою мерзімі өткеннен кейін бақылау субъектісі (объектісі) анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамада және анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарында белгіленген мерзім ішінде тексеру жүргізген бақылау органына анықталған бұзушылықтарды жою туралы ақпарат беруге міндетті.

20. Бақылау субъектісі (объектісі) анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманың, анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы ақпаратты белгіленген мерзімде бермеген немесе толық бермеген жағдайда, бақылау органы екі жұмыс күні ішінде бақылау субъектісіне (объектісіне) анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманы және анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы ақпарат беру қажеттігі туралы сұрау салу жібереді.

Бақылау органы анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманың, анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы ақпарат белгіленген мерзімде берілмеген немесе толық берілмеген жағдайда, жоспардан тыс тексеру қорытындылары бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманың орындалуын бақылауды қоспағанда, жоспардан тыс тексеру тағайындайды.

21. Бақылау субъектісі (объектісі) анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамада және анықталған бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарында көрсетілген анықталған бұзушылықтар мерзімінен бұрын жойылған жағдайда, тексеру жүргізген бақылау органына бұзушылықтарды жою фактісін дәлелдейтін материалдарды қоса бере отырып, анықталған бұзушылықтарды жою туралы ақпарат беруге міндетті.

22. Бақылау субъектісі тексеру қорытындыларына Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен шағым жасай алады.

Бақылау субъектісінің (объектісінің) тексеру нәтижелері туралы актінің, анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманы күшін жою туралы өтінішнің қарауы турған мемлекеттік органның (лауазымды адамының) қарауы өтініш берілген күнінен бастап он жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

Жоғары тұрған мемлекеттік органның тексеру нәтижелерін жарамсыз деп таныу олардың күшін ішінара не толық көлемде жоюға негіз болып табылады.

Толық көлемде жарамсыз деп танылған тексеру нәтижелері туралы акт, анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқама бақылау субъектілерінің (объектілерінің) белгіленген талаптарды бұзғанын дәлелді бола алмайды.

23. Тексерулер бұзушылықтар тікелей жасалған кезде олардың жолын кесу және мынадай:

- 1) тексеру қажеттілігі кәсіпорын жұмыскерлері мен халықтың өмірі мен денсаулығына қатер төндіретін технологиялық бұзушылықтарды дереу жоюды талап еткен жағдайда;
- 2) техникалық пайдалану қағидаларының сәйкестігі тұрғысынан өзіндік ерекшелігін ескере отырып, технологиялық жаобдықтың үзіліссіз жұмыс істеу режимінің сақталуын тексеру және қауіпсіздік техникасы қағидаларының талаптарын тексеру жағдайында дәлелдемелерді бекіту үшін кезек күттірмейтін әрекеттер жасау қажет болған кезде жұмыс тисі уақытта (тоуліктін түні уақытында, демалыс немесе мереке күндері) жүргізулі мүмкін.

Жұмыстан тыс уақытта тексеруді жүргізу жөніндегі шешім бақылау органы бірінші басыпшының не оны алмастыратын адамының бұйрығымен ресімделеді.

Уәкілетті орган жұмыстан тыс уақытта тексеруді жүргізу туралы бұйрықтың нысанын бекітеді.

24. Егер тексеруді және (немесе) қашықтан бақылауды жүргізу нәтижесінде бақылау субъектісінің (объектісінің) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заңнамасында белгіленген талаптарды бұзу фактісі анықталса, әкімшілік құқық бұзушылық құрамының белгілерін көрсететін жеткілікті деректер болған кезде,

бақылау органдарының лауазымды адамдары өкілеттіктері шеңінде, бұзушылықтарға жол берген тұлғаларды Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылыққа тарту жөнінде шаралар қабылдайды.

6-5-бап. Электр энергетикасы саласындағы тергеп-тексерулер

1. Тергеп-тексеру бақылаудың дербес нысаны болып табылады, оның жүзеге асырылуы Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне және осы Заңда айқындалған.

2. Тергеп-тексерудің мақсаттары:

- 1) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заңнамасын талаптарының бұзылу себептерін анықтау және тиісті шаралар қабылдау;
- 2) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заңнамасының талаптарын бұзғана жол берген тұлғаны (тұлғаларды) айқындау;
3. Тергеп-тексеруді жүргізу үшін негіздер:

1) адамының өміріне, денсаулығына, қоршаған ортаға, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің құқықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтірудің нақты фактілері бойынша, мұндай факт тұлғалардың кең тобына қатысты болған және бұзушылыққа жол берген нақты тұлғаны (нақты тұлғаларды) анықтау талап етілетін жағдайларда, жеке және (немесе) заңды тұлғалардың, сондай-ақ мемлекеттік органдардың жолданымдары;

2) алдында болған мән-жайларды анықтау, олардың себептерін, техникалық құрылыстарды пайдалану шарттарын бұзушылықтардың, технологиялық процестерді, электр энергетикасы саласындағы талаптарды бұзушылықтардың сипатын анықтау, авариялардың, технологиялық бұзушылықтардың зардаптарын жою және оларды болғызау жөніндегі іс-шараларды, осындай авариядан, технологиялық бұзушылықтан келтірілген материалдық залалды айқындау қажеттігі туындайтын авариялар, технологиялық бұзушылықтар.

4. Бақылау органы осы баптың 3-тармағында көрсетілген негіздер болған кезде тергеп-тексеруді жүргізу туралы шешім қабылдайды.

5. Уәкілетті орган тергеп-тексеруді жүргізу тәртібін белгілейді.

Тергеп-тексеруді жүргізу тәртібі:

- 1) тергеп-тексеру жүргізілетін жағдайларды;
- 2) тергеп-тексеруді жүргізу мерзімдері мен ұзақтығын;
- 3) бақылау субъектісін (объектісін), құқықтық статистика және арнайы есепке алу саласындағы қызметті өз қүзыреті шеңінде жүзеге асыратын мемлекеттік органды, мүдделі мемлекеттік органдарды тергеп-тексеруді жүргізудің басталуы туралы хабарлар ету мерзімдерін;
- 4) тәуелсіз сарапшылар мен өзге де мүдделі тұлғаларды тарту тәртібін;
- 5) Тергеп-тексеру жөніндегі комиссия құрамын құру шарттары мен тәртібін;
- 6) тергеп-тексеруді жүргізу және тоқтата тұру шарттарын, мерзімдерін, тәртібін;
- 7) тергеп-тексеру материалдарын ресімдеу тәртібін қамтуға тиіс.

6. Тергеп-тексеруді жүргізу мерзімдері күнтізбелік отыз күннен аспауға тиіс және күнтізбелік отыз күнге бір рет қана ұзарғылуы мүмкін.

7. Бақылау органы тергеп-тексеруді жүргізу қорытындылары бойынша, тергеп-тексеруді жүргізуге негіз болған Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заңнамасының талаптарын бұзғана жол берген тұлғаны (тұлғаларды) айқындайды.

Тергеп-тексеруді жүргізу қорытындылары бойынша, бұзушылыққа жол берген тұлғана (тұлғаларға) қатысты Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген шаралар қабылданады.

Тергеп-тексеруді жүргізу қорытындылары, мемлекеттік құпияларды не Қазақстан Республикасының заңдарымен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтерді қоспағанда, бақылау органының интернет-ресурсында жарияланады.

Тергеп-тексеру қорытындылары құқықтық статистика және арнайы есепке алу саласындағы қызметті өз қүзыреті шеңінде жүзеге асыратын мемлекеттік органға үш жұмыс күні ішінде жіберіледі.

6-6-бап. Бақылау органы лауазымды адамдарының құқықтары мен міндеттері

1. Бақылау органының лауазымды адамдарының мемлекеттік бақылауды жүргізу кезінде:

- 1) бақылау субъектісінің (объектісінің) аумағына және үй-жайларына кедергісіз кіруге;
- 2) қағаз және электрондық жеткізіштерде құжаттарды (мәліметтерді) не олардың көшірмелерін алуға, сондай-ақ мемлекеттік бақылау нысанасына сәйкес автоматтандырылған дерекқорларға (ақпараттық жүйелерге) қол жеткізуге;
- 3) аудио-, фото- және бейнетүсірілімді жүзеге асыруға;
- 4) мемлекеттік бақылау нысанасына жататын техникалық бақылау құралдарының, регистрограмманың, осциллограмманың, байқау және тіркеу-белгілеу аспаптарының жабжаларын, жедел журналдардан үзінді-көшірмелерді, түсініктеме жазбақаттарды, схемаларды, сызбаларды, фото-, аудио- және бейнетүсірілімдерді, сауалнама парақтары мен басқа да материалдарды пайдалануға;
- 5) бақылау субъектісін түсініктемелер алу үшін шақыруға;
- 6) мамандарды, консультанттар мен сарапшыларды, сондай-ақ мемлекеттік органдардың, ведомстволық бағынысты және өзге де ұйымдарын лауазымды адамдарын тартуға;
- 7) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заңнамасын бұзушылықтар бойынша, оның ішінде мемлекеттік бақылау қорытындылары бойынша анықталған бұзушылықтар бойынша сотқа жүгінуге және сот істерді қараған кезде қатысуға құқыны бар.

2. Бақылау органының лауазымды адамдарына мемлекеттік бақылау нысанасына жатпайтын талаптар қоюға және өтінулермен жүгінуге тыйым салынады.

3. Бақылау органының лауазымды адамдары мемлекеттік бақылауды жүргізу кезінде:
 - 1) Қазақстан Республикасының заңнамасын, бақылау субъектілерінің (объектілерінің) құқықтары мен заңды мүдделерін сақтауға;
 - 2) осы заңда белгіленген тәртіп негізінде және оған қатаң сәйкестікте мемлекеттік бақылау жүргізуге;
 - 3) егер осы Заңда өзгеше көзделмесе, мемлекеттік бақылауды жүргізу кезінде бақылау субъектілерінің (объектілерінің) белгіленген жұмыс режиміне кедергі келтірмеуге;
 - 4) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын бұзушылықтардың алдын алу, анықтау және жоюын кесу бойынша Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес берілген өкілеттіктерді уақтылы әрі толық шамада орындауға;
 - 5) бақылау субъектісіне (объектісіне) не оның уәкілетті өкіліне мемлекеттік бақылауды жүргізу кезінде қатысуға кедергі келтірмеуге, мемлекеттік бақылау нысанасына жататын мәселелер бойынша түсіндірмелер беруге;
 - 6) бақылау субъектісіне (объектісіне) мемлекеттік бақылау нысанасына жататын қажетті ақпаратты беруге;
 - 7) бақылау субъектісіне (объектісіне) қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындыны, тексеру нәтижелері туралы актіні, анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманы табыс етуге;
 - 8) мемлекеттік бақылауды жүргізу нәтижесінде алынған құжаттар мен мәліметтердің сақталуын және құпиялығын қамтамасыз етуге міндетті.

6-7-бап. Бақылау субъектісінің (объектісінің) не оның уәкілетті адамының мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезіндегі құқықтары мен міндеттері

1. Бақылау субъектілері (объектілері) не олардың уәкілетті адамдары мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезінде:

- 1) бақылау органының тексеруді жүргізуге келген лауазымды адамдарын; тексеруді жүргізу жиілігін сақтамаған;
- 2) тексеруді тағайындау туралы актіе (бар болса, мерзімін ұзарту, тоқтата тұру туралы қосымша актілерде) көрсетілген тексеру мерзімдері асып кеткен не өтіп кеткен;
- 3) жасалған не әзірленген жатқан қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арызда немесе хабарда, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің құқықтары мен заңды мүдделерін бұзушылықтар туралы өзге де жолданымдарда көрсетілген уақыт аралығының шеңберінен шығатын кезеңге тексеру тағайындалған;
- 4) тексеруді жүргізу тиісті өкілеттіктері жоқ лауазымды адамдарға тапсырылған;
- 5) тексеруді тағайындау туралы бір актіе бірнеше бақылау субъектісі (объектісі) көрсетілген;
- 6) тексеру мерзімдері осы Заңда белгіленген мерзімнен асыра ұзартылған;
- 7) осы Заңда белгіленген талаптар өрескел бұзылған;

бақылау органының лауазымды адамдары осы Заңның 6-4-бабының 1-тармағында көрсетілген құжаттарды көрсетпеген жағдайларда, тексеруге жібермеуге;

2) егер құжаттар мен мәліметтер тексеру нысанасына, сондай-ақ тексеруді тағайындау туралы актіе көрсетілген кезеңге жатпайтын болса, оларды ұсынбауға;

3) қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындыға, тексеруді тағайындау туралы актіе, тексеру нәтижелері туралы актіе, анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаға, сондай-ақ бақылау органы лауазымды адамдарының әрекеттерін (әрекетсіздігіне) Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шағым жасауға;

4) бақылау органының немесе лауазымды адамдардың бақылау субъектілерінің (объектілерінің) қызметін шектейтін, заңға негізделмеген тыйымдарын орындамауға;

5) мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру процесін, сондай-ақ бақылау органы лауазымды адамдарының мемлекеттік бақылау шеңберінде жасайтын жеделден әрекеттерін аудио-, фото- және бейнетүсірілім көмегімен, бақылау органы лауазымды адамдарының қызметіне кедергі келтірмей тіркеп-белгілеуге;

6) үшінші тұлғаларды өз мүдделері мен құқықтарын білдіру, сондай-ақ үшінші тұлғалардың осы тармақтың 5) тармақшасында көзделген әрекеттерді жүзеге асыруға мақсатында мемлекеттік бақылауға қатысу үшін тартуға құқылы.

2. Бақылау субъектілері (объектілері) не олардың уәкілетті адамдары бақылау органы мемлекеттік бақылауды жүргізген кезде:

- 1) бақылау органы лауазымды адамдарының бақылау субъектісінің (объектісінің) аумағына және үй-жайларына кедергісіз кіруін қамтамасыз етуге;
- 2) коммерциялық, салықтық не заңмен қорғалатын өзге де құпияны қорғау жөніндегі талаптарды сақтай отырып, бақылау органының лауазымды адамдарына қағаз және электрондық жеткізіштерде құжаттардың (мәліметтердің) көшірмелерін ұсынуға, сондай-ақ мемлекеттік бақылау нысанасына сәйкес автоматтандырылған дерекқорларға (ақпараттық жүйелерге) қолжетімділік беруге;
- 3) тексеруді тағайындау туралы актінің екінші данасына алағы туралы белгі қоюға;
- 4) мемлекеттік бақылау аяқталған күні қашықтан бақылау нәтижелері туралы қорытындының, тексеру нәтижелері туралы актінің екінші данасына алағы туралы белгі қоюға;
- 5) анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманың екінші данасына алағы туралы белгі қоюға;
- 6) егер осы Заңда не Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында өзгеше көзделмесе, мемлекеттік бақылауды жүргізу кезеңінде тексерілетін құжаттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізуге жол бермеуге;
- 7) бақылау объектісіне мемлекеттік бақылауды жүргізуге келген адамдардың осы объект үшін белгіленген нормативтерге сәйкес зиянды және қауіпті өндірістік әсер ету факторларынан қауіпсіздігін қамтамасыз етуге;
- 8) бақылау субъектісінің (объектісінің) басыпшы не оның уәкілетті адамы тексеруді тағайындау туралы актіні алған жағдайда, тексеру белгіленген мерзімдерде бақылау объектісі тұрған жерде болуға міндетті.

6-8-бап. Осы Заңның талаптарын өрескел бұзып жүргізілген тексерулердің жарамсыздығы

1. Егер бақылау органы тексеруді осы Заңда белгіленген тексеруді ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын талаптарды өрескел бұзып жүргізсе, тексеру жарамсыз деп танылады.

2. Осы Заң талаптарын өрескел бұзушылықтарға мыналар жатады:

- 1) тексеруді жүргізу негіздерінің болмауы;
- 2) тексеруді тағайындау туралы актінің болмауы;
- 3) тексеру мерзімдерінің сақталмауы;
- 4) тексеруді жүргізу кезеңінің бұзылуы;
- 5) бақылау субъектісіне (объектісіне) тексеруді тағайындау туралы актіні ұсынбау;
- 6) бақылау органының өз қүзыретіне кірмейтін мәселелер бойынша тексеруді тағайындауы.

6-9-бап. Электр энергетикасы саласындағы өндірістік бақылау

1. Электр энергетикасы саласындағы өндірістік бақылауды (бұдан әрі – өндірістік бақылау) энергия өндіріші, энергия беруші ұйымдар және жүйелік оператор жүзеге асырады.

2. Өндірістік бақылаудың міндеттері:

- 1) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заңнамасы талаптарының орындалуын қамтамасыз ету;
- 2) энергетикалық жаобдықты, электр станцияларын, электр желілерін қауіпсіз пайдалану бойынша мониторинг жүргізу;
- 3) электр энергиясын өндірудің, берудің және тұтынуының сенімділігі мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- 4) техникалық пайдалану қағидалары мен қауіпсіздік техникасы қағидаларын білуін тексеруден өткен жұмыскерлердің жұмысты жүзеге асыруға;
- 5) энергия өндіріші, энергия беруші ұйымдар және жүйелік операторлар, оның ішінде күзгі-қысқы кезеңге уақтылы даярлау және жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын жүзеге асыру;
- 6) жаобдықты, нимараттар мен құрылысжайларды пайдалану әзірлік күйінде ұстау;
- 7) қауіпсіздік техникасы қағидаларын сақтауға бағытталған шараларды талдау және әзірлеу;
- 8) жұмыстарды жүргізу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге әсер ететін бұзушылықтардың мән-жайлары мен себептерін анықтау;
- 9) технологиялық бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған жұмыстарды үйлестіру.
3. Энергия өндіріші, энергия беруші ұйымдар және жүйелік оператор өндірістік бақылау туралы ережені әзірлейді.

Уәкілетті орган өндірістік бақылау туралы үлгілік ережені әзірлейді және бекітеді.

4. Өндірістік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адам біліктілік талаптарына, жұмыс тәжірибесіне және құрылымдық бөлімше басыпшынан төмен емес атқаратын лауазымына сәйкестігі болғанда мемлекеттік энергетикалық қадағалау және бақылау жөніндегі мемлекеттік органның аумақтық бөлімшесімен келісу бойынша энергия өндіріші, энергия беруші ұйымдар мен жүйелік оператор басыпшының актісмен тағайындалады және босатылады.

5. Өндірістік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адам:

- 1) энергия өндіріші, энергия беруші ұйымдардың және жүйелік оператордың бөлімшелерінде өндірістік бақылауды жүзеге асыру жөніндегі жұмыстар жоспарын әзірлеуге;
- 2) жұмыскерлердің электр энергетикасы саласындағы талаптарды сақтауын өндірістік бақылауды жүзеге асыруға;
- 3) энергетикалық жаобдықты пайдалану және жұмыстарды жүргізу қауіпсіздігін қамтамасыз етілуін тексеруді ұйымдастыруға және жүргізуге;
- 4) қауіпсіздікті қамтамасыз ету және технологиялық бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарларын әзірлеуді ұйымдастыруға;
- 5) энергия өнді

1, 15-1 <

(немесе) онымен бір тұлғалар тобына кіретін тұтынушыны не онымен бір гибриді топқа кіретін гибриді топ әкімшісін қоспағанда, электр энергиясының бөлшек сауда нарығының субъектілеріне, сондай-ақ электр энергиясының көтерме сауда нарығының субъектілеріне электр энергиясын өткізуге (сатуға);

1-2) тармақшдағы «2) тармақшасында» деген сөздер «2) және 4) тармақшаларында» деген сөздермен ауыстырылсын;

3-3-тармақтың 2) тармақшасының төртінші және бесінші бөліктері алып тасталсын;

3-4 және 3-6-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын: «3-4. Электр энергиясы мен қуаттың, теңгерімдеуші электр энергиясы мен теріс теңгерімсіздіктерді, ұлттық электр желісін пайдалану бойынша көрсетілетін қызметтерді, электр энергиясын беру, оның ішінде ұлттық электр желісі арқылы беру бойынша көрсетілетін қызметті, техникалық диспетчерлендіру бойынша көрсетілетін қызметті, электр энергиясын өндіру-тұтынуды теңгерімдеуді ұйымдастыру бойынша көрсетілетін қызметті, орталықтандырылған сауда нарығы операторының көрсетілетін қызметтерін, электр қуатының әзірлігін қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметті сатып алуға байланысты электр энергиясы мен қуаттының көтерме саудасы нарығындағы құқықтық қатынастарға Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасы қолданылмайды.»

«3-6. Жүйелік оператор жасаған шарттарға сәйкес шарттық баға бойынша энергия өндіруші ұйымдардан, сондай-ақ негізгі қызмет түрлеріне осы қызметті көрсету жататын бейрезидент ұйымдардан электр қуатын реттеу бойынша көрсетілетін қызметтерді, оның ішінде Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерден сатып алуды жүзеге асырады.

Бұл ретте жүйелік оператор электр қуатын реттеу бойынша көрсетілетін қызметті жүйелік оператордың жиілік мен қуатты автоматты түрде реттеу жүйесіне қосылған Қазақстан Республикасының бірінші электр энергетикалық жүйесінің энергия өндіруші ұйымдарының электр станцияларынан сатып алады.

Электр қуатын реттеу бойынша көрсетілетін қызметтің бағасы жасаған екіжақты шарттарға сәйкес белгіленеді. Бұл ретте электр энергиясының көтерме сауда нарығының субъектілерімен жасалатын тиісті шарттарда көрсетілетін электр қуатын реттеу бойынша көрсетілетін қызметтерді жүйелік оператордың сатып алу бағасы мынадай ең жоғары бағалардан: тиісті кезең ішінде осы көрсетілетін қызметті Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерден сатып алудың ең жоғары шарттық бағасынан және осы көрсетілетін қызметті Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерге сатуының жоғары шарттық бағасынан төмен болмауға тиіс.» мынадай мазмұндағы 3-7, 3-8, 3-9, 3-10 және 3-11-тармақтармен толықтырылсын;

«3-7. Энергиямен жабдықтаушы ұйымға өзінің электр желілері орналасқан әкімшілік-аумақтық бірлік (облыс) шегінде ғана электр энергиясын өткізуге рұқсат етіледі.

3-8. Гибриді топ әкімшісі:

1) тиісті гибриді топқа кіретін энергия өндіруші ұйымдардан электр энергиясын алуға (сатып алуды) жүзеге асырады;

2) гибриді топ тұтынушыларына электр энергиясын өткізуді (сатуды) жүзеге асырады;

3) Қазақстан Республикасының электр энергетикасы саласындағы заңнамасында белгіленген тәртіппен электр энергиясының теңгерімдеуші нарығына және электр қуаты нарығына қатысады;

4) гибриді топтың теңгерім провайдері болып табылады;

5) гибриді топқа кіретін энергия өндіруші ұйымдар мен гибриді топ тұтынушылары үшін электр энергиясы мен қуаттының көтерме сауда нарығында электр энергиясын бірінші сатып алушы, жүйелік оператор, теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы алдында қаржылық міндеттемелері болады;

6) бір гибриді топқа кіретін энергия өндіруші ұйымдар мен тұтынушылардың электр энергиясын өндіру және тұтыну режимдерін бірінші басқаруды қамтамасыз етеді.

3-9. Гибриді топ әкімшісі гибриді топқа кіретін энергия өндіруші ұйымда бекітілген шекті тариф болған кезде осы Заңда белгіленген тәртіппен электр энергиясын бірінші сатып алушыға электр энергиясын өткізуге (сатуға) құқылы.

3-10. Гибриді топ тұтынушысы электр энергиясын осы Заңда белгіленген тәртіппен бірінші сатып алушыдан сатып алуға құқылы.

3-11. Гибриді топ әкімшісіне:

1) электр энергиясының бөлшек сауда нарығы субъектілеріне электр энергиясын өткізуге (сатуға);

2) келісілген хаттамалар бойынша сағаттық есепке алу деректерін жүйелік оператордың электр энергиясын коммерциялық есепке алудың автоматтандырылған жүйесінің орталық дерекқорына беруді қамтамасыз ететін электр энергиясын коммерциялық есепке алудың автоматтандырылған жүйесі арқылы кезде электр энергиясын өткізуге (сатуға) тиыым салынады.»

7 және 7-1-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«7. Энергия өндіруші ұйымдар – гидроэлектр станциялары суды табиғат қорғау мақсатында ағызу кезінде өндірілетін электр энергиясын уәкілетті орган айқындаған тәртіппен электр энергиясын бірінші сатып алушыға сатуға міндетті.

7-1. Ұлттық электр желісі арқылы электр энергиясын беру бойынша көрсетілетін қызмет ақшын жүйелік оператормен жасалған шарт негізінде:

1) осы Заңға сәйкес электр энергиясының экспорттың жүзеге асыру кезінде электр энергиясын бірінші сатып алушы;

2) осы Заңға сәйкес электр энергиясын бірінші сатып алушыны қоспағанда, электр энергиясының импорттың жүзеге асыратын көтерме сауда нарығының субъектілері;

3) шартты тұтынушылар, гибриді топ тұтынушылары өздерінің құрамына кіретін объектілер үшін электр энергиясын олардың құрамына кіретін генерациялау объектілерінен де, электр энергиясын бірінші сатып алушыдан да (оның ішінде, осы Заңның 19-1-бабы 5-тармағының 7) тармақшасына сәйкес жанарғылатын энергия көздерінен электр энергиясының үлесін бөлу кезінде) және теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығынан да сатып алған кезде;

4) жанарғылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдардан екіжақты шарттар бойынша электр энергиясын сатып алуды жүзеге асырған кезде электр энергиясының көтерме сауда нарығының субъектілері;

5) ұлттық электр желісі арқылы электр энергиясын мемлекетаралық беруді жүзеге асырған кезде басқа мемлекеттердің уәкілетті ұйымдары төлейді.»

мынадай мазмұндағы 7-2-тармақпен толықтырылсын:

«7-2. Ұлттық электр желісін пайдалану бойынша көрсетілетін қызмет ақшын жүйелік оператормен жасалған шарт негізінде электр энергиясының көтерме сауда нарығының субъектілері болып табылатын энергия беруші ұйымдар, энергиямен жабдықтаушы ұйымдар, тұтынушылар және цифрлық майнерлер, олар осы Заңға сәйкес электр энергиясын бірінші сатып алушыдан электр энергиясын сатып алған кезде және электр энергиясының теңгерімдеуші нарығының есеп айырысу орталығымен, оның ішінде теңгерім провайдерлері арқылы теңгерімдеуші электр энергиясын және теріс теңгерімсіздіктерді сатып алу-сату операцияларын жүзеге асырған кезде төлейді.

Ұлттық электр желісін пайдалану бойынша көрсетілетін қызмет осы Заңның 13-бабы 7-1-тармағының 4) тармақшасында аталған электр энергиясының көтерме сауда нарығының басқа субъектілерін қоспағанда, осы Заңның 13-бабы 7-1-тармағында аталған электр энергиясының көтерме сауда нарығы субъектілеріне олар электр энергиясын бірінші сатып алушыдан электр энергиясын сатып алған кезде және электр энергиясының теңгерімдеуші нарығының есеп айырысу орталығымен теңгерімдеуші электр энергиясын және теріс теңгерімсіздіктерді сатып алу-сату операцияларын жүзеге асырған кезде көрсетілмейді.»

8-тармақ мынадай редакцияда жазылсын: «8. Энергия өндіруші және энергия беруші ұйымдардың, жүйелік оператордың бірінші басшылары, техникалық басшылары (бас инженері), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау қызметінің (бөлімінің) басшылары уәкілетті орган белгілеген тәртіппен, техникалық пайдалану қағидалары мен қауіпсіздік техникасы қағидаларын білудің біліктілік тексеруден өткеннен кейін тағайындалады.

Қазақстан Республикасының бірінші электр энергетикалық жүйесі электр станцияларының, электр желілерінің энергетикалық жабдығын, тұтынушылардың электр қондырғыларын пайдалануды, жөндеуді, баптауды және монтаждауды жүзеге асыратын персонал, сондай-ақ

сарашылар энергетикалық жабдық пен тұтынушылардың электр қондырғыларын пайдалану, жөндеу, баптау және монтаждау, сондай-ақ зерттеп-қарау жөніндегі қызметті жүзеге асыруға білімін тексеруден өтуге және тиісті қолжетімділігі болуға міндетті;»

14-тармақ мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

«Осы тармақтың талаптары:

1) Қазақстан Республикасының бірінші электр энергетикалық жүйесіне қосылмаған генерациялайтын қондырғылар өндіретін электр энергиясын пайдаланатын цифрлық майнерлерге;

2) тиісті қызмет түрімен (дата-орталықтар, өндірістік және өнеркәсіптік ғимараттар) электр желілеріне қосылуға техникалық шарттардың электрондық көшірмелерін ұсынған кезде және энергия беруші не энергия өндіруші ұйым берген техникалық шарттардың орындауын растаған кезде 2023 жылғы 1 сәуірге дейін энергия беруші ұйымның электр желілеріне қосылуды жүзеге асырған цифрлық майнерлерге қолданылмайды.»

25) 14-бапта:

«Осы тармақтың және 1-тармақтағы «және жылу» деген сөздер алып тасталсын;

2-тармақтағы «және жылу» деген сөздер алып тасталсын;

3-тармақтағы «, ал жылу энергиясының нарығы бір деңгейден – бөлшек сауда нарығынан» деген сөздер алып тасталсын;

6-тармақтағы «және энергиямен жабдықтаушы», «және жылу», «немесе жылу» деген сөздер алып тасталсын;

7-тармақтағы «немесе жылу» деген сөздер алып тасталсын;

26) 15-баптың 2-тармағында:

2) тармақша мынадай редакцияда жазылсын: «2) бір жылыға электр қуатының орталықтандырылған саудасын ұйымдастыруды және жүргізуді жүзеге асырады;»

мынадай мазмұндағы 3-2) тармақшамен толықтырылсын: «3-2) жүйелік оператормен келісумен кейін өзінің интернет-ресурсында сауда-саттыққа қатысушылар, берілген өтінімдер (берілген күні мен уақыты, бағасы, көлемі) туралы және сауда-саттық нәтижелері (күні, бағасы, көлемі, күні, мәміле тараптары) туралы ақпаратты қоса алғанда, орталықтандырылған сауда-саттық туралы ақпаратты күн сайын жариялайды;»

27) 15-3-бапта:

мынадай мазмұндағы 3-4, 3-5 және 3-6-тармақтармен толықтырылсын:

«3-4. Бірінші сатып алушыда тиісті есептік жылыға арналған электр қуатына болжамды сұранысқа жүйелік оператор енгізген, электр қуатының жүктемесін көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызмет көлемінен электр қуатының жүктемесін көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметті өткізуді көлемін ұлғайту есебінен туындаған қосымша кіріс пайда болған жағдайда, бірінші сатып алушы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметті қосымша сатып алуды жүзеге асырады.

3-5. Электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметті қосымша сатып алу осы баптың 3-1-тармағы бірінші бөлігінде 4) тармақшасына сәйкес бірінші сатып алушымен шарт жасасқан және шартта көрсетілген осы көрсетілетін қызмет көлемінен іс жүзінде асып кеткен энергия өндіруші ұйымдардың осы шартта көрсетілген бағадан аспайтын баға бойынша ай сайын жүзеге асырылады.

Бұл ретте электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметті қосымша сатып алу барлық мәлімделген көлемге орталықтандырылған сауда-саттықта электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметті өткізген энергия өндіруші ұйымдардан жүзеге асырылмайды.

3-6. Жүйелік оператор осы баптың 3-5-тармағына сәйкес нақты асып кету көлемін есептеуді уәкілетті орган белгілеген тәртіппен жүзеге асырады және бірінші сатып алушыға береді.»

8-тармақтың төртінші бөлігін бірінші абзацы «нәтиже» деген сөзден кейін «, оның ішінде» деген сөздермен толықтырылып, төртінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

«есептік корпоративтік табыс салығы шегеріле отырып, бірінші сатып алушының электр қуатының жүктемесін көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызмет бағасын есептеуі және оны интернет-ресурста орналастыруға қандағаларына сәйкес есептелген, электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметті бірінші сатып алушының сатып алу жөніндегі қызметінің жалпы нәтижесі және электр қуатының әзірлігін қамтамасыз ету бойынша қызмет көрсету негізге алынып қалыптастырылады.»

28) 15-4-бапта:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Жанғыртуға, кеңейтуге, реконструкциялауға және (немесе) жанартуға арналған инвестициялық келісімдер жұмыс істеп тұрған энергия өндіруші ұйымдардың жұмыс істеп тұрған (бұрыннан бар) электр станцияларының негізгі генерациялайтын жабдығына, сондай-ақ қосалқы жабдығына қатысты жасалады.»

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Инвестициялық келісім жасалатын жұмыс істеп тұрған энергия өндіруші ұйымдардың жұмыс істеп тұрған (бұрыннан бар) электр станцияларының қосалқы жабдығының тізбесі мен оған қойылатын талаптар уәкілетті орган белгілеген тәртіпке сәйкес белгіленеді.»

5-1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«5-1. Электр энергиясын бірінші сатып алушыдан электр энергиясын алатын тұтынушыларды электрмен жабдықтауды қамтамасыз ету үшін жасалатын инвестициялық келісімдерді қоспағанда, уәкілетті орган Тізілімге енгізген энергия өндіруші ұйымдар уәкілетті органмен жанғыртпауға, кеңейтуге, реконструкциялауға және (немесе) жанартуға арналған инвестициялық келісімдер жасасуға құқылы емес.»

29) 15-6-бапта:

1, 2 және 3-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Осы Заңның 15-1-бабының 8-тармағында көрсетілген жағдайда, уәкілетті орган осы Заңның 15-5-бабының 11-тармағында көзделген уәкілетті органмен жасалған шартқа сәйкес Тізілімге енгізілген көтерме сауда нарығының субъектілері құратын электр қуатының шамасын шегере отырып, болжамды тапшылықты жабу үшін электр қуатының көлеміне қатты отында электр энергиясын өндіруді жүзеге асыратын, жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға тендер өткізеді.

2. Тендер негізінде жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғылар үшін орналастыру орны (ауаны), отынның тиілі уәкілетті органның тапсырысы бойынша жүргізілген техникалық-экономикалық негіздеменің немесе алынған ала техникалық-экономикалық негіздеменің нәтижелері бойынша айқындалады.

3. Уәкілетті орган тендерлік құжаттама бекітілген күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей, бірақ әлеуетті инвесторлар тендерге қатысу үшін құжаттар мен материалдарды ұсынатын соңғы күнге дейін кемінде күнтізбелік он бес күн бұрын бұқаралық ақпарат құралдарында жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға тендер өткізуді туралы хабарландыруды жариялайды.»

4-тармақтың 1) тармақшасы «қондырғылардың» деген сөзден кейін «Қазақстан Республикасы Экология кодексінің талаптарына сәйкес келетін» деген сөздермен толықтырылсын;

5-тармақтың 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«2) тендерлік құжаттамаға сәйкес айқындалатын қаржы және материалдық ресурстарына бар екенін растайтын құжаттарды ұсынған әлеуетті инвесторлар қатысады.»

6-тармақта:

бірінші бөліктеп «күнтізбелік отыз күннен» деген сөздер «он бес жұмыс күнінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөліктегі «күнтізбелік он бес күн» деген сөздер «бес жұмыс күні» деген сөздермен ауыстырылсын;

үшінші бөліктегі «он» деген сөз «бес» деген сөзбен ауыстырылсын;

7-тармақтың екінші бөлігі «уәкілетті орган» деген сөздерден кейін «он бес жұмыс күні ішінде» деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы 7-1 және 7-2-тармақтармен толықтырылсын:

«7-1. Жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға қайталмаа тендер өткізілмеді деп танылған кезде және тек бір қатысушыдан ғана тендерлік өтінім берілген жағдайда, уәкілетті орган Қазақстан Республикасының Үкіметіне жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға шарт жасасу үшін

осы қатысушыны тендер жеңімпазы деп айқындау туралы ұсыныс жібереді.

7-2. Қазақстан Республикасының Үкіметі осы баптың 7-1-тармағына сәйкес ұсыныс келіп түскен кезде, олар орынды болған жағдайда, уәкілетті органға жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға шарт жасасуды тапсырады;»

8 және 10-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«8. Уәкілетті орган жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға тендер қорытындысы шығарылған күннен бастап күнтізбелік жиырма күн ішінде тендер жеңімпазымен жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салуға шарт жасасуды беру мерзімі және тендер жеңімпазының қабылдаған міндеттемелерді орындамағаны және (немесе) тиісінше орындамағаны үшін жауаптылық белгіленеді.»

«10. Осы баптың 8 және 9-тармақтарында көзделген шарттар уәкілетті орган негізінде жасалады, олар бойынша уәкілетті орган жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салу басталған күнге дейін жобалау-сметалық құжаттама мен мемлекеттік сараптамааның оң қорытындысы негізінде, электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызмет көлемін, электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметті сатып алу мерзімдерін және әзірлігін ұстап тұру бойынша көрсетілетін қызметке жеке тарифті түзетуді бір рет жүзеге асыруға құқылы;»

30) 15-10-бапта:

5 және 6-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«5. Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы теңгерімдеуші электр энергиясын әрбір теңгерімдеуші аймағы үшін жеке-жеке сатып алады.

Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы тиісті теңгерімдеуші аймағы үшін операциялық тәуліктің тиісті сағатында сатып алатын теңгерімдеуші электр энергиясының көлемі уәкілетті орган белгілеген тәртіппен айқындалады.

Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы теңгерімдеуші электр энергиясын:

1) көтеріп теңгерімдеуге қатысуға арналған тиісті іске қосылған өтінімдерде (теңгерімдеудің тиісті аймағында) көрсетілген бағалар бойынша, осы өтінімдердің нақты орындалуын ескере отырып, электр энергиясының теңгерімдеуші нарығында;

2) жүйелік оператордың басқа мемлекеттердің энергия жүйелерімен өзара іс-қимылы шеңберінде тиісті шарттарда көрсетілген бағалар мен талаптар бойынша (бұл ретте теңгерімдеуші электр энергиясын сатып алумен бір мезгілде теріс теңгерімсіздіктерді сатуға да жол беріледі) жүйелік оператордан сатып алуды жүзеге асырады.

Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы теңгерімдеуші электр энергиясын сатып алуды жүзеге асырған сағаттарда он теңгерімсіздіктерге жол берген электр энергиясының теңгерімдеуші нарығының субъектілері уәкілетті орган белгілеген тәртіппен, теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы есептеген теңгерімдеуші электр энергиясын сату бағалары бойынша өздері жол берген сағаттық он теңгерімсіздіктер көлемінде теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығынан теңгерімдеуші электр энергиясын сатып алуға міндетті.

Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы теңгерімдеуші электр энергиясын сатып алуды жүзеге асырған сағаттарда теріс теңгерімсіздіктерге жол берген электр энергиясының теңгерімдеуші нарығының субъектілері осы теріс теңгерімсіздіктерді уәкілетті орган белгілеген тәртіппен, теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы есептеген бағалар бойынша теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығына сатуға міндетті.

«Авария» режимі ретінде айқындалған тәулік сағаты үшін теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы мен электр энергиясының теңгерімдеуші нарығы субъектілері арасындағы теңгерімдеуші электр энергиясы мен теріс теңгерімсіздіктерді сатып алу-сату жөніндегі теңгерімдеуші аймағындағы барлық операциялар уәкілетті орган белгілеген тәртіпке сәйкес жүзеге асырылады.

6. Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы теңгерімдеудің әрбір аймағының теріс теңгерімсіздіктерін жеке-жеке сағатында.

Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы операциялық тәуліктердің тиісті сағатында сатып алатын теңгерімдеудің тиісті аймағындағы теріс теңгерімсіздіктер көлемі уәкілетті орган белгілеген тәртіппен айқындалады.

Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы теріс теңгерімсіздіктерді:

1) төмендетіп теңгерімдеуге қатысуға арналған тиісті іске қосылған өтінімдерде (теңгерімдеудің тиісті аймағында) көрсетілген бағалар бойынша, осы өтінімдердің нақты орындалуын ескере отырып, электр энергиясының теңгерімдеуші нарығында;

2) жүйелік оператордың басқа мемлекеттердің энергия жүйелерімен өзара іс-қимылы шеңберінде тиісті шарттарда көрсетілген бағалар мен талаптар бойынша (бұл ретте теріс теңгерімсіздіктерді сатумен бір мезгілде теңгерімдеуші электр энергиясын сатып алуға да жол беріледі) жүйелік операторға сатуды жүзеге асырады.

Теңгерімдеуші нарықтың есеп айырысу орталығы теріс теңгерімсіздіктерді сатуды жүзег

1, 15-18 <

ұйымдар, энергия беруші ұйымдар, тұтынушылар және цифрлық майнерлер, осы Заңның 13-бабының 7-1-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, жүйелік оператормен ұлттық электр желісін пайдалану бойынша қызмет көрсетуге арналған шарт жасасуға міндетті. Электр энергиясын бірінші алып алушының осы Заңның 13-бабы 7-1-тармағының 3) тармақшасында көзделген жағдайда, ұлттық электр желісін пайдалану бойынша қызмет көрсетуге немесе ұлттық электр желісі арқылы электр энергиясын беру бойынша қызметтер көрсетуге арналған шарттары жоқ электр энергиясының көтерме сауда нарығының субъектілері болып табылатын энергиямен жабықтаушы, энергия беруші ұйымдарға, тұтынушыларға және цифрлық майнерлерге электр энергиясын өткізуге (сатуына) тыйым салынады»;

7) тармақшадғы «басым тұтынушылар» деген сөздер «гибриді топ әкімшілер» деген сөздермен ауыстырылсын; 8) тармақша мынадай редакцияда жазылсын: «8) электр энергиясын бірінші алып алушымен жасалған электр энергиясын ұзақ мерзімді сатып алу-сату шарты бар жаңартылатын көздер арасында Қазақстан Республикасының жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау туралы заңнамасына сәйкес уәкілетті орган айқындаған тәртіппен, электр энергиясын өндіру-тұтыну теңгерімді электр энергиясын өндіру-тұтынумен көрсетілген тәуліктік графигінде сақталған кезде электр энергиясын нақты өндіру-тұтынумен тиісті сағаты басталғанға дейін екі сағаттан кешіктірмей жүйелік оператор бекіткен электр энергиясын өндіру-тұтынумен тәуліктік графигін ұлғайту (жоғары) немесе азайтып (төмен) өзара түзетуге жол беріледі»;

9-тармақтың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«9. Электр энергиясын бірінші алып алушының энергия өндіруші ұйымдардан, оның ішінде жаңартылатын энергия көздерін, қалдықтарды энергетикалық қалғе жа-ратуды және қайталама энергетикалық ресурстарды пайдаланатын ұйымдардан электр энергиясын, теңгерімдеуші электр энергиясы мен теріс теңгерімсіздіктерді, электр энергиясын беру, оның ішінде ұлттық электр желісі арқылы беру, техникалық диспетчерлендіру, электр энергиясын өндіру-тұтынуды теңгерімдеуді ұйымдастыру бойынша көрсетілетін қызметтерді, орталықтандырылған сауда нарығы операторының көрсетілетін қызметтерін сатып алуға байланысты құқықтық қатынастарға Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасы қолданылмайды.»

36) 22-баптың 2-тармағындағы «немесе жылу», «және жылу» деген сөздер алып тасталсын; 37) 25-бап мынадай мазмұндағы 13 және 14-тармақтармен толықтырылсын:

«13. Осы Заңның 7-1-бабында көрсетілген біліктілік талаптарына сәйкес келетін энергия беруші ұйымдар тұтынушыларды энергиямен жабықтау мақсатында электр энергиясын сатып алу жөніндегі қызмет түріне арналған лицензияны 2025 жылғы 1 қаңтарға дейінгі мерзімде алуға міндетті.

14. Осы Заңның 7-1-бабының талаптарына сәйкес келмейтін энергиямен жабықтаушы ұйымдарға берілген, энергиямен жабықтау мақсатында электр энергиясын сатып алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруға арналған лицензияларды және (немесе) лицензияға қосымшаларды (руқсаттарды және (немесе) руқсатқа қосымшаларды) лицензиар лицензиядан айыртуға (кері қайтарып алуға) немесе оның қолданысын тоқтата тұруға тиіс.»

5. «Қазақстан Республикасының қорғанысы және Қарулы Күштері туралы» 2005 жылғы 7 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына:

24-баптың 2-тармағының екінші бөлігіндегі «жылу энергиясын өндіру, беру, тарту және (немесе) онымен жабықтау» деген сөздер «жылу энергиясын өндіру, беру, тарту және өткізу» деген сөздермен ауыстырылсын.

6. «Жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау туралы»

2009 жылғы 4 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 1-бапта: «1-1) және 1-3) тармақшалар мынадай редакцияда жазылсын:

«1-1) аукциондық сауда-саттық – аукциондық сауда-саттықты ұйымдастырушы аукцион негізінде электрондық жүйеде ұйымдастыратын және өткізетін және жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілерін орналастыру жоспарын ескере отырып, осы жаңа объектілерді, оның ішінде электр энергиясын жинақтау жүйелерімен жараталған объектілерді, қалдықтарды энергетикалық қалғе жаратудың жаңа объектілерін салу жөніндегі жобаларды іріктеуге және жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері, қалдықтарды энергетикалық қалғе жарату объектілері өндіретін электр энергиясының аукциондық бағаларын айқындауға бағытталған процесс»;

«1-3) басым тұтынушылар – құрамына тікелей тұтынушылар және (немесе) өнеркәсіптік кешендер, электр энергиясын өндіру үшін қазба отындарын пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдар кіретін тұла немесе тұлғалар тобы және (немесе) өндіріп шығарған электр энергиясын осы тұлаға немесе тұлғалар тобы толық көлемде тұтынатын не электр энергиясын бірінші алып алушыға орталықтандырылған сауда-саттықта өткізетін, жұмыс істеп тұрған (2018 жылғы 1 қаңтардан кейін пайдалануға берілген және уәкілетті орган жаңартылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдар тізбесіне енгізілген) жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері және (немесе) жұмыс істеп тұрған (2021 жылғы 1 қаңтардан кейін, оның ішінде адалды жеті жылдық кезеңге арналған электр энергия-сын мен қуаттының бекітілген болжамды балансында есепке алынбаған, істен шыққан электр қуаттарын реконструкция-лаудан кейін пайдалануға берілген) қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектілерін меншік құқығымен немесе өзге де заңды негізде иеленетін энергия өндіруші ұйымдар»;

3) тармақша алып тасталсын; 6) тармақша мынадай редакцияда жазылсын: «6) жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдауға жұмсалатын шығындар – уәкілетті орган белгілеген тәртіппен айқындалатын, жасыл энергияны тұтынушыларға тиесілі шығындарды шегергенде, жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері, қалдықтарды энергетикалық қалғе жарату объектілері өндірген электр энергиясын сатып алуға арналған бірінші алып алушының шығындары, электр энергиясын өндіру-тұтынуды теңгерімдеуді ұйымдастыру бойынша көрсетілетін қызметтерге жұмсалатын тиісті шығындар, электр энергиясының теңгерімдеуші нарығында жұмсалған шығындар (кірістерді шегергенде), резервтік қорды қалыптастыруға арналған шығындар және оның қызметін жүзеге асыруға байланысты шығындар»;

7) тармақша алып тасталсын; 7-1) және 8) тармақшалар мынадай редакцияда жазыл-сын:

«7-1) жаңартылатын энергия көздерін пайдалану қондырғысы – электр энергиясын өндіруге арналған, жаңар-тылатын энергия көздері пайдаланылатын технологиялық және қосалқы жабыдық»;

«8) жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектісі – жаңартылатын энергия көздерін пайдалана отырып электр энергиясын өндіруге арналған техникалық құрылғылар және жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектісін пайдалану үшін технологиялық тұрғыдан қажетті және жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектісі меншік иесінің балансындағы, олармен өзара байланысты құрыл-ғысжайлар мен инфрақұрылым»;

8-1) тармақшадғы «, тасқындық электр энергиясы» деген сөздер алып тасталсын;

9-6) тармақша мынадай редакцияда жазылсын: «9-6) резервтік қор – электр энергиясын бірінші алып алушы қалыптастыратын қор, оның ақшасы арнаулы банк шотында сақталды және электр энергиясының көтерме сауда нарығы субъектілері тарапынан төлем жасалау немесе төлемді кідірту салдарынан туындайтын қасалдық ашықтықтар мен электр энергиясын бірінші алып алушының жаңартылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдар алдындағы берешегін жабуға ғана пайдаланылады»;

9-7) тармақша алып тасталсын; 9-7) тармақша мынадай редакцияда жазылсын: «11) уәкілетті орган – жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау саласындағы басшылықты және сала-аралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган»;

мынадай мазмұндағы 12-1) тармақшамен толықтырылсын:

«12-1) электр энергиясын жинақтау жүйесі – электр энергиясын жинақтауға, сақтауға және беруге арналған автоматтандырылған басқару жүйесі бар техникалық құрылғы және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оны пайдалану үшін технологиялық тұрғыдан қажетті, онымен өзара байланысты құрылғылар мен инфрақұрылым»;

14) тармақша алып тасталсын; 2) 2-баптың 3-2-тармағында: бірінші бөлігеті «шартты» деген сөз алып тасталсын; екінші бөлігеті 1) тармақшасы «билік ету» деген сөздер «билік ету арқылы тікелей немесе жанама түрде (заңды тұла арқылы немесе бірнеше заңды тұла арқылы) айқындау мүмкіндігі түсініледі.» деген сөздермен ауыстырылып, мы-надай мазмұндағы екінші абзацпен толықтырылсын: «Ұлттық компаниялар үшін заңды тұлғаның дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлес-теріннің, пайларының) кемінде қырық пайызына билік етуге жол беріледі»;

үшінші бөлік «, ұлттық компаниялар үшін әрбір кел-есі заңды тұлғанын басқа заңды тұлғаның дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің, пайларының) кемінде қырық пайызына билік етуіне жол беріледі» деген сөздермен толықтырылсын; төртінші бөлігеті «шартты» деген сөз алып тасталсын; 3) 3-бапта:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын: «1. Жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау саласындағы мемлекеттік реттеу экономиканың энергия-ны қажетсінуін және қоршаған ортаға электр және жылу энергиясын өндіру секторының әсерін азайту және электр энергиясын өндіру кезінде жаңартылатын энергия көздерін пайдаланудың үлесін ұлғайту үшін жаңартылатын энергия көздерін пайдалана отырып электр энергиясын өндіруге қолдай жағдай жасау мақсатында жүзеге асырылады.»;

2-тармақтың бірінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын: «2. Электр энергиясын өндіру үшін жаңартылатын энер-гия көздерін пайдалануды қолдау саласындағы мемлекеттік реттеу»;

4) 4-баптың 1-тармағының 2) тармақшасы мынадай ре-дакцияда жазылсын:

«2) жаңартылатын энергия көздерін пайдалана отырып энергия өндіруді ынталандыру»;

5) 5-бапта: 8-1) және 8-2) тармақшалар мынадай редакцияда жа-зылсын:

«8-1) электр энергиясын бірінші алып алушының электр энергиясын сатудан түсетін кірістерінің жеткіліксіз болуы салдарынан жаңартылатын энергия көздерін пай-даланатын энергия өндіруші ұйымдардың алдындағы мін-деттемелерін орындауы мүмкін болмаған жағдайда, оны мемлекеттік қаржылай қолдауды жүзеге асырады»; 8-2) электр энергиясын бірінші алып алушыға мем-лекеттік қаржылай қолдау беру қандаларын бекітеді»;

мынадай мазмұндағы 8-3) тармақшамен толықтырылсын: «8-3) Қазақстан Республикасының Конституциясында, Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде өзіне жүктелген өзге де функцияларды орындайды.»;

6) 6-бапта: 5-3) және 5-4) тармақшалар мынадай редакцияда жа-зылсын:

«5-3) электр энергиясын бірінші алып алушының басым тұтынушыға күнтізбелік жылдың қорытындысы бой-ынша электр энергиясының тиісті үлесін қайта есептеуі мен қайта бөлуінің тәртібін әзірлейді және бекітеді»; 5-4) басым тұтынушыларға жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілерін орналастыру жоспары-на және Қазақстан Республикасының бірінші алып алушы энергетикалық жүйесінің техникалық мүмкіндіктеріне сәйкес жаңартылатын энергия көздерінің түрлерін, жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектісі қуатының көлемі мен орналастығын жерін келіседі»;

7) 6-1-бап алып тасталсын; 8) 7-1-бапта:

1 және 2-1-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Желілеріне жаңартылатын энергия көздерін және қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектілері, қалдықтарды энергетикалық қалғе жарату объектілері қосылған энергия беруші ұйымдар өздерінің желілеріне жаңартылатын энергия көздерін және қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектілері, қалдық-тарды энергетикалық қалғе жарату объектілері берген электр энергиясының көлемі туралы электр энергиясын коммерциялық есепке алу аспаптарының көрсеткіштері негізінде айқындалған мәліметтерді ай сайын электр энергия-сын бірінші алып алушыға ұсынуға міндетті.»;

«2-1. Басым тұтынушылар осы баптың 2-тармағының 2) және 3) тармақшаларында, сондай-ақ 6, 6-1, 6-2 және 8-тармақтарында көзделген міндеттерді атқарды.

Басым тұтынушылар жаңартылатын энергия көздерін, қалдықтарды энергетикалық қалғе жаратуға пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдар өндірген электр энергиясын сатып алуға электр энергиясын бірінші алып алушымен жыл сайын үділік нысанға сәйкес шарттар жасасуға міндетті.

Басым шартты тұтынушылар қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектісін салу кезінде объект пайдалануға берілгенге дейін үш жүз алыс бес күннен кешіктірмей уәкілетті орган мен жүйелік операторды қайталама энергетикалық ресурстардың түрін, қуат көлемін және орналасқан жерін көрсете отырып, қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектісінің құрылысы туралы хабарлар етеді.»;

4-3-тармақ алып тасталсын;

5 және 6-3-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын: «5. Электр энергиясын бірінші алып алушы «Аудиторлық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жылдық қаржылық есептілікке аудит жүргізуіне және оның нәтижелерін уәкілетті органға ұсынуға міндетті.»;

«6-3. Қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектісі пайдалануға берілгеннен кейін қайталама энергетикалық ресурстарды пайдаланатын энергия өндіруші ұйым не онымен бір тұлғалар тобына кіретін және бір өндірген энергия өндіруші ұйым мен жүйелік оператор ара-сында он жыл бойы қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектісінің белгіленген электр қуатының кемінде жырма пайызын ұлғайтуға немесе азайтуға реттеу диапазо-нында жүйелік оператордың электр қуатын реттеу бойынша көрсетілетін қызметтерді шарт жасасу жылының алдындағы күнтізбелік жыл үшін сатып алуының орташа өлшемді шарттық бағасына тең баға бойынша осы қызметтерді көрсетуге арналған шарт жыл сайын жасалады.»;

8-тармақтағы «және тасқындық электр энергиясын өндіру мен желіге жіберуді жүзеге асыратын энергия өндіруші ұйымдарды» деген сөздер алып тасталсын; 8) 8-1-бапта:

1 және 2-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Қаржы-есеп айырысу орталығының жаңартылатын энергия көздерін, қалдықтарды энергетикалық қалғе жа-ратуды пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдармен сатып алу-сату шарттарында көзделген тіркелген тари-фтілер осы Заң қолданыса енгізілгенге дейін жасалған шарттардың қолданысы тоқтатылғанға дейін, бірақ шарттар жасалған күннен бастап он бес жылдан аспайтын мерзімде қолданылады.»

2. Қаржы-есеп айырысу орталығының жаңартылатын энергия көздерін, қалдықтарды энергетикалық қалғе жа-ратуды пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдармен сатып алу-сату шарттарында көзделген тіркелген тарифтер және аукциондық бағалар Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен жыл сайын индекстеледі.

Бұл ретте Қазақстан Республикасындағы Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарында қолдау көзделген жаңартылатын энергия көздерін, қалдықтарды энергетикалық қалғе жа-ратуды пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдармен сатып алу-сату шарттарындағы және экономикалық негізділігіне қарай тіркелген тарифтер Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен, ұлттық валютаның шетел ва-люталарына қатысты айырбастау бағамының өзгеруі ескеріле отырып, жыл сайын индекстелуге жатады.»;

3-тармақ алып тасталсын; 10) 9-бапта:

2-2-тармақ мынадай редакцияда жазылсын: «2-2. Егер басым тұтынушы қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектісін пайдалануға берсе, оған қайта бөлінетін жаңартылатын энергия көздерін пайдала-нуды қолдауға жұмсалатын шығындардың үлесі осы баптың 2-1-тармағына сәйкес есептеледі.»

Бұл ретте басым тұтынушының электр энергиясын

бірінші алып алушыдан электр энергиясын жоспарлы сатып алуының есептерде ескерілетін көлемі уәкілетті орган бекіткен тәртіппен қаржы-есеп айырысу орталығының басым тұтынушымен сатып алу-сату шартының қолданылуына қарай әрбір келесі жылы пропорционалды түрде төмендетілетін, 2020 жылы қаржы-есеп айырысу орталығынан басым тұтынушы нақты сатып алған электр энергиясы көлемінің шамасына тең болатын шамадан төмен болмауға тиіс.»;

мынадай мазмұндағы 2-3-тармақпен толықтырылсын:

«2-3. Басым тұтынушы жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдауға жұмсалатын шығындарын уәкілетті орган белгілеген тәртіппен жылына бір рет тікелей тұтынушылар мен оның құрамына кіретін өнеркәсіптік кешендер арасында дербес бөледі.»;

3, 4, 4-1 және 4-2-тармақтар алып тасталсын; 4-3-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«4-3. Кәсіпкерлік қызмет субъектілері уәкілетті органды, электр энергиясын бірінші алып алушыны және жүйелік операторды жаңартылатын энергия көздерін және (немесе) қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектісін жоспарлап отырған іске қосу туралы жаңартылатын энергия көздерінің және (немесе) қайталама энергетикалық ресурстардың түрін, қуат көлемін және оның орналасқан жерін көрсете отырып, күнтізбелік үш жүз алыс бес күннен кешіктірмей хабарлар етеді.

Уәкілетті орган кәсіпкерлік қызмет субъектілерінің ха-барламасында көрсетілген жаңартылатын энергия көздерін және (немесе) қайталама энергетикалық ресурстарды пайдалану объектісін жоспарлап отырған іске қосу бойынша мерзімдер асып кеткен жағдайда, осы субъектінің өтініші негізінде мерзімдерді түзетуді жүргізеді.»;

6-тармақ алып тасталсын;

7-тармақта: екінші бөлігеті «және тасқындық электр энергиясын өндіру мен желіге жіберуді (суды табиғат қорғау мақсатында ағызу кезеңінде және тасқындық электр энергиясы көлемінде) жүзеге асыратын энергия өндіруші ұйымдар (гидроэлектр станциялары)» деген сөздер алып тасталсын;

үшінші бөлік алып тасталсын; мынадай мазмұндағы 7-1-тармақпен толықтырылсын:

«7-1. Осы Заңның 9-бабы 1-тармағының 2) тармақшасына сәйкес жаңартылатын энергия көздерін және (немесе) қайталама энергетикалық ресурстарды пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдардан электр энергиясын сатып алуға жүзеге асыратын басым тұтынушылар Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен энергия беруші ұйымдардың осы электр энергия-сын беруге көрсетілетін қызметіне арналған тарифке уақытша төмендеу коэффициентінің алуға құқылы.»;

11) 10-баптың 5-тармағындағы «және жылу» деген сөздер алып тасталсын;

12) 11-1-бап мынадай мазмұндағы үшінші, төртінші және бесінші бөліктермен толықтырылсын:

«Осы Заңның 9-бабы 2-2-тармағы екінші бөлігінің күші энергия өндіруші ұйымдары 2020 жылы электр энергиясын қаржы-есеп айырысу орталығына сағаты жүзеге асырған басым тұтынушыларға олар қаржы-есеп айырысу орталығымен жасасқан сатып алу-сату шарттарының қолданысы тоқтатылғанға дейін қолданылады.»

Осы Заңның 9-бабы 7-1-тармағының күші 2022 жылғы 1 қаңтарға дейін туындаған құқықтық қатынастарға қолданылмайды.

Осы Заңның 9-бабы 8-тармағының күші жаңартылатын энергия көздерін пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдарға қатысты олардың жаңартылатын энергия көздерін қолдау бойынша қаржы-есеп айырысу орталығымен электр энергия-сын сатып алу-сату шарттарының қолданысы тоқтатылғаннан кейін қолданысын тоқтатады.».

7. «Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру туралы» 2012 жылғы 13 қаңтардағы Қазақстан Респу-бликасының Заңына:

1) 8-баптың 4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Тұтынушылар Қазақстан Республикасының жылу энергетикасы туралы заңнамасына және жасалған шарттарға сәйкес жылу энергиясын есепке алу аспаптарының болуына немесе болмауына, тұтыну көлеміне қарай және (немесе) өзге де өлшемшарттар бойынша сараланған тарифтер бойынша тұтынылған жылу энергиясы үшін ақы төлеуді жүргізеді.»;

2) мынадай мазмұндағы 15-1-баппен толықтырылсын: «15-1-бап. Ғимараттардың, құрылыстар мен құрылыс-жайлардың энергия тиімділігі сыныбының талаптарына сәйкестігін жобадан кейінгі талау

1. Ғимараттардың, құрылыстар мен құрылысжайлардың энергия тиімділігі сыныбының талаптарына сәйкестігін жобадан кейінгі талау (жұдан әрі – жобадан кейінгі талау) жаңа ғимараттар, құрылыстар мен құрылысжайлар салу немесе бұрыннан бар ғимараттарды, құрылыстар мен құрылысжайларды өзгерту (кеңейту, жаңғырту, техникалық қайта жаратқандыру, реконструкциялау, күрделі жөндеу) жобалары бойынша іске асырылған қызметтің сәйкестігін растау мақсатында уәкілетті орган айқындаған тәртіппен жүргізіледі.

2. Жобадан кейінгі талауды тиісті ғимарат, құрылыс және құрылысжай пайдалануға берілгеннен кейін он сегіз ай ішінде жүргізіледі.

3. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген мерзімнен кешіктірмей жобадан кейінгі талауды нәтижелері бойынша қорытынды дайындалды, оңа жаңа ғимараттар, құрылыстар мен құрылысжайлар салу немесе бұрыннан бар ғимараттарды, құрылыстар мен құрылысжайлар салу немесе бұрыннан бар ғимараттарды, құрылыстар мен құрылысжайларды өзгерту (кеңейту, жаңғырту, техникалық қайта жаратқандыру, реконструкциялау, күрделі жөндеу) жобалары бойынша іске асырылған қызметтің сәйкестігі немесе сәйкес еместігі туралы тұжырым жасалады.

4. Жобадан кейінгі талауды қорытындылары бойынша ғимараттардың, құрылыстар мен құрылысжайлардың энергия тиімділігі сыныбының талаптарына сәйкес еместігі анықталған жағдайда, тиісті ғимараттың, құрылыстың және құрылысжайдың тапсырыс берушісі мен құрылыс салушысы Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында айқындалған мерзім ішінде олардың осындай сәйкессіздікті жоюы үшін қорытынды жіберіледі.»;

4) 20-бап мынадай мазмұндағы 6-3) тармақшамен толықтырылсын:

«6-3) жобадан кейінгі талауды жүзеге асырады».

8. «Рұқсаттар және хабарламаалар туралы» 2014 жылғы 16 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 1-қосымшаның 5-жолы 3-бағаны 1-тармағының 3) тармақшасындағы «жылумен жабықтау, сондай-ақ қоныс-аралық аумақтарда орналастырып өндірістік кешендерді жылумен жабықтау схемаларын» деген сөздер «жылумен жабықтауды, сондай-ақ қонысаралық аумақтарда орнала-стырып өндірістік кешендерді жылумен жабықтауды дамыту схемаларын» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 3-қосымшаның 8-тармағы «объектілерін» деген сөзден кейін «, жылу энергиясы көздерін, орталықтандырылған жылумен жабықтау жүйесінің жылу желілерін» деген сөздермен толықтырылсын.

9. «Табиғи монополиялар туралы» 2018 жылғы 27 жел-тоқсандығы Қазақстан Республикасының Заңына:

</

1, 15-19 <

мемлекеттік қала құрылысы кадастрының автоматтандырылған ақпараттық жүйесінде орналастырумен және (немесе) оны жанартып отырумен» деген сөздермен толықтырылсын;

5-тармақтың бірінші бөлігі «кеңесі арқылы» деген сөздерден кейін «немесе уәкілетті органның ақпараттық жүйесі арқылы» деген сөздермен толықтырылсын;

11) 26-бапта:

1-тармақ мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын:

«3-1) уәкілетті органды міндетті түрде хабардар ете отырып, төтенше жағдайлардың немесе авариялардың алдын алу үшін шұғыл жөндеу жұмыстарын жүзеге асыру мақсатында бекітілген тарифтік сметада шығындар баптарын дербес қайта бөлуге»;

2-тармақтың бірінші бөлігінде:

мынадай мазмұндағы 7-1) тармақшамен толықтырылсын:

«7-1) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпке сәйкес есепке алу аспаптарының көрсеткіштері немесе көрсетілетін қызметтерді тұтыну нормалары бойынша тұтынушыларға көрсетілген қызмет үшін есепке жазуды жүргізуге»;

11) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«1) сырттағы ауаның нақты температурасын ескере отырып, жылу энергиясын өткізу бойынша реттеліп көрсетілетін қызметтің құнын тұтынушыларға тікелей не тұтынушының тұрған жерін анықтау мүмкін болмаған жағдайда, жылу энергиясын өткізу бойынша реттеліп көрсетілетін қызметке ақы төлеу кезінде тарифті төмендету арқылы қайта есептеуді жүргізуге»;

2-бап.

1. Осы Заң:

1) 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 2-тармағын;

2) 2024 жылғы 1 сәуірден бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 4-тармағы 37) тармақшасының үшінші абзацын;

3) 2024 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 4-тармағы 30) тармақшасының екінші – он тоғызыншы абзацтарын;

4) 2024 жылғы 1 желтоқсаннан бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 4-тармағы 37) тармақшасының екінші абзацын;

5) 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 4-тармағы 2) тармақшасының қырқыншы және қырық бірінші абзацтарын және 24) тармақшасының он үшінші, он төртінші, он бесінші және он жетінші абзацтарын;

6) 2025 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 4-тармағы 2) тармақшасының жиырма алтыншы

және жиырма жетінші абзацтарын, 6) тармақшасының үшінші және төртінші абзацтарын, 22) тармақшасының екінші, үшінші, төртінші және бесінші абзацтарын, 6-тармағы 10) тармақшасының екінші, үшінші, төртінші, он бесінші және он алтыншы абзацтарын, 12) тармақшасының екінші және үшінші абзацтарын, 9-тармағы 1) тармақшасының екінші және үшінші абзацтарын және 2) тармақшасын;

7) 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 7-тармағының 2) және 3) тармақшаларын;

8) 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 8-тармағының 1) тармақшасын қоспағанда, алғашқы ретке сон қолданысқа енгізіледі.

2. «Электр энергетикасы туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 7-1-бабы 2024 жылғы 1 сәуірден бастап 1 желтоқсанға дейін мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

«7-1-бап. Электр энергетикасы саласындағы лицензиялау Электр энергетикасы саласындағы жекеменшік қызмет түрлері Қазақстан Республикасының рұқсаттар және хабарламалар туралы заңнамасына сәйкес лицензиялауға жатады.

Энергиямен жабдықтау мақсатында электр энергиясын сатып алуды осы қызмет түрімен айналысуға арналған лицензиясы бар энергиямен жабдықтаушы ұйымдар жүзеге асырады.

Энергиямен жабдықтау мақсатында электр энергиясын сатып алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруға арналған лицензия Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 124-5-бабы 2 және 3-тармақтарының талаптарына сәйкес бағаларды мемлекеттік реттеу қолданылатын, қоғамдық маңызды нарық субъектісі мәртебесі бар ұйымдарға беріледі.»

3. Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 124-5-бабы 2 және 3-тармақтарының талаптарына сәйкес бағаларды мемлекеттік реттеу қолданылатын, қоғамдық нарық субъектісі мәртебесі бар энергиямен жабдықтаушы ұйымдарға берілген лицензиялар қолдансын 2025 жылғы 1 қаңтарға дейін сақтайды деп белгіленсін.

4. Осы баптың 3-тармағында көрсетілген энергиямен жабдықтаушы ұйымдар 2025 жылғы 1 қаңтарға дейінгі мерзімде «Электр энергетикасы туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 25-бабының 13-тармағында айқындалған энергия беруші ұйымдарға тұтынушыларды беруді қамтамасыз етуге міндетті.

Қазақстан Республикасының Президенті Қ.ТОҚАЕВ

Астана, Ақорда, 2024 жылғы 8 шілде № 121-VIII ҚРЗ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1 <

«168-бап. Энергия өндіруші немесе энергия беруші ұйымның инвестициялық бағдарламаны орындамауы

1. Энергия өндіруші немесе энергия беруші ұйымның инвестициялық бағдарламаларға бекітілген іс-шараларды сақтамауы, сол сияқты орындамауы немесе тиісінше орындамауы –

лауазымды адамдарға – елу, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне – екі жүз сексен, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – үш жүз жиырма, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бір мың алты жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

2. Энергия өндіруші немесе энергия беруші ұйымның табиғи монополиялар салаларында басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті орган енгізген инвестициялық бағдарламаны орындау туралы нұсқаманы орындамауы –

тұтынушылардан алынған және инвестициялық бағдарламаны іске асыру мақсатында пайдаланылмаған сомалардың он пайызы мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

3. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, кіріс (түсім) алуа алмай келген әрекет (әрекетсіздік) –

әкімшілік құқық бұзушылық жасау нәтижесінде алынған кірістің (түсімнің) жиырма пайызы мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.»

2) 172-бапта:

такырып «Электр энергетикасы туралы» деген сөздерден кейін «және жылу энергетикасы саласындағы» деген сөздермен толықтырылсын;

үшінші бөліктің бірінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың жылумен жабдықтау субъектілерінің мемлекеттік органдар сурау салған, Қазақстан Республикасының электр энергетикасы туралы және жылу энергетикасы саласындағы заңнамасында көзделген өз өкілеттіктерін жүзеге асыруына қажетті ақпаратты ұсынбауы, уақтылы, анық немесе толық ұсынбауы →»;

3) 293-баптың такырыбы және бірінші бөлігінің бірінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

«293-бап. Мемлекеттік энергетикалық тізілім субъектісінде энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру жөніндегі қорытындының болмауы

1. Мемлекеттік энергетикалық тізілім субъектісінде энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру жөніндегі қорытындының болмауы →»;

4) 300-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«300-бап. Электр қондырғыларын орнатудың, электр станциялары мен желілерін техникалық пайдаланудың, электр станциялары мен жылу желілерінің жылу-механикалық жабдығын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасының, тұтынушылардың электр қондырғыларын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасының, тұтынушылардың электр қондырғыларын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасының бекітілген қағидаларын бұзу, сондай-ақ энергия тұтынудың белгіленген режимдерін бұзу

1. Авария, қоршаған ортаның ластануы, өрт қатерін немесе қызмет көрсетуші персоналдың өміріне қауіп төндіретін жай-күйге алып келген, электр қондырғыларын орнатудың, электр станциялары мен желілерін техникалық пайдаланудың, электр станциялары мен жылу желілерінің жылу-механикалық жабдығын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасының, тұтынушылардың электр қондырғыларын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасының бұзу, сондай-ақ энергия тұтынушыларды шектеуге және (немесе) оған ажыратуға алып келген, энергия тұтынудың белгіленген режимдерін бұзу –

энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың және жылумен жабдықтау субъектісінің лауазымды адамдарына немесе бірінші басшыларына елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекеттер –

энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың және жылумен жабдықтау субъектісінің лауазымды адамдарына немесе бірінші басшыларына елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

3. Жабдықтың, нұмараттар мен құрылысжайлардың техникалық жай-күйіне, белгіленген пайдалану көрсеткіштерінің тұрақтылығын, дайындық жұмыстарының орындалу толықтығын қамтамасыз ететін жөндеу жұмыстары көлемдерінің орындалуына, жөндеу жұмыстарының жоспарланған ортандық қосалқы бөлшектермен және материалдармен уақтылы қамтамасыз етуге, сондай-ақ орындалған жөндеу жұмыстарының мерзімдері мен сапасына жаппа басшылық жасау бөлігінде, сондай-ақ қауіпсіздік техникасы бойынша жұмысқа жаппа басшылық жасау бөлігінде электр станциялары мен желілерін техникалық пайдалану қағидаларын бұзу –

энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың және жылумен жабдықтау субъектісінің лауазымды адамдарына немесе бірінші басшыларына елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

4. Осы баптың үшінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекеттер –

энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың және жылумен жабдықтау субъектісінің лауазымды адамдарына немесе бірінші басшыларына бір жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.»

5) мынадай мазмұндағы 300-2-бапмен толықтырылсын:

«300-2-бап. Энергия өндіруші ұйымдардың және жылу өндіруші субъектілердің бекітілген отын қоры нормативтерін күзгі-қысқы кезеңде сақтамауы

1. Энергия өндіруші ұйымдардың және жылу өндіруші субъектілердің бекітілген отын қоры нормативтерін күзгі-қысқы кезеңде сақтамауы –

шағын кәсіпкерлік субъектілеріне – бір жүз, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бес жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бір мың айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

2. Электр станциясының негізгі жабдығының және қазандықтың тоқтауына алып келген, энергия өндіруші ұйымдардың және жылу өндіруші субъектілердің бекітілген отын қоры нормативтерін сақтамауы –

шағын кәсіпкерлік субъектілеріне – екі жүз, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бір мың, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне екі мың айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.»

6) 301-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«301-бап. Әзірлік паспортын алу мерзімін бұзу

1. Энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың, жылумен жабдықтау субъектілерінің жұмысқа әзірлік паспортын алу мерзімін күзгі-қысқы кезеңде бұзуы –

лауазымды адамдарға – елу, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне – бір жүз елу, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бес жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бір мың бес жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған іс-әрекет –

лауазымды адамдарға – бір жүз, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне – екі жүз, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бір мың, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне екі мың айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

7) 301-2-бапта:

бірінші бөліктің бірінші абзацы «ұйымдардың» деген сөзден кейін «және жылумен жабдықтау субъектілерінің» деген сөздермен толықтырылсын;

екінші бөліктің бірінші абзацы «ұйымдардың» деген сөзден кейін «және жылумен жабдықтау субъектілерінің» деген сөздермен толықтырылсын;

8) мынадай мазмұндағы 301-3-бапмен толықтырылсын:

«301-3-бап. Электр станцияларының, жылу энергиясы көздерінің, жылу және электр желілерінің жабдықтарына, нұмараттары мен құрылысжайларына техникалық қызмет көрсетуді және оларды жөндеуді ұйымдастыру қағидаларын бұзу

1. Энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың, жылумен жабдықтау субъектілерінің электр станцияларының, жылу және электр желілерінің жабдықтарын, нұмараттары мен құрылысжайларын жөндеудің перспективалық жоспарын бекіту бөлігінде электр станцияларының, жылу энергиясы көздерінің, жылу және электр желілерінің жабдықтарына, нұмараттары мен құрылысжайларына техникалық қызмет көрсетуді және оларды жөндеуді ұйымдастыру қағидаларын бұзуы –

энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың және жылумен жабдықтау субъектісінің лауазымды адамдарына немесе бірінші басшыларына елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

2. Жөндеу мерзімдері мен түрлерін сақтау бөлігінде электр станцияларының, жылу энергиясы көздерінің, жылу және электр желілерінің жабдықтарына, нұмараттары мен құрылысжайларына техникалық қызмет көрсетуді және оларды жөндеуді ұйымдастыру қағидаларын бұзу, оның ішінде электр станцияларының, жылу энергиясы көздерінің, электр беру желілерінің, қосалқы станциялардың және жылу желілерінің негізгі жабдығын жөндеу мерзімдерін келісімдеріне ауыстыру –

энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың және жылумен жабдықтау субъектісінің лауазымды адамдарына немесе бірінші басшыларына елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

3. Осы баптың екінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекет –

энергия өндіруші, энергия беруші ұйымдардың және жылумен жабдықтау субъектісінің лауазымды адамдарына немесе бірінші басшыларына бір жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.»

9) 302-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«302-бап. Электр желілерін бұлдіру

1. Кернеуі 1000 вольтқа дейінгі электр желілерін (әуе электр беру желілерін, жерасты және суасты көбі желілерін,

трансформаторлық және өзгертуші шағын станцияларды, бөліп таратқыш құрылыстар мен ауыстырып қосқыш пункттері) бұлдіру –

жеке тұлғаларға – елу, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға – бір жүз елу, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – екі жүз елу, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бес жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

2. Кернеуі 1000 вольттан асатын электр желілерін (әуе электр беру желілерін, жерасты және суасты көбі желілерін, трансформаторлық және өзгертуші шағын станцияларды, бөліп таратқыш құрылыстар мен ауыстырып қосқыш пункттері) бұлдіру –

жеке тұлғаларға жетпіс бес, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға – екі жүз елу, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бес жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бір мың айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

3. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, тұтынушыларды электр энергиясымен қамтамасыз етуде іркіліс туғызған және залал келтірген, сол сияқты бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекет –

жеке тұлғаларға – бір жүз, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға – үш жүз, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бес жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бір мың айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

4. Осы баптың екінші бөлігінде көзделген, тұтынушыларды электр энергиясымен қамтамасыз етуде іркіліс туғызған және залал келтірген, сол сияқты бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекет –

жеке тұлғаларға – бір жүз елу, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға – үш жүз, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бес жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бір мың айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

5. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, тұтынушыларды электр энергиясымен қамтамасыз етуде іркіліс туғызған және залал келтірген, сол сияқты бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекет –

жеке тұлғаларға – бір жүз елу, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға – үш жүз, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бес жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бір мың айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.»

10) 18-тарау мынадай мазмұндағы 309-2-бапмен толықтырылсын:

«309-2-бап. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесінің және (немесе) желілікті жылумен жабдықтау жүйесінің жылу желілеріне өз бетінше қосылу

1. Орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйесінің және (немесе) желілікті жылумен жабдықтау жүйесінің жылу желілеріне өз бетінше қосылу –

жеке тұлғаларға – елу, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға – бір жүз, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – екі жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бес жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекет –

жеке тұлғаларға – бір жүз, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға – екі жүз, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бес жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне бір мың айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.»

11) 690-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Мемлекеттік энергетикалық қадағалау және бақылау жөніндегі орындар осы Кодекстің 172 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілерін және жылу энергиясын тұтынушыларды қоспағанда), 300 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілерін және жылу энергиясын тұтынушыларды қоспағанда), 300-1, 300-2 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілерін және жылу энергиясын тұтынушыларды қоспағанда), 301-1 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілерін қоспағанда), 301-2 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілерін қоспағанда), 304 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілерін және жылу энергиясын тұтынушыларды қоспағанда), 304 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілерін және жылу энергиясын тұтынушыларды қоспағанда), 309-1, 309-2 (орталықтандырылған жылумен жабдықтау жүйелері шеңберіндегі жылу желілері бөлігінде)-баптарында көзделген әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарайды.»

12) 729-бапта:

бірінші бөлікте:

«172 (бірінші, үшінші, төртінші және бесінші бөліктерінде (барлық қуаттағы қазандықтар, жылу желілері және жылу энергиясы бөлігінде)» деген сөздер «172 (үшінші, бесінші және алтыншы бөліктерінде (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілері және жылу энергиясын тұтынушылар бөлігінде)» деген сөздермен ауыстырылсын;

«300 (барлық қуаттағы қазандықтар, жылу желілері және жылу энергиясын тұтынушылар бөлігінде), 301 (барлық қуаттағы қазандықтар және жылу желілері бөлігінде), 301-2 (барлық қуаттағы қазандықтар және жылу желілері бөлігінде), 303 (барлық қуаттағы қазандықтар және жылу

энергиясы бөлігінде), 304, 305 (жылу желілері мен тұрмыстық және коммуналық-тұрмыстық тұтынушылардың газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің күзет аймақтары бөлігінде), 306 (бірінші және екінші бөліктерінде), 307 (коммуналық-тұрмыстық тұтынушылар бөлігінде)» деген сөздер

«300 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілері және жылу энергиясын тұтынушылар бөлігінде), 300-2 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілері бөлігінде), 301 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілері бөлігінде), 301-1 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілері бөлігінде), 301-2 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілері бөлігінде), 301-3 (жергілікті жылумен жабдықтау жүйесіндегі жылумен жабдықтау субъектілері бө